

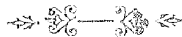

श्री जैन गोत्र संग्रह.

(प्राचीन जैन इतिहास सहित)

—संग्रह करी छपावी प्रसिद्ध करनार—
 पंडित श्रावक हीराबाल हंसराज बालन.
 (जामनगरवाळा)

वीर सं. २४४९ विक्रम सं. १९८० सने १९२३

श्री जैन भास्करोदय प्रिन्टिंग प्रेसमां छापुं,
 जा म न ग र .

सर्व हक्क स्वाधीन.

किम्मत रु. २-०-०

આ પુસ્તક સને ૧૮૬૭ ના ૨૫ મા એક્ટ મુજબ
રજીસ્ટર કરાવ્યું છે.

અનુક્રમણિકા.

પ્રસ્તાવનાની અનુક્રમણિકા.

નંબર.	વિષય.	પૃષ્ઠ.
૧	ચોર્યાસી ગચ્છોની સ્થાપના	૨
૨	ચોર્યાસી ગચ્છોનાં આચાર્યોનાં નામો	૩
૩	ગચ્છોનાં નામો	૬
૪	ભિન્નમાલનો ઇતિહાસ	૯
૫	ભિન્નમાલનાં ચાર નામો	૯
૬	વિજયંત રાજાનું જૈની થંબું	૧૩
૭	વિજયંત વિગેરે જૈની રાજાઓ	૧૫
૮	ભાખ્ખ રાજાના સંઘનો પરિવાર	૧૭
૯	કુલગુરુઓ માટે નિર્ણય	૧૭
૧૦	કુલગુરુ માટે કરેલી મર્યાદા	૧૮
૧૧	કુલગુરુઓએ કરેલી ઇતિહાસ લખવાની શિરુઆત	૧૨
૧૨	ભાળ રાજાના ઓશવાલની કન્યા સાથે લગ્ન	૨૨
૧૩	શ્રીમાલી જૈનોની ઉત્પત્તિ	૪૪

(૨)

નંબર.	વિષય.	પૃષ્ઠ.
૧૪	શ્રીમાલીઓનાં વાસઠ ગોત્રોનાં નામ	૨૪
૧૫	પોરવાડ શ્રાવકોની ઉત્પત્તિ....	૨૬
૧૬	મિન્નમાલ નગરની ચડતી પડતી	૨૬
૧૭	નાળક તથા વલ્લભીગચ્છની પટાવલી	૨૮
૧૮	વિધિપક્ષ તથા અંચલગચ્છ	૨૯
૧૯	જયસિંહસૂરિ વિગેરે આચાર્યોણ પ્રતિબોધે- લા ગોત્રો	૩૧
૨૦	ઓશવાલોની ઉત્પત્તિ	૩૩
૨૧	ઓશવાલોનાં ગોત્રો	૩૫
૨૨	શ્રીમાલીઓનાં ગોત્રો	૩૯
૨૩	અગ્રવાલ વિગેરે જ્ઞાતિઓનાં ગોત્રો	૪૧
૨૪	જૈનોની મુખ્ય જ્ઞાતિઓ	૪૨

(३)

गोत्रोनी अनुक्रमणिका.

नंबर.	विषय.	पृष्ठ.
२५	हरियाण गोत्र.....	१
२६	गाल्हा गोत्र.....	५
२७	नागडा गोत्र.....	१०
२८	लघु नागडा गोत्र.....	१९
२९	मीठडीया गोत्र.....	२०
३०	वडोरा (वडेरा) गोत्र.....	२४
३१	हथुडीया राठोड गोत्र.....	३३
३२	पडाश्या गोत्र.....	३४
३३	वाहणी गोत्र.....	३७
३४	जासल गोत्र.....	३९
३५	बोहड गोत्र.....	४१
३६	कामसा गोत्र.....	४२
३७	चहुआण गोत्र.....	४४

(૪)

નંબર.	વિષય.	પૃષ્ઠ.
૩૮	કટારીઆ ગોત્ર	૪૬
૩૯	કાત્યાયન ગોત્ર	૪૮
૪૦	સાંડસા ગોત્ર....	૫૦
૪૧	ભાદરાયણ ગોત્ર	૫૪
૪૨	આગ્રેય અને જાજા ગોત્ર	૫૭
૪૩	કાશ્યપ ગોત્ર....	૬૦
૪૪	વારધ ગોત્ર....	૬૪
૪૫	પારાયણ ગોત્ર	૬૬
૪૬	વંસીયાણ ગોત્ર....	૭૦
૪૭	સ્વોડાયણ ગોત્ર....	૭૪
૪૮	લોઢાયણ ગોત્ર....	૭૭
૪૯	પારસ ગોત્ર	૭૯
૫૦	લાછિલ ગોત્ર	૮૧
૫૧	ચંડીસર ગોત્ર	૮૪
૫૨	વિષાપહાર ગોત્ર....	૮૭

(५)

नंबर.	विषय.	पृष्ठ.
५३	गांधी (सहस्रगुणा) गोत्र....	९१
५४	देवाणंदसखा गोत्र	९७
५५	गतौम गोत्र	१०३
५६	लोलाडीया गोत्र....	१०९
५७	देहिल गोत्र	११०
५८	महालक्ष्मी गोत्र....	११२
५९	पापच गोत्र	११४
६०	पुष्पायन गोत्र ...	११९
६१	कारीस गोत्र	१२२
६२	कांटीया (गोखरु) गोत्र	१२३
६३	देटीया गोत्र	१३०
६४	बोरीचा गोत्र	१३५
६५	स्याल गोत्र	१३७
६६	महाजनी गोत्र	१३९
६७	महुडीया गोत्र	१४१

(૬)

નંબર.	વિષય.	પૃષ્ઠ.
૬૮	સોનગિરા ગોત્ર....	૧૪૪
૬૯	કેસવાળેચા ગોત્ર	૧૪૫
૭૦	સીસોદીયા ગોત્ર....	૧૪૬
૭૧	નિધુયા ગોત્ર	૧૪૭
૭૨	કાશ્યપ ગોત્ર	૧૪૮
૭૩	માંડલકોટા ગોત્ર	૧૫૩
૭૪	કાલા પરમાર ગોત્ર	૧૫૪
૭૫	લાલણ ગોત્ર	૧૫૫
૭૬	વર્ધમાનશાહ તથા પદ્મસિંહશાહનું વૃત્તાંત. ૧૬૨	

૭૭ ઉપર જણાવેલા ગોત્રોની શાખાઓ તથા પેટા શાખાઓનાં નામો તે તે ગોત્રોના વૃત્તાંતની શિરુઆતમાં આપેલા છે.

પ્રસિદ્ધ કર્તા

પ્રસ્તાવના

સુજ્ઞ વાચકોને વિદિત થાય કે આ “ જૈન ગોત્ર સંગ્રહ ” નામના પુસ્તકમાં જૈનોના સંબંધવાળી પ્રાચીન ઇતિહાસિક વાવતો ઘણા શ્રમથી સંગ્રહ કરી ઉપયોગી જાણી પ્રસિદ્ધ કરેલી છે, જે વાંચકાથી માલુમ પડશે. પ્રાચીન કાળમાં જૈનોનાં ગોત્ર, કુલ, વંશ તથા તેઓના વંશજોનાં નામો તેઓના કુલગુરુઓ લખતા હતા. હાલ-માં પણ કેટલાક દેશોમાં તેવા માટ આદિકથી ઓઝસ્વાતા વૃંચાઓ વિગેરે તે પદ્ધતિને અનુસરી તેમ કરતા દેખાય છે. અને એવી રીતના પ્રાચીન ઇતિહાસનો કેટલોક ભાગ જઝવાઈ રહેલો છે, પરંતુ તેઓ ઇતિહાસ ફક્ત તેઓના ચોપડા અથવા ટીપ્પણ જેવા લાંબા પત્રોમાં અવ્યવસ્થિત હાલતમાં તેઓ પાસેજ હોવાથી વીજા કોઈની પણ જાણમાં આવી શકતો નથી, તેમ પોતાની આજીવિકામાં શુકશાની થવાના ધ્યેયથી તેઓ તે છપાવી પ્રસિદ્ધ કરવામાં સંકોચાય છે, અને તેથી તેવી પ્રાચીન ઇતિહાસિક હકીકત અંધારામાં જ રહી લોકોપયોગી થતી નથી. અમોએ ઘણા શ્રમથી જૈનોની તેવી પ્રાચીન ઇતિહાસિક હસ્તલિખિત હકીકતો મેળવી તેનો સંગ્રહ કરી આ પુસ્તકમાં છાવી

(૨)

પ્રસિદ્ધ કરી છે, જૈને ઉપયોગી જાણી જૈનો તેનો લાભ લેશે તો હું મારા આ શ્રમને સફલ થયેલો જાણીશ.

જૈનોમાં આવી રીતનો કુલપરંપરાઓનો ઇતિહાસ લખવાની શિરુઆત વિક્રમ સંવત ૭૭૫ ના ચૈત્રસુદી સાતમથી શ્રીવર્ધમાનપુરમાં થયેલી છે, અને તે સંબંધિ નીચે મુજબ ઇતિહાસ એક પ્રાચીન હસ્ત લિખિત લેખમાં લખેલો મળ્યો છે.

શ્રી ચોર્યાસી ગચ્છોની સ્થાપના,

શ્રી મહાવીર પ્રમુ પછી ૧૧૯૩ ના વર્ષમાં અને વિક્રમ સંવત ૭૨૩ માં (મતાંતરે ૧૪૬૪-૧૯૪) માં શ્રી ઉદ્યોતનસૂરિના નીચેમુજબ ચોર્યાસી શિષ્યો હતા, તથા તેઓ સઘળા મહાવિદ્વાન હતા, અને તેઓ સર્વે સૂરિપદને લાયક હતા, ગુરુણ તેમને પૂછવાથી તેઓએ કહ્યું કે અમો સર્વને સૂરિપદ મેળવવાની ઇચ્છા છે. પછી ગુરુમહારાજ તે સર્વ શિષ્યો સાથે વિહાર કરતા મિત્રમાલ નગરની પાસે વટગામ નામના ગામમાં આવ્યા, તે ગામની ઉત્તર દિશામાં એક મહાન વડનું વૃક્ષ હતું, તે નીચે વિશ્રામમાટે

(૧)

ગુરુમહારાજ શિષ્યોસહિત બેઠા, ત્યારે શાસનદેવતા તરફથી ઈવી આકાશવાણી થઈ કે, જો અહીં સૂરિપદની સ્થાપના થશે, તો તેઓનો વિસ્તાર સેંકડોગમે શાખાઓથી વૃદ્ધિ પામશે. તે સાંભળી ગુરુમહારાજે પોતાના તે ચોર્યાસી શિષ્યોને સૂરિપદ આપ્યાં. તે ચોર્યાસી આચાર્યોનાં નામો નીચેમુજબ હતાં, *

૧ સર્વદેવમૂરિ.

૨ પ્રભાનંદમૂરિ.

૩ હરિયાણંદમૂરિ.

૪ શિવદેવમૂરિ.

૫ જિનેંદ્રમૂરિ.

૬ દયાણંદમૂરિ.

૭ ગજેં.

૮ આણંદમૂરિ.

૯ ધર્માણંદમૂરિ.

૧૦ રાજાણંદમૂરિ.

૧૧ સૌભાગ્યચંદ્રમૂરિ.

૧૨ દેવેંદ્રમૂરિ.

૧૩ સ રિ.

૧૪ પ્રજ્ઞાણંદમૂરિ.

* જે પ્રાચીન હસ્તલિખિત લેખપરથી આ નામો છાપી પ્રસિદ્ધ કર્યા છે, તે લેખનો કેટલોક ભાગ જીર્ણતાને લીધે ફાટી ગયેલો હોયથી કેટલાંક નામો સંપૂર્ણ છાપી પ્રસિદ્ધ કરી શકાયાં નથી.

(४)

१५ सर्वाणंदसूरि.
 १६ संघाणंदसूरि.
 १७ सोमाणंदसूरि.
 १८ यक्षायणसूरि.
 १९ सूरि.
 २० सामंतसूरि.
 २१ शिवप्रभसूरि.
 २२ उदयरजसूरि.
 २३ देवरजसूरि.
 २४ गांगेयसूरि.
 २५ प्रभसूरि.
 २६ धर्मसिंधसूरि.
 २७ संघसेनसूरि.
 २८ सेनतिलकसूरि.
 २९ चारित्रसूरि.
 ३० भानु.
 ३१ नृसिंहसूरि.
 ३२ विनयसूरि.
 ३३ विजयाणंदसूरि.

३४ बल्लभसूरि.
 ३५ दानदेवसूरि.
 ३६ मान.
 ३७ राजदेवसूरि.
 ३८ जोगाणंदसूरि.
 ३९ भीमराजसूरि.
 ४० सोमप्रभसूरि.
 ४१ कृष्णसूरि.
 ४२ नसूरि.
 ४३ पद्माणंदसूरि.
 ४४ नारायणसूरि.
 ४५ कर्मचंदसूरि.
 ४६ भावदेवसूरि.
 ४७ देवस.
 ४८ इल्लसूरि.
 ४९ नगराजसूरि.
 ५० पांडुसूरि.
 ५१ पुष्कलसूरि.
 ५२ डोडसूरि.

(५)

५३ खीमसूरि.
 ५४ य
 ५५ सोवीरसूरि.
 ५६ मथुरासूरि.
 ५७ मंगलसूरि.
 ५८ जिनसिंघसूरि.
 ५९ वीरसूरि.
 ६० वृद्ध.
 ६१ शीलदेवसूरि.
 ६२ शांभसूरि.
 ६३ प्रियांगसूरि.
 ६४ आशाणंदसूरि.
 ६५ रामसूरि.
 ६६ रवि.
 ६७ प्रभासेनसूरि.
 ६८ आणंदराजसूरि.

६९ प्रज्ञाप्रभसूरि.
 ७० ब्रह्मसूरि.
 ७१ रत्नराजसूरि.
 ७२ भसूरि.
 ७३ कर्णसूरि.
 ७४ मेघाणंदसूरि.
 ७५ भजराजसूरि.
 ७६ सारिङ्गसूरि.
 ७७ रंगप्रभसूरि.
 ७८ लसूरि.
 ७९ गोकर्णसूरि.
 ८० सहदेवसूरि.
 ८१ भूतसंघसूरि.
 ८२ बाहटसूरि.
 ८३ लाडणसूरि.
 ८४ राजसूरि.

एवी रीते चोर्यासी आचार्योंने वडना वृक्ष नीचे
 सूरिपद आपवाथी तेओनुं वडगच्छ नाम पड्युं. हवे त्यां-
 थी विहार करी तेओमाना जे आचार्ये प्रथमनुं चतुर्भास

(૬)

જે ગામમાં કર્યું, તે ગામના નામથી તેઓનો ગચ્છ શિરુ થયો. તેઓમાના પેહેલા આચર્ય શ્રીસર્વ વિહાર કરતાથકા ગુજરાતમાં વઢીયાર દેશમાં આવેલા શંખેશ્વર ગા-

❁ આ ચોર્યાસી ગચ્છોનાં કયાં કયાં નામો હતાં, તે હજુસુધી મને ઉપલબ્ધ થયાં નથી, પરંતુ જૈન ગ્રંથોમાં, તથા શિલાલેખો વિગેરેમાં પ્રાયેં કરીને નીચે જણાવેલાં ગચ્છોનાં નામો હાલમાં જોવામાં આવે છે.

૧ અંચલ	૧૨ કોટિક
૨ આગમિક	૧૩ સ્વરતર
૩ ઉપકેશીય	૧૪ ચંદ્ર
૪ ઉત્તરાધ	૧૫ ચંદ્રમ્ભ
૫ ઉકેશ	૧૬ ચિત્રવાલ
૬ કડુઆ	૧૭ ચૈત્ર
૭ કમલકલસ	૧૮ છોલીવાલ ક્ષાઢાપલ્લીય
૮ કૃષ્ણર્ષિ	૧૯ તપા
૯ કોરંટ	૨૦ તાવકીય
૧૦ કુતુબપુરા	૨૧ ત્રિભવિયા
૧૧ કતુક	૨૨ થારાપદ્ર

(૭)

મમાં આવી ચતુર્માસ રહ્યા, અને તેથી તેમના ગણછંદું
 “ શંખેશ્વર ગચ્છ ” નામ પાડયું. તે ગામમાં સોલંકી
 વંશનો સાંખ્યકુમાર નામે ક્ષત્રિય તેમનો શિષ્ય થયો,
 તથા કેટલેક કાળે તે વિદ્વાન થવાથી આચાર્યશ્રીએ તેને

૨૩ દેવાનંદિત	૩૭ પાશંદ્ર
૨૪ ધર્મઘોષ	૩૮ બ્રાહ્મણ
૨૫ નાગેંદ્ર	૩૯ બૃહદ્
૨૬ નિવૃત્તિ	૪૦ બ્રહ્માણીય
૨૭ નાણકીય	૪૧ બીજમત
૨૮ નિગમ	૪૨ બૃહત્ત્વરતર
૨૯ નિગ્રંથ નાળાવાલ	૪૩ ભાવઢાર
૩૦ નાગપુરીય	૪૪ ભિન્નમાલ
૩૧ પછીવાલ	૪૫ મલધારી
૩૨ પ્રવીર્ય	૪૬ મહાહડીય
૩૩ પાર્શ્વનાથ	૪૭ મહુકર
૩૪ પિપ્પલ	૪૮ યશસૂરિ
૩૫ પૂર્ણિમા પાલીતાણીય	૪૯ રુદ્રપછીય
૩૬ પ્રભાકર	૫૦ રાજ

(८)

विक्रम संवत् ७४५ मां सूरिपद शंखेश्वर गाममांज आ-
 वीने आप्पुं, तेनुं बीजुं नाम पन्नदेवसूरि राख्युं. तेनी पाटे
 विक्रम संवत् ७७२ मां श्रीउदयप्रभसूरि थया.

—————(०)—————

५१ लुंपक	६३ वायड
५२ विद्याधर	६४ साडर
५३ वलभी	६५ सरवाल
५४ विवदणीक	६६ संडेरक
५५ विधावक	६७ सागर
५६ विजय	६८ सिद्धांति
५७ विधिपक्ष	६९ सार्धपूर्णमीयक
५८ वृद्धपोसल	७० सरस्वती
५९ वेषधर	७१ शंखेश्वर
६० वाणिज्य	७२ पंडिल्ल
६१ वज्रय	७३ हुंबड
६२ विशावल	७४ हर्षपुरीय

(૯)

* ત્રિજનમાલનો ઇતિહાસ.

વિક્રમ સંવત ૨૦૨ માં મારવાડમાં આવેલા મિન્ન-માલ નામના નગરમાં સોલંકી વંશનો અજિતસિંહ નામે રાજા રાજ્ય કરતો હતો, તે વખતે મીરમામોચી નામના મ્લેચ્છે (મુસલમાન રાજા) તે નગરપર ચઢાઈ કરી તેનો ઘણો ભાગે વિનાશ કર્યો, લાચો માણસો ત્યાં મરાણા, તથા તે અજિતસિંહ રાજા પણ માર્યો ગયો. પછી તે મ્લેચ્છો ત્યાં લુંટફાટ કરી ચાલી ગયાવાદ પાછું તે નગર

* આ નગરનાં ચાર યુગોમાં જૂદાં જૂદાં શ્રીમાલ, રત્નમાલ, પુષ્પમાલ અને મિન્નમાલ એમ ચાર નામો થયેલાં છે, તેમજ તે નગરની અત્યંત જાહોજલાલી ઘણા કાલથી પ્રસિદ્ધ છે. તે માટે ઉપદેશકલ્પવલ્લીના કર્તા શ્રીદ્વંદ્વસંગી લખે છે—કે

શ્રીમાલમિતિ યન્નામ । રત્નમાલમિતિ સ્ફુટં ॥

પુષ્પમાલં પુનર્મિજ-માલં યુગચતુષ્ટયે ॥ ૧ ॥

ચત્વારિ યસ્ય નામાનિ । ચિત્તન્વંતિ પ્રતિષ્ઠિતિ ॥

અહો નગરસૌંદર્ય-મહાર્થ ત્રિજનમત્યપિ ॥ ૨ ॥

॥ ઇત્યાદિ ॥

(१०)

वस्युं, ते वसवते त्यां श्रीश्रीमाली ब्राह्मणोनां एकत्रीस हजार घरो हतां. अनुक्रमे संवत् ५०३ मां ते भिन्नमाल नगरमां सिंहनामे राजा राज्य करतो हतो, ते राजाने पुत्र न होवाथी तेणे पोतानी खीमजदेवी नामनी गोत्र-देवीनुं आराधन कर्तुं, सात दिवसो सुधी जलरहित उप-वास करी दर्भना संथारापर ते सूतो त्यारे देवीए प्रत्यक्ष थइ कथुं के तारा भाग्यमां पुत्र नथी, माटे जो तारे पा-लक (दत्तक) पुत्र जोइतो होय तो महारी बहेन जइ-याण देवीनुं तुं आराधन कर ? ते तने तेवो पालक पुत्र आपशे, वळी ते जयाणदेवीनो प्रासाद अहींथी पूर्वदि-शामां छे. पछी राजाए तेणीनुं वचन स्वीकारीने प्रभाते त्यां जइ ते जयाणदेवीनी स्तुति करी. प्रसन्न थयेली दे-वीए प्रत्यक्ष थइ कथुं के तारी पुत्रनी वांछा हुं संपूर्ण करीश. एम कही ते देवी पोताना ज्ञानना उपयोगथी अवंती नगरीना मोहल नामना क्षत्रियना तुरतना जन्मेला पुत्रने लावी, अने पोताना निर्माल्य एवां पुष्पोना समूहमां सूक्यो. पछी तेणे ते सिंहराजाने कथुं के मारां निर्माल्य पुष्पोना समूहमां जे बाळकने में सूक्यो छे, तेने लेइने तारे मारा नामथी तेनुं जइआणकुमार नाम राखवुं, ते बाळक

(૧૧)

યૌવનવય પામી તારાં રાજ્યનો ધુરંધર થશે. પછી તે સિંહરાજા તે બાઠકને લેઈ ઘેર આવ્યો, તથા સ્વજનવર્ગને એકઠા કરી મહોત્સવપૂર્વક તે બાઠકનું તેણે જઈઆણકુમાર નામ પાડ્યું. એવી રીતે સંવત ૫૨૭ માં તે જઈઆણકુમાર ભિન્નમાલનો રાજા થયો. તેને અઢાવીસ રાણીઓમાંથી નવાઈ નામની રાણીને શ્રીકર્ણઆદિક સાત પુત્રો થયા. તેઓમાંથી સંવત ૫૮૧ માં શ્રીકર્ણ તેની ગાદીએ રાજા થયો, તેને પંચાવન રાણીઓમાંથી સોમાવાઈ નામની રાણીના મૂલજીઆદિક પાંચ પુત્રો થયા. તેઓમાંથી મૂલજી સંવત ૬૦૫ માં તેની ગાદીએ રાજા થયો. તેને પંચાવન સ્ત્રીઓમાંથી સોનાઈ નામની પટરાણીનો ગોપાલ પુત્ર થયો, અને તે સંવત ૬૪૫ માં તેની ગાદીએ રાજા થયો. તેને પચીસ રાણીઓમાંથી લક્ષ્મીવાઈ નામની પટરાણીના રામદાસઆદિક એકવીસ પુત્રો થયા. તેઓમાંથી સંવત ૬૭૫ માં રામદાસ તેની ગાદીએ રાજા થયો. તેને પાંચ રાણીઓમાંથી શ્રીવાઈ નામની પટરાણીનો સામંત નામે પુત્ર થયો. તે બેનાતટ નગરના ચહુઆણવંશી રત્નાદિત્ય રાજાની માનવાઈ નામની પુત્રીને પરણ્યો હતો. સંવત ૭૦૫ માં તે ભિન્નમાલ નગરની ગાદીએ રાજા થયો,

(૧૨)

તેની પચીસ રાણીઓમાંથી પટરાણી માનવાઈને જયંત અને વિજયંત નામના બે પુત્રો થયા, તઓ બન્ને સરસ્વા તથા મહાતેજસ્વી હતા. ત્યારે તે સામંત રાજાએ પોતાના રાજ્યના વિભાગ પાઠી બન્ને પુત્રોને સોંપ્યા. જયંતને મુ-
ખ્ય મિત્રમલતું રાજ્ય આપ્યું, અને વિજયંતને લોહિઆળ નામના નગરતું રાજ્ય આપ્યું. એવી રીતે સંવત ૭૧૯ માં તે જયંત અને વિજયંત રાજ્યગાદીપર બેઠા. એવામાં પિ-
તાના મૃત્યુનાદ જયંતરાજાએ પોતાના માઈ વિજયંતનું લોહિઆળ નગરતું રાજ્ય વલાત્કારે સુંચવી લીધું, ત્યારે વિજયંત બેનાતટમાં પોતાના મામા અને રત્નાદિત્ય રાજાના પુત્ર વજ્રસિંહપાસે પોતાને મોક્ષાઝ નાશી ગયો, અને ત્યાં જઈ તેણે જયંતનો અન્યાય કહી સંભળાવ્યો. તે સાંભળી તેના મામાએ તેને આશ્વાસન આપી કહ્યું કે હમણાં તો વર્ષાકાળ નજીક છે, માટે હમણાં તારે શંસ્થેશ્વર ગામમાં રહેવું, ચતુર્માસ પછી હું તને તારું લો-
હિયાળ નગરતું રાજ્ય પાઠું અપાવીશ. એવી રીતનું પોતાના મામાનું વચન સ્વીકારીને તે પોતાના પરિવાર-
સહિત શંસ્થેશ્વર ગામમાં ગયો, અને ત્યાં મુખે સમાધે પોતાનો વસ્ત્ર ગાઢવા લાગ્યો.

(૧૩)

વિજયંત રાજાનું જૈની યત્ન.

જ્વામાં તે શંભેશ્વર મામળાં વૃહદ્રચ્છીય શ્રીસર્વદેવ-
સૂરિ ચતુર્માસ રહ્યા હતા, તથા તે સર્વ વિદ્યામાં પારંગામી
મહાઅતિશયવંત હતા. એક વસતે તે આચાર્ય ગામ બહાર
સ્થંડિલ ગયા હતા, તે વસતે તે વિજયંત રાજા પણ
શિકારમાટે તે માર્ગે જતો હતો, તેને તે આચાર્ય
સન્મુખ મળ્યા. તે મિથ્યાત્વી રાજાએ અપશુકન માની
આચાર્યને મારવામાટે પોતાનો હાથ ડંચો કર્યો, પરંતુ
ગુરુમહારાજના અતિશયથી તેનો તે હાથ એમજ ડંચો
રહી ગયો, અને તેના શરીરમાં તેથી જળી વેદના થવા
લાગી. ત્યારે રાજાએ જાણ્યું કે આ કોઈ મહાઅમત્કારી
પુરુષ છે, એમ વિચારી તે ઘોડાઉપરથી નીચે ઉતરી ગુ-
રુના ચરણોમાં પડી વિનંતિ કરવા લાગ્યો કે, હે ભગ-
વન્ ! આપ મારા અપરાધની ક્ષમા કરો ? અજ્ઞાનતાને
લીધે મેં આપનો અવિનય કર્યો છે, એવી રીતે ક્ષમા મા-
ગવાથી તેનો હાથ પાડો યથાસ્થિત થઈ ગયો, તથા શરી-
રની વેદના પણ દૂર થઈ. પછી તે વિજયંત રાજાએ ધર્મ-
સંબંધિ હકીકત પૂછવાથી આચાર્યશ્રીએ તેને દયામૂલ
જૈનધર્મનો ઉપદેશ કર્યો અને તેથી તે વિજયંત રાજાએ

(૧૪)

વિક્રમ સંવત ૭૨૩ માગસરસુદી ૧૦ ગુરુવારે જૈનધર્મ સ્વીકાર્યો, અને સમ્યક્ત્વસહિત શ્રાવકના બાર વ્રતો અંગીકાર કર્યા. પછી તેના મામાએ જયંતને પાછો લોહિયાણ નગરની રાજ્યગાદીપર સ્થાપન કર્યો. હવે તે વિજયંત રાજાની સ્ત્રીમજા નામે મિથ્થાત્વી ગોત્રદેવી હતી, અને તેણીને ચૈત્ર તથા આસુની પૂર્ણિમાને દિવસે સાત પાડા, એકવીસ બકરાં અને સાત મળ મંદિરાનું બલિદાન અપાતું. પરંતુ આચાર્ય મહારાજે તેણીને પ્રતિવોધીને તે જીવહિંસા અટકાવી, તથા તેને બદલે ત્રણશેરીઆ એકવીસ લાડવા, સાત મળ સ્વજુરતું પાણી તથા સાત મળ ટોપરાનું બલિદાન અપાવી સંતુષ્ટ કરી. તેણીની ચાર યુજાવાઢી તથા વાઘના આસનવાઢી સુવર્ણમય મૂર્તિ છે, તેણીના એક હાથમાં વીંજણો, વીજામાં કાતર, ત્રીજામાં ત્રિશૂલ અને ચોથા હાથમાં સ્વપર છે.

(૧૫)

વિજયંત વિગેરે જૈની રાજાનું

હવે તે વિજયંત રાજાને દેમાઈ, સોમાઈ, કસ્તૂરાઈ, શ્રીવાઈ. કપૂરાઈ, રાજવાઈ, લખમા અને પુનાઈ નામની આઠ રાણીઓ હતી. તેમાં દેમાઈનો જયમલ્લ, સોમાઈનો જાદવ, પુનાઈનો જોધા, અને શ્રીવાઈના જોગા અને જયવંત નામે પુત્રો હતા. તેઓમાંથી જયમલ્લ વિક્રમ સંવત ૭૩૫ માં વિજયંત રાજાની રાજ્ય ગાદીપર બેઠો. તેની ગાદીએ સંવત ૭૪૧ માં તેનો ભાઈ જોગા બેઠો. તેને પૂરાઈઆદિક સાત રાણીઓ હતી, તથા શિવા અને દેવા નામે બે પુત્રો હતા, તેઓમાંથી શિવા શસ્ત્રવાતથી મરણ પામ્યો, અને દેવા નપુંસક હોવાથી તે જોગાની ગાદીપર તેનો ભાઈ જયવંત સંવત ૭૪૯ માં બેઠો. તેને સંપૂ, રમાઈ અને જીવાઈ નામે ત્રણ રાણીઓ હતી. તેઓમાંથી સંપૂનો શ્રીમલ્લ નામે, તથા રમાઈનો વના નામે પુત્ર હતા. તે વના કોઈક કારણથી જલમાં પડી મરણ પામ્યો, અને શ્રીમલ્લે નાગેંદ્રગચ્છમાં ચારિત્ર લીધું, અને તેનું સોમપ્રભાચાર્ય નામ પાડવામાં આવ્યું. અને તેથી વનાનો પુત્ર માળતી રાજ્યગાદીપર વિક્રમ સંવત ૭૬૪ માં

(૧૬)

બેઠો. હવે એવામાં મિત્રમાલ નગરનો ઉપર વર્ણવેલો જયંત રાજા પુત્રરહિત મરણ પામ્યો, અને તેથી તેના રાજ્ય માટે સર્વ ગોત્રિઓમાં વલેશ થયો. તે જોઈ બલ-વાન એવા માળારાજાએ તે મિત્રમાલનું રાજ્ય પણ પોતે લેઈ લીધું, અને તે રાજા મહામતાપી થયો, તેનું રાજ્ય લેક ગંગાનદીના કિનારાસુધી વિસ્તાર પામ્યું હતું. એવી રીતે તે માળારાજાને રાજ્યાસનપર આવ્યે અગ્યાર વર્ષો વીત્યાવાદ (સંસારીપણાના તેના કાકા) નાગેદ્રગચ્છીય શ્રીસોમપ્રભાચાર્ય મિત્રમાલમાં પધાર્યા, અને તેમણે પોતાના સર્વ કુટુંબિઓવચ્ચેનો વલેશ દૂર કરાવ્યો, રાજા માળે ઘણી વિનંતિ કરીને પોતાના કાકા એવા તે શ્રીસોમપ્રભાચાર્યને ત્યાં ચતુર્માસ રાખ્યા, અને તેમના ઉપદેશથી માળા રાજાએ સંવસહિત શત્રુંજય તથા ગિરનારની યાત્રા કરવાનો મનોરથ કર્યો, તથા સોમપ્રભાચાર્યજીને પણ સંવસાથે પધારવા વિનંતિ કરી, તેમ બીજા ગચ્છના પણ ઘણા આચાર્યોને સંઘમાં આવવા માટે રાજા માળે વિનંતિ કરી બોલાવ્યા, તે સાથે પોતાના કુલપરંપરાના ગુરુ શ્રીઉદયપ્રભસૂરિજીને પણ બોલાવ્યા.

(૧૭)

જાણરાજાનોસંઘપરિવાર

તે માણ રાજાના સંઘમાં સાત હજાર રથ, સવાલા-
 રૂઠ ઘોડા, દસ હજાર અગ્યાર હાથી, સાત હજાર
 પાલુડી, પચીસ હજાર ભાર ઉપાડનારા ડેર, પચાસ
 હજાર બલદ, અને અગ્યાર હજાર ગાડાંઓ હતાં.

કુલગુરુઝમાટે નિર્ણય

હવે રાજામાણને સંઘની પદનું તિલક કરવા વચ્ચે
 શ્રી ઉદયપ્રભસૂરિ રાજાને તિલક કરવા માટે તૈયાર થયા,
 એવામાં રાજાના કાકા શ્રીસોમપ્રભાચાર્યે કહ્યું કે, જા
 માણરાજા મારો મત્રીજો થાય છે, માટે સંઘપતિનું તિલક
 હું તેને કરીશ. આથી કરીને તેઓ વચ્ચે પરસ્પર વિવાદ
 થયો ત્યારે માણરાજાએ બીજા ગચ્છોના સંઘસાથે જવા-
 માટે પધારેલા સર્વ આચાર્યોને એકઠા કરી પૂછ્યું કે,
 જા તિલક કરવામાટે કોનો હક છે ? ત્યારે તેઓએ કહ્યું
 કે, પરંપરામાં ચાલ્યા આવતા કુલગુરુનો તિલક કર-
 વામાટે હક છે, બીજાનો હક નથી, એવી રીતે નિર્ણય
 થવાથી શ્રીઉદયપ્રભસૂરિજીએ માણરાજાને તિલક વધાવ્યું.

(૧૮)

કુલગુરુમાટે કરેલી મર્યાદા.

ત્યારવાદ તે માણરાજાએ પૂછ્યું કે અમુક આચાર્ય અમુક માણસનો કુલગુરુ છે, એવી સ્વાતરી હવેથી શીરીતે કરવી ? ત્યારે તે સર્વ આચાર્યોએ મલીને એવી મર્યાદા બાંધી કે, આજથી માંડીને જે કોઈ આચાર્ય જેને પ્રતિબોધે, તે આચાર્યે તે માણસના પુત્રઆદિક સર્વ પરિવારનાં નામો એક વહીમાં લખવાં.

કુલગુરુજીએ કરેલી ઇતિહાસ

લખવાની શિરુઆત.

આવી રીતે નામોવિગેરે લખવાથી પરદેશમાં રહેલાને પણ સ્વાતરી થાય કે આ અમુક ગુરુનો શ્રાવક છે. વળી બીજી એવી પણ મર્યાદા બાંધી કે કોઈ આચાર્યે બીજા ગ-ચ્છના કોઈ શ્રાવકને પ્રતિબોધી દીક્ષામાટે તૈયાર કર્યો, ત્યારે તેના પરંપરાના કુલગુરુની આજ્ઞા લેઈને તેને દીક્ષા આપવી, પરંતુ જો કુલગુરુ આજ્ઞા ન આપે તો ન આપવી, તેમજ પ્રતિષ્ઠા, સંઘવીપદતું તિલક અને વ્રતોચ્ચારઆદિક

(૧૯)

કાર્યો પળ કુલગુરુપાસેજ કરાવવાં. કદાચ કુલગુરુ પરદે-
શમાં હોય તો તેમને ત્યાંથી બોલાવવા, અને એવી રીતે
આમંત્રણ કર્યા છતાં પણ જો તે ન આવે, તો પછી બીજા
ગુરુપાસે તે પ્રતિષ્ઠાઆદિક ધર્મકાર્યો કરાવવાં, અને ત્યા-
રથી જેણે પ્રતિષ્ઠાઆદિક કર્યાં, તેજ તેના કુલગુરુ થયા.
આવી રીતના કરેલા નિર્ણયના લેખાણપર નાગેંદ્રગચ્છીય
શ્રીસોમપ્રભાચાર્ય, ઉપકેશગચ્છીય શ્રીસિદ્ધસૂરિ, નિવૃત્તિ-
ગચ્છીય શ્રીમહેંદ્રસૂરિ, વિદ્યાધરગચ્છીય શ્રીહરિયાણંદસૂરિ,
બ્રહ્માણગચ્છીય શ્રીજઙ્ગસૂરિ, સાંડરગચ્છીય શ્રીઈશ્વરસૂરિ
તથા બૃહદ્રગચ્છીય શ્રીઉદયપ્રભસૂરિ વિગેરે ચોર્યાસી ગ-
ચ્છોના નાયકોએ સહી કરી, અને તેમાં રાજાભાણે સાક્ષી
કરી. ઉપર પ્રમાણેની મર્યાદાનો હેવટનો નિર્ણય શ્રીવર્ધ-
માનપુરમાં વિક્રમ સંવત ૭૭૫ ના ચૈત્રસુદી સાતમે કર્યો.

(૨૦)

ચિન્નમાલના જાળરાજાના ઓશવાલની કન્યા સાથે લગ્ન.

સંઘ સહિત યાત્રા કરી તે ધાળરાજા પોતાના મિત્ર-માલ નગરમાં આવ્યો. તે ધાળરાજાને ત્રણસો પચીસ રાણીઓ હતી, પરંતુ તેઓમાંથી કોઈને પણ સંતાન નહોતું, ત્યારે રાજાએ પોતાના કુલશુરને તે માટે પૂછતાં તેમણે કહ્યું કે ઉપકેશ નામના નગરમાં જયમલ્લ નામે ઉપકેશ (ઓશવાલ) જ્ઞાતિનો શેઠ વસે છે, તેને રત્નાબાઈ નામની ઉત્તમ ગુણવાળી પુત્રી છે, તેણીની સાથે લગ્ન કરવાથી તમોને પુત્ર થશે. તે સાંભળી ધાળરાજાએ ખુશી થઈ તેણીનું તેના પિતા પાસે માગું કરાવ્યું, પરંતુ તે વણિકે ક્ષત્રિયરાજાને પોતાની પુત્રી આપી નહી, બલાત્કારે પણ તે કન્યા મલ્લી અશક્ય લાગવાથી રાજાએ તે કન્યા મેલવવા માટે સભા ભરી બીડું મૂક્યું, પરંતુ કોઈએ તે બીડું ઉપાડ્યું નહી. પાછળથી ત્યાંની એક વેશ્યાએ ગુપ્ત રીતે તે બીડું રાજાપાસેથી ગ્રહણ કર્યું. પછી તે વેશ્યા જોગળનો વેશ પહેરી ઉપકેશ નગરમાં આવી, અને ત્યાં તે કોટીધ્વજ જયમલ્લ નામના નગરશેઠને ઘેર મિલ્લા લેવાને બહાને ગઈ.

(२१)

पछी धीमेधीमे ते हमेशां त्यां जइ शैठनी पुत्री ते रत्ना-
बाइ साथे वार्तालाप करी तेणीने खुशी करे. एवी रीते
छमास वीत्याबाद तेणीए लाग जोइ एक वखत रत्नाबा-
इने कहुं के, तुं भिन्नमालना भाणराजानी पटराणी था?
कन्याये कहुं के ते राजाए मारा पितापासे मारुं मागुं
कराव्युं हतुं, परंतु मारा पिताए ते कबुल कर्युं नही. त्यारे
फरीथी ते जोगणे कहुं के जो तारी इच्छा होय तो हुं
ते कार्य करावी आपुं. कन्याए कहुं के जो ते राजा मने
एक वचन आपे, तो हुं गुप्त रीते तेनी साथे लग करुं.
जोगणे तेम करावी आपवानी कबुलात आपवाथी कन्याए
पण हा पाडी. पछी ते जोगणे भिन्नमाल जइ भाणरा-
जाने ते सर्व हकीकत जणावी. ते सांभळी खुशी थयेलो
भाणराजा वेष बदली गुप्त रीते उपकेश नगरमां आव्यो,
तथा त्यां तेने रत्नाबाइ साथे गुप्त मेलाप थयो. रत्नाबाइए
कहुं के तमारे बीजी घणी राणीओ छे, अने हालमां जोके
तेओने कइं संतान नथी, परंतु कदाच आगामिकालमां
संतान थाय, तो तेने राज्य मले, अने मारा संतानने तो
राज्य मले नही, तो पछी अमो बन्ने मातापुत्रनी शी दशा
थाय? ते सांभळी भाणराजाए तेणीने वचन आप्युं के

(૨૨).

જો તને પુત્ર થશે, તો હું વીજા કોઈને પણ રાજ્ય નહીં આપતાં તારા પુત્રનેજ રાજ્ય આપીશ, એવી રીતે રાજાએ વચન આપી તે માટે દેવગુરુની આજ્ઞા કરી. ત્યારે તે રત્નાબાઈ ગુપ્ત રીતે રાજા ભાણસાથે મિત્રમાલ આવી, અને ત્યાં મહોત્સવપૂર્વક તેઓનાં લગ્ન થયાં. તે વખતે રત્નાબાઈની ઉંમર ફક્ત તેર વર્ષોની હતી. પછી રત્નાબાઈએ તે હકીકતથી પોતાના માતાપિતાને પણ વાકેફ કર્યાં. લગ્ન પછી પાંચ વર્ષો વીત્યાબાદ રત્નાબાઈએ પોતાના પિતાને ઘેર એક પુત્રને જન્મ આપ્યો. અને ત્યારપછી તેણીએ એક વીજા પુત્રને પણ જન્મ આપ્યો. તેઓ બન્નેનાં રાણા અને કુંભા નામો હતાં. હવે પુત્રોના જન્મબાદ ભાણરાજાને જૈનધર્મ પર અત્યંત શ્રદ્ધા થઈ, અને તેથી તેણે પોતાના કુલ-ગુરુ શંખેશ્વરગચ્છીય શ્રીઉદયમ્ભગુરુપાસે શ્રાવકના ઘારવ્રતો અંગીકાર કર્યાં. તથા વિક્રમ સંવત ૭૯૫ ના માગસર સુદી દશમ રવિવારે તેણે નગરમાં એવી ઉદ્ઘોષણા કરાવી કે, જે કોઈ માણસ મારો સાધર્મિક થશે, તેના સર્વ મનોવાંછિત હું સંપૂર્ણ કરીશ.

(૨૩)

શ્રીમાલી શ્રાવકોની ઉત્પત્તિ.

હવે તે સમયે તે ભિન્નમાલ નગરમાં શ્રીશ્રીમાલ બ્રા-
હ્મણ જ્ઞાતિના વાસઠ કરોડપતિ નગરશેઠો વસતા હતા.
ભાણરાજા તેઓને ઘણું સન્માન આપતા હતા, અને તેઓ
પણ તેના આદરમાનથી સંતુષ્ટ થઈ રાજાપર ઘણોજ પ્રેમ
રાખતા હતા. પોતાના રાજા ભાણને એવી રીતે પરમજૈની
થયેલો જાણીને તેઓને પણ શુદ્ધ દયામય જૈન ધર્મ સ્વી-
કારવાની ઇચ્છા થઈ. અને તેથી ત્યાં વિચરતા શંખેશ્વર-
ગચ્છીય શ્રીઉદયપ્રભસૂરિણે તે વાસઠ શેઠીયાઓને પ્રતિ-
બોધી વાસક્ષેપ નાચી વિક્રમ સંવત ૭૯૫ માં શ્રીમાલી
જૈનો (શ્રાવકો) કર્યા. તે વાસઠ કરોડપતિ શેઠોનાં
નામો તથા તેમનાં ગોત્રોનાં નામો નીચે જણાવ્યા મુજબ હતાં.

(२४)

गोत्रनुं नाम. शैठनुं नाम.

- १ गौतम-विजया
- २ हरियाण-संख
- ३ कात्यायन-श्रीमल्ल
- ४ भारद्वाज (भादरा-
यण)-नोडा
- ५ आग्नेय-वधा
- ६ काश्यप-ग्रूना
- ७ वारिधि-राजा
- ८ पारायण-सोमा
- ९ वंसीयाण-भूमच
- १० खुड्डीयाण (खोडा-
याण)-जोगा
- ११ लोढायण-सालिग
- १२ पारस-तोला
- १३ चंडीसर-नारायण
- १४ देहील-झंवा
- १५ पापच-समधर
- १६ दाडिम-शंकर

गोत्रनुं नाम. शैठनुं नाम.

- १७ सांख्य-मना
- १८ महालक्ष्मी-मना
- १९ वीजल-वर्धमान
- २० लाछिल-गोवर्धन
- २१ द्वीपायन-गोधा
- २२ पारध-भीम
- २३ चक्रायुद्ध-सारंग
- २४ जांगल-रायमल्ल
- २५ वाछिल-धना
- २६ माढर-जीवा
- २७ तुंगीयाण-विजय
- २८ पायन्ना-वायड
- २९ एलायन-कड्डया
- ३० चोखायण-झांझण
- ३१ अक्षायण-पोषा
- ३२ प्राचीन-राजपाल
- ३३ कामरू-सहदेव
- ३४ भोभान-कर्मण

(२६)

गौत्रनुं नाम. शेठनुं नाम.

३५ चंद्र-मोका

३६ टाटर-आदित्य

३७ छाहिल-हरखा

३८ राजल-विष्णु

३९ स्वस्थित-देपा

४० अमृत-चंड

४१ चामल-नाना

४२ कौशिक-हरदेव

४३ बहुल-भुभच

४४ नागड-भोला

४५ ज्ञायण-सीपा

४६ डोड-नथुय

४७ जीतधर-हाथी

४८ जालंधर-घोड

गौत्रनुं नाम. शेठनुं नाम.

४९ तक्षक-गुंज

५० खागिल-सांतू

५१ वायव-लखु

५२ सारधि-डूवा

५३ धीरध-वधा

५४ आत्रेय-श्रीपाल

५५ आहटा-कीका

५६ कर्कस-गोना

५७ बंवायन-सहसा

५८ कुंभक-भीम

५९ दीर्घायण-हपा

६० तोतिल-रंग

६१ बटुसर-धरण

६२ वर्णिका-गोवींद

(२६)

पोरवारु श्रावकोनी उत्पत्ति.

त्यारवाद तेज श्रीउदयप्रभसूरिजीए त्यां वसनारा
प्राग्वाट ब्राह्मण ज्ञातिना आठ शेठोने विक्रम संवत ७९५ना
फागण सुद वीजने दिवसे प्रतिबोधिने जैनी कर्या, अने
तेओ प्राग्वाट (पोरवाड) ज्ञातिना श्रावको थया. ते
शेठोना तथा तेमना गोत्रोना नाम नीचे मुजव छे.

गोत्रनुं नाम.	शेठनुं नाम.	गोत्रनुं नाम.	शेठनुं नाम.
काश्यप	नरसिंह	पारायण	नाना
पुष्पायन	माधव	कारिस	नागड
आग्नेय	झूना	वैश्यक	रायमल्ल
वच्छस	माणिक	माढर	अनु

त्यारवाद ते श्रीमाली तथा पोरवाड ज्ञातिना जै-
नोए साये मळीने श्रीभिन्नमाल नगरमां श्रीशांतिनाथ
प्रभुनो प्रासाद बंधाव्यो.

जिन्नमाल नगरनी चरुती परुती

एवी रीते विक्रम संवत ७९५ मां ते प्राचीन
भिन्नमाल नगरनी घणीज जाहोजलाली हती, केमके

(૨૭)

તે વચ્ચે તેમાં કરોડપતિ વ્યાપારીઓ વસતા હતા, તથા પરમજૈની માણરાજા ત્યાં રાજ્ય કરતો હતો. શ્રીમાલી તથા પોરવાડ વિગેરે જૈનોની ત્યાં વસતિ હતી, અને તેઓ સર્વે સુખી જીંદગી ગુજારતા હતા. એવી રીતે દિન પ્રતિદિન તે નગરની વૃદ્ધિ પામેલી જાહોજલાલી દુનિયામાં પ્રસિદ્ધ થઈ. છેવટે સંવત ૧૧૧૧ માં તે નગરની સમૃદ્ધિ હુંડવાના લોભથી મુસલમાન રાજાએ * તે ભિન્નમાલપર ચડાઈ કરી હુંડીને તેની જાહોજલાલીનો નાશ કર્યો, લાલ્ચોગમે માણસોને મારી નાખ્યા, તથા ઘણાઓને કેદ કરી વટલાવ્યા, તથા તેમનું દ્રવ્ય વિગેરે હુંડી પાય-માલ કર્યો. જે કોઈ જુજ માણસો તે વચ્ચે ત્યાંથી નાશી બીજે જતા રહ્યા, તેઓજ જીવતા રહ્યા. ઇતિહાસમાં જોતાં એમ જગાય છે કે આ ભિન્નમાલ નગરે પોતાની જાહોજલાલીની ઘણી વચ્ચે ચડતી પડતી અનુભવેલી છે.

એવી રીતે સર્વ મઠી સીતેર ગોત્રોને પ્રતિબોધનારા શ્રીહર્યપ્રભસૂરિના પ્રભાનંદસૂરિ તથા વલ્લભસૂરિ નામે

હસ્તલિખિત પ્રાચીન લેખોમાં આ મુસલમાન રાજાનું નામ “ બોડી મુગલ ” લખેલું છે, પરંતુ તે કોણ અને ક્યાંનો રાજા હતો? તે સંબંધિ ઇતિહાસ મઠી શક્યો નથી.

(૨૯)

બે શિષ્યો આચાર્યપદ પામ્યા. તેઓમાના પ્રમાનંદસૂરિજીને નાળકપુર ગામના નગરમાં જિનદાસઆદિક શ્રાવકોણ મહોત્સવપૂર્વક સૂરિપદ આપ્યું, તથા ત્યાંના શત્રુશલ્ય રાજાને તે સૂરિજીએ પ્રતિવોધી જૈની કર્યો, તે રાજાએ તેમના ઉપદેશથી સંઘસહિત શત્રુંજયની યાત્રા કરી સાધાર્મિકોમાં સોનામહોરોની લ્હાળી કરી જૈનધર્મની ઘણી ઉન્નતિ કરી. તે પ્રમાણંદસૂરિજીને ઘણા શિષ્યો હતા, અને તેમનો પરિવાર નાળકગચ્છના નામથી પ્રસિદ્ધ થયો.

નાળકગચ્છની તથા વઢ્ઢજીગચ્છની
પટાવલી.

નાળકગચ્છના આચાર્યોનું નામ. સૂરિપદનો વિક્રમ સંવત.

૧ પ્રમાણંદસૂરિ	૮૩૨
૨ ધર્મચંદ્રસૂરિ	૮૮૦
૩ સુમિણચંદ્રસૂરિ	૯૨૨
૪ ગુણસમુદ્રસૂરિ	૯૫૭
૫ વિજયપ્રભસૂરિ	૯૯૫
૬ નરચંદ્રસૂરિ	૧૦૧૩
૭ ધીરચંદ્રસૂરિ	૧૦૭૧

(२९)

८ मुनितिलकसूरि	११०२
९ जयसिंघसूरि (विधिपक्ष अंचलगच्छ)*	११३३
१० आर्यरक्षितसूरि	११६९
११ जयसिंहसूरि	१२०२
१२ धर्मघोषसूरि	१२३४
१३ महेंद्रसिंहसूरि	१२६३
१४ सिंहप्रभसूरि *	१३०९
१५ अजितसिंहसूरि	
१६ देवेंद्रसिंहसूरि	
१७ धर्मप्रभसूरि	
१८ सिंहतिलकसूरि	

* शासनदेवीए आ गच्छनुं “ विधिपक्षगच्छ ”
नाम आप्युं, तथा कुमारपाल राजाए तेनुं “अंचलगच्छ”
नाम आप्युं छे.

* वल्लभीगच्छना छेला पंदरमा नंबरना सिंहप्रभ-
सूरि आ गच्छमां आचार्य पदवीपर आववाथी ते वल्लभी
शाखा त्यांथी बंध पडीने तेना परिवारनो समावेश सं.
१३०९मां आ विधिपक्षगच्छमां थइ गयो.

(३०)

- १९ महेंद्रप्रभसूरि
- २० मेरुतुंगसूरि
- २१ जयकीर्तिसूरि
- २२ जयकेसरीसूरि
- २३ सिद्धांतसागरसूरि
- २४ भावसागरसूरि
- २५ गुणनिधानसूरि
- २६ धर्ममूर्तिसूरि
- २७ कल्याणसागरसूरि
- २८ अमरसागरसूरि
- २९ विद्यासागरसूरि

वद्वज्जी गच्छ.

आचार्यतुं नाह

सूदिपदनो विक्रम संवत्

१ वल्लभसूरि	८३२
२ धर्मचंद्रसूरि	८३७
३ गुणचंद्रसूरि	८६९
४ देवचंद्रसूरि	८९९
५ सुमतिचंद्रसूरि	९२५
६ हरिचंद्रसूरि	९५४

(૩૧)

૭ રત્નસિંહસૂરિ	૧૭૦
૮ જયપ્રભસૂરિ	૧૦૦૬
૯ સોમપ્રભસૂરિ	૧૦૫૧
૧૦ સૂરપ્રભસૂરિ	૧૦૯૪
૧૧ ક્ષેમપ્રભસૂરિ	૧૧૪૫
૧૨ ભાનુપ્રભસૂરિ	૧૧૭૭
૧૩ પુણ્યતિલકસૂરિ	૧૨૦૭
૧૪ ગુણપ્રભસૂરિ	૧૨૫૯
૧૫ સિંહપ્રભસૂરિ	૧૩૦૯

સંવત ૧૧૭૨ માં શ્રીઆર્યરક્ષિતસૂરિજીએ સીધલ પરમારવંશના રાઝત ધર્મદાસને પ્રતિબોધી જૈની કર્યા, અને તેનો પરિવાર “ મીઠડીયા ગોત્રથી પ્રસિદ્ધ થયો.

તેમની પાટે થયેલા શ્રીજયસિંહસૂરિજીએ સંવત ૧૨૦૮ માં હથુડીઆ રાઠોડ વંશના અશ્વયરાજને પ્રતિ-બોધવાથી “ હથુડીયા ” ગોત્ર, સંવત ૧૨૨૪ માં રાઠોડ રાઝ ફળગરને પ્રતિબોધવાથી “ પીઠાડયા ” ગોત્ર, સંવત ૧૨૨૮માં પરમારવંશી રાઝ શ્રી મોહનને પ્રતિબો-વાથી “નાગડા” ગોત્ર, સંવત ૧૨૨૯માં સોલંકી પર-માર રાઝશ્રીલાલગને પ્રતિબોધવાથી “લાલગ” ગોત્ર,

(૩૨)

સંવત ૧૨૩૧ માં ડીડુજ્ઞાતિના ચોધરિ વિહારીદાસને પ્રતિ-
 બોધવાથી “ ગાંધી ” (સહસ્રગણા) ગોત્ર, તથા
 સંવત ૧૨૫૫માં જેસલમેરના ચાવડાવંશી રાડશ્રીદેવડને
 પ્રતિબોધવાથી “ દેઢીયા (દુઢીયા) ” ગોત્ર, એમ સર્વ
 મઠી તેમણે છ ગોત્રોને પ્રતિબોધી જૈની કર્યા.

તેમની પાટે થયેલા શ્રીધર્મઘોષસૂરિજીએ વિક્રમ
 સંવત ૧૨૪૬ માં (ઉપાધ્યાયપદે હતા ત્યારે) રાડત
 શ્રીબોહડને પ્રતિબોધી જૈની કર્યો, તેથી “ બોહડસલા ”
 ગોત્ર થયું, તથા સંવત ૧૨૫૫ માં ઔદિચ્ય બ્રાહ્મણ
 દેવાણંદને પ્રતિબોધી જૈની કરવાથી “ દેવાણંદસલા ”
 ગોત્ર થયું, તથા ૧૨૬૫ ચહુઆણ વંશના રાડશ્રીમીમને
 પ્રતિબોધી જૈની કરવાથી “ ચહુઆણ ” ગોત્ર થયું,
 તથા સંવત ૧૨૬૬ માં તાતોલા પરમારવંશીય રાડશ્રીર-
 ણમલ્લ તથા તેના પુત્ર હરિયાને પ્રતિબોધવાથી “ હરિયા ”
 ગોત્ર થયું. એવી રીતે ચાર ગોત્રોને શ્રીધર્મઘોષસૂરિશ્વરજી-
 એ પ્રતિબોધી જૈની કર્યા.

તે ધર્મઘોષસૂરિની પાટે સંવત ૧૨૬૩ માં શ્રીમહેન્દ્ર-
 સિંહસૂરિ થયા, તે સંભાતમાં પર્યૂષણા પર્વમાં કલ્પ
 સૂત્ર વાંચતાં દેવલોકે ગયા. ત્યારે તેમની પાટે સંઘે એકઠા

(૩૩)

થઈને વલ્લભીશાખાના શ્રીસિંહપ્રભસૂરિજીને યોગ્ય જાણી સંવત ૧૩૦૯ માં સ્થાપન કર્યાં.

હવે વલ્લભીશાખામાં થયેલા શ્રીરત્નસિંહસૂરિજીએ સંવત ૧૦૦૫ માં ડીડુ જ્ઞાતિના ધાંધલ નામના શેઠને પ્રતિવોધી જૈની કરવાથી “ કાંટીયા ” ગોત્ર થયું. તેમની પાટે થયેલા શ્રી જયપ્રભસૂરિજીએ સંવત ૧૦૦૭ માં પરમાર વંશીય રાઝત સોમકરણને પ્રતિવોધી જૈની કરવાથી “ વડેરા ” (વડોરા) ગોત્ર થયું.

વઢી તેજ પરંપરામાં થયેલા શ્રીપુણ્યતિકસૂરિજીએ સંવત ૧૨૧૧ માં ડોડીયા પરમાર વંશના રાઝશ્રી સોમિલને પ્રતિવોધી જૈની કરવાથી “ વાહણી ” ગોત્ર થયું, તથા સંવત ૧૨૪૪માં ચહુઆળ વંશના રાઝશ્રી વળવીરને પ્રતિવોધવાથી “ જાસલ ” ગોત્ર થયું.

ઓશવાલોની ઉત્પત્તિ.

શ્રીવીરપ્રભુ પટ્ટી બાવન વર્ષો વીત્યાબાદ શ્રીપાર્શ્વનાથજીથી છઠ્ઠી પાટે તેમના સંતાનમાં ઉપકેશ ગચ્છમાં શ્રીરત્નપ્રભસૂરિજી આચાર્યપદપર આવ્યા. ત્યારપછી અઠાર વર્ષો વીત્યાબાદ એટલે શ્રીવીરપ્રભુથી સીતેરમે વર્ષે તે

(૩૪)

મારવાડમાં આવેલી ઓશ્યા નગરીમાં પધાર્યા. ત્યાં તેમણે
 ચામુંડરાય આદિક એક લાખ એંસી હજાર રાજપુત્રોને
 દટલે ક્ષત્રિઓને પ્રતિબોધીને જૈની કર્યા, અને તે ઓશ્યા
 નગરીના નામપરથી તેમની જ્ઞાતિનું નામ “ ઓશવાલ ”
 પાડ્યું. તે માટે કોઈ પ્રાચીન કવિએ નીચેમુજબ કવિત્ત
 કહેલું છે.

કવિત્ત.

શ્રીવર્ધમાનજિનથકી વરસ બાવન પદ લીયો ।
 તાહું અઠદશ વરસ નયર ઓસીઈયેં ઇયો ॥
 પ્રતિબોધે નામ ચામુંડ શ્રી સિદ્ધાચલ પાયો ।
 અતિ અતિસયવંત અતિ તપસી કેવાયો ॥
 એક લાખ અસીસહસ રાજપુત્ર પ્રતિબોધીયા ।
 ૐ શ્રીરત્ન શેખરેં ઓસવાલ ઓસીઈયેં થપ્પીયા ॥૧॥

એ રીતે જૈની ઓશવાલોની ઉત્પત્તિ ક્ષત્રિઓમાંથી
 આજથી લગભગ ચોવીસસો વર્ષ પહેલાં થયેલી સંભવે છે.
 તે ઓશવાલોમાં અનેક ગોત્રો છે, તેમાના નીચેમુજબ
 ગોત્રોના નામો શાહ્નો તથા શિલાલેખો વિગેરેમાં હાલમાં
 જોવામાં આવે છે.

(३५)

आयचनाग	कांकरीया	खीमसरा
आदित्यनाग	कांग	खटोड
आभड	कमल	खांटेड
आकोदडीया	कावरीया	खाभइया
आंचलीया	कंबेडीया	खारीवाल
उसतवाल	कोठारी	खढवढ
उसभ	कतकपुरा	गणधर
उचितवाल	कठोड	गादइया
ओहड	कुभटा	गोलेछा
कुर्कट	कोहेचा	गडीया
कातेल	कावडीया	गुजराणी
कामसा	कात्रेला	गुजराती
कैसवाणेचा	कोचर	गोठी
कचरा	काश्यप	गांधी
कंक	कांटीया	गांधीमोती
कुहाड	कंठोतीया	गुगलीया
कुकडचोपडा	कठारा	गहेलडा
कटारीया	काकरेचा	गौतम
कर्णावट	कसारा	गोखरु

(३६)

घोडाव्रत	जासल	तातेड
घीया	जारोडीया	तिलाणी
धुलीया	जम्मड	तिलहरा
चोरडीया	जोरुडा	तीवट
चरबडीया	जाणेचा	देसरला
चतकरीया	झांबड	दुगड
चोरवेडीया	झांगडा	दरडा
चंडालीया	टप	देवाणंदी
चुन्न	टोडरवाल	दोसी
चोपडा	हुंगरवाल	दुधवेडीया
चहुआण	डागा	देवलसखा
चुदालीया	डफरीया	दुधीयागांधी
छाजेड	डाकुलीया	देवाणंदसखा
छजलाणी	डागलीया	देढीया
छत्रवाल	दुबरीया	दणवट
छाव	डीडु, डंड	दुधेडीया
जांगडा	ढींक	दुधीया
जडीया	ढेढीया	धुल्ल
जन्नाणी	ढेलडीया	धनेरीया

(३७)

धोखा	पालणेचा	बर्धन
धाडीवाल	परघला	बरुडीया
धाडेवा	परमार	बहुरा
धीर	पीहरेचा	बावेला
नाहटा	पोसालेवा	बांभ
नाहार	बोथरा	बेलाच
नावरीया	बाफणा	भाइचना
नवलखा	बलदोढा	भूटी
नखत्त	बंब	भंडारी
नागडा	बांठीया	भडगतीया
पावेचा	बुरड	भंडावत
पमार	बूटीया	भेलडीया
पोहकरणा	बगाणी	भणसाली
पीचा	बोकडीया	भूरि
पुगलीया	बंबोरी	भोर
पारिख	बोहड	भोढा
पींपाडा	बोरीचा	भोगर
पगारीया	बच्छस	मानी
पठाण	बरडा	मगथीया

(३८)

मुहणोत	लुकड	वरमेचा
मालहु	लुणावत	वाहणी
मालहणु	लुणीया	वरलद्ध
मुसल	लालण	वलही
मघासरीया	ललवाणी	वाहडा
मुंडणेचा	लोढा	वारडेचा
मीठडीया	लूमड	वालत्य
महोता	वेद	विदाणा
मंहोरा	वळावत	वीराणी
मंडोवरा	वोहोरा	वेलहस
मूधाला	वेगड	वैद्य
राजडा	वाघमार	वेदमहता
रत्नपुर	वीनायकीया	वोहराकाग
रांका	वाघ	सोनगिरा
रातडीया	वाघरेचा	सहसगुणागांधी
रेड	वंका	सालहणेचा
राठोड	वडेरा	स्याल
रोठोडीया	वणवट	सीरोह्या
लिगा	वरढीया	संघवी

(૩૯)

સીરોહ્યાસંઘવી	સોની	શ્રીમાલ
સંઘવાલેચા	સચેતી	સંઘલા
સોલંકી	સાંઢા	સંઘી
સુરાણા	સમદડીયા	શેઠ
સળવાલ	સંઘવાલ	શેઠીયા
સીસોદીયા	સૂર	હીરણા
સમુદ્રડીયા	સિંઘાડીયા	હથુડીયા
સાંઘરા	સોધિલ	હરીયા
સાવલસંઘા	શ્રીશ્રોમાલ	

શ્રીમાલીઓનાં ગોત્ર

શ્રીમાલીઓના પ્રથમ જે વાસઠ ગોત્રો જણાવેલાં છે, તે શિવાયના નીચેમુજબ શ્રીમાલીઓનાં ગોત્રો અથવા ઓડકો પણ પ્રાચીન ગ્રંથો તથા શિલાલેખો વિગેરેમાં જોવામાં આવે છે.

(४०)

गोवलीया	पापड	लींबडीया
घेवरीया	फोफलीया	सींदडीया
चंडालेचा	बदलीया	तलाजीयागांधी
जंबहरा	बहरा	सालगिरा
जरगड	भांडावत	गोरसीया
टांक	भांडीया	वारीया
डडडा	महुवीया	सरकडीया
डोर	मेहेता	पुनातर
दोसी	महरोल	मणीयार
धामी	माथलपुरा	झूझाणी
धीधीद	मौठिप्पा	बोरा
नलुरीया	वहकडा	मघासर
पलहड	साहु	चुकडीया
पाताणी	सिंधुड	

पौरवाड ज्ञातिमां आ पुस्तकमां जणाव्या शिवायना
बीजां नीचे मुजबना गोत्रो अथवा ओडको पण प्राचीन
शिलालेखो विगेरेमां जोवामां आवे छे-झूलर, मुंठलीया,
लींबा, मांडलीया, कुणगिरा, पटेल, नखत, लोलाणीया,
पोरुआ विगेरे.

(४१)

अग्रवाल ज्ञातिना गोत्रो अथवा ओडको-गांगलु,
गोयल, पिपल, वासिल विगेरे.

अत्तालज्ञातिना-गोपल, क्रूर विगेरे.

खंडेलवाल ज्ञातिना-गोधा विगेरे.

संडिलवाल तथा जेसवालना-कष्टहार विगेरे.

नीचे जणावेलां जैन गोत्रो अथवा ओडको प्राचीन जैन
शिलालेखो विगेरेमां देखाय छे, परंतु तेनी ज्ञाति ते लेखोमां
जणाती नथी-उजावल, उसियड, ओष्ट, काणा, काद्रडा,
खांटडा, खंरज, घेवरीया, घोरवडा, जीजीयाण, जलहर,
जाटड, दुताड, द्रानडा, दुल्लह, धांध, नानडा, वालिडीवा,
भांडीया, मुंडतोड, रौहदीया, वायडा, बोरठेच, वार्तिदीपा,
सयल, मोट, प्रतिहार, फसला, मिधुज, रायभंडारी, राउआ,
रहुराली, वणागीया, वपुराणा, स्रवाणा, सीढ, शानापति,
पंडरेक विगेरे

(४२)

जैनोनी मुख्य ज्ञातिओ.

नीचे जणावेली जैनधर्म पाळनारी ज्ञातिओ पाचीन शिलाळेखो ग्रंथो विगेरेमां जोवामां आवे छे—

ओशवाल—(वृद्धसजनीय, अथवा वृद्धशाखा—वीसा)

,, (लघुसजनीय, अथवा लघुशाखा—दशा)

श्रीमाली—(वृद्धसजनीय, अथवा वृद्धशाखा—वीसा)

,, (लघुसजनीय, अथवा लघुशाखा—दशा)

माग्वोट (वृद्धशाखा—वीसा)

(पोरवाद) (लघुशाखा—दशा)

अग्रवाल, अत्ताल, खंडेलवाल, संडिलवाल, जेसवाल, बर्कट, नना, नागर, नारसिंह, नीमा, पल्लीवाल, पापडीवाल, मंत्रिदलिय, महतियाण, राजपुर, बवेरवाल, हुबड विगेरे.

उपर जणाव्या मुजब नामोवाळां प्राये करीने ओशवाल ज्ञातिमां मूळ गोत्रो पसिद्धमां आवेलां देखाय छे. ते शिवायना बीजां पण मूळ गोत्रो होवानो संभव छे. प्राये करी ते मूळगोत्रोमांथी धंवाने अंगे, कोइ गामना अथवा देशना रहेवासने अंगे, वंशमां थयेला कोइ मुख्य पुरुषने अंगे वणी वणी शाखाओ, लुखो, ओडको विगेरे

(૪૩)

નિકઠેલી છે, જેમકે “ જાવેરી ”, “ પારકરા ”, “ સર-
વાળી ” વિગેરે

પરંતુ સાધારણ રીતે જોતાં ઓશવાઝ જ્ઞાતિમાં મુખ્ય
બે શાખાઓ જોવામાં આવે છે. ૧ વૃદ્ધસજનીય એટલે
વીસા ઓશવાલ તથા ૨ લઘુસજનીય એટલે દશા ઓશ-
વાલ. એટલે કે મૂળ ઉત્પત્તિ સમયે સર્વ ઓશવાલો વીસા
ઓશવાલ હતા, પરંતુ પંચમકાલના માહાત્મ્યથી સમય
વીત્યે તે ઓશવાલોમાના જે ગોત્રના જે માણસે પુનર્લગ્ન
(ઘરઘેણું-સંગ્રહણ) કર્યા, તે માણસથી તેના વંશજો
દશાઓશવાઝ જ્ઞાતિના થયા, અને એ રીતે મૂળ વીસા
ઓશવાલ જ્ઞાતિના ઘણા માણસોઈ કરવાથી તેઓ-
ની પણ મહોટી સંખ્યાવાઢી જ્ઞાતિ થઈ, અને તે
દશા ઓશવાઢના નામથી મસિદ્ધ થઈ. હવે હાલમાં
આ સુધરતા જમાનાને અનુસરી તે દશાઓશવાઢની જ્ઞા-
તિમાંથી પણ તે ઘરઘેણાનો રીવાજ ઘણાંવરા દેશોમાંથી
નાબુદ થયો છે. આ દશા ઓશવાઢો “ કચ્છી મહાજનના ”
નામથી પણ ઓઢાવાય છે, કેમકે તેઓની કચ્છમાં ઘણી
વસતિ છે. તે જ્ઞાતિના ઘણા સાહસિક વ્યાપારીઓ મુંબઈ
આદિક શેહેરોમાં વસે છે, તથા સાહ દ્રવ્ય કમાડને તેઓ
ઘણાં ઘણાં ધાર્મિક કાર્યો કરેલાં છે.

(૪૪)

શ્રીમાલીઓમાં પણ ઉપર જળાવેલાં પુનર્લગ્નના કારણથી વીસા શ્રીમાલી, અને દશાશ્રીમાલી એમ બે મુખ્ય શાખાઓ થયેલી છે. પરંતુ હાલમાં તે દશાશ્રીમાલીઓમાંથી પણ તે પુનર્લગ્નનો રીવાજ ઘણાં સ્વરા દેશોમાંથી નિકળી ગયેલો છે.

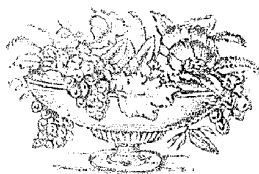
આ પુસ્તકમાં જે જે ગોત્રની જે જે ગોત્રદેવીના કરો વિગેરે લખ્યા છે, તે કરો તેના પ્રાચીન લેખને અનુસારે તેમાં જેવા લખ્યા હતા તેવા છાપ્યા છે. પરંતુ તે સંકડો વર્ષો પહેલાનાં મૂલ કરો છે. આજ કાલ ઘણા ગોત્રોની ગોત્રદેવીઓના તે કરો વિગેરેમાં કાલને યોગે કોઈ કોઈ કારણોથી ઘણો ફેરફાર થયેલો જણાય છે, માટે તેના સંબંધમાં વિશ્રવમાં નહીં પડવા મર્વ માફીઓને વિનંતિ છે.

લી.

આ પુસ્તક છાપી પ્રસિદ્ધ કરનાર પંડિત શ્રાવક

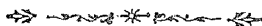
હીરાલાલ હંસરાજ લાલન

(જામનગરવાળા)

॥ श्री जिनाय नमः ॥

श्री जैन गोत्र संग्रह.

संग्रह करी छपावी त्रसिद्ध करनार
पंडित श्रावक हीरालाल हंसराज
(जामनगरवाला-लालन)

हरियाण गोत्र. (श्रीमाली)

(मुख्य शाखाओ)

वृद्धसजनीय (वीसा), लघुसजनीय (दसा)

(पेटा शाखाओ)

आंवलीआ, मणोयार, बहोरा, वींछीवाडीआ, सहसा,
गुणा, कका, ग्रथलीया, अन्ना विगरे.

आ गोत्रनी उत्पत्ति-विक्रम संवत ७९५ मां भिन्नमाल
नगरमां श्रीमाली ज्ञातिनो अग्यार क्रोड द्रव्यनो मालिक
शंख नामे वैष्णव शेठ रहेतो हतो. तेने उदयप्रभसरिए
प्रतिबोधीने जैन कर्यो. तेना वंशमां विक्रम संवत. ११११

(૨)

માં સહસાશાહ નામે શેઠ થયો. તે વચ્ચે ભિન્નમાલ નગરનો મુગલો નાશ કરવાથી તે સહસાશાહ ત્યાંથી નાશી થિરા દિમાં (થરાદમાં) આવેલા અચવાડી ગામમાં આવી વસ્યો. તેના વંશમાં થયેલા મહીપતિ નામના શેઠની જોગિણી નામની સ્ત્રીથી આકા, વાંકા, નાકા તથા નોડા નામે ચાર પુત્રો થયા. તેમાંથી વાંકાનો પુત્ર કાલા, અને તે કાલાનો વ-
 ઇજા નામે પુત્ર ઉમટા નામના ગામમાં આવી વસ્યો. તે વડજાને સંતાન ન હોવાથી તેણે પોતાની ચામુંડા નામની ગોત્ર દેવીને આરાગી. ત્યારે દેવીએ પ્રત્યક્ષ થઈ કહ્યું કે જો તું અહીં મારું મંદિર વંધાવી તેમાં મારી સુવર્ણમય મૂર્તિ સ્થાપન કરે તો તને સંતાન થાય. તેને તે કબુલ કરી દેવનો પ્રાસાદ તે ઉમટા ગામમાં કરાવી તેમાં એક મળ સુવર્ણની પોતાની ગોત્રદેવીની પ્રતિમા કરાવી સ્થાપન કરી. અને ત્યારબાદ વિક્રમ સંવત ૧૩૧૧ માં તે વડજાને પુત્ર થયો. ત્યારબાદ કેટલેક દિવસે તે ગામમાં યવનો આવ્યા, તે વચ્ચે તે ગોત્રદેવીની મૂર્તિ ઉછલીને કુવામાં પડી. રાત્રિએ વડજાને સ્વપ્નામાં આવી કહ્યું કે, હવેથી હું મારાં તે મંદિરની પાસે આવેલા આંબલીના વૃક્ષમાં રહું છું, તે દિવસથી તે દેવીનું 'આંબલીઆવી' નામ પ્રસિદ્ધ થયું,

(૩)

અને તેવજાના વંશજો ત્યારથી “ આંબલીયા ” કહેવાળા. આ ગોત્રમાં ઉત્પન્ન થયેલા કેટલાક “ મળીયાર ” ની અડકથી પણ ઓઝરાય છે.

મૂલદેવી—ચામુંડા, તેનું મૂળ સ્થાન ભિન્નમાલ નગરમાં ઉત્તર તરફના દરવાજા બહાર વારાહીના પાડા પાસે ચામુંડાની હુંગરીપર છે. તેની મૂર્તિ ચાર હાથવાળી, વાઘના આસનપર બેઠેલી છે. પાછઝથી—તેણીનું “ આંબલીયાવી ” નામ થયું, તેણીનું સ્થાન ઝુમટા ગામનાં છે તેની મૂર્તિ પણ ચાર હાથવાળી તથા વાઘના આસનપર બેઠેલી છે. પૂજાવિધિ—પૂર્વ સન્મુખ પાટલાપર તે દેવીની રૂપાની અથવા ત્રાંવાની મૂર્તિ પાસે, અથવા બીટસહિત પીપઝનું પાન રાખી તે પર એક લીંટી કંકુની કરવી. અઢીશેર ઘીની લાપસી, અને નવ પૂડલાનું નિવેદ કરવું. એક શ્રીફલ બધારવું, તેમાંથી અર્ધ શ્રીફલના છ ટુકડા, સવાગજ કપડું તથા ચાર પીરોજી (ચલણી સિક્કા) એટલું ફફડેને આપવું. એ રીતે દર વર્ષે આસુ સુદપાં ચમ, અથવા આઠમ તથા ચૈત્ર સુદ પાંચમ અથવા આઠમે પૂજન કરવું. તેમજ તેજ ત્રિધિથી પુત્રના જન્મે, પરણે તથા ત્રિજડવાસળીએ કરવું. પુત્રી ગાટે તેથી અર્ધ, એટલે સવાશેર ઘીની લાપસી

(૪)

અથવા લાહવા કરવા. જલની ત્રણ ધારાવડી દેવી.

આ આંચલીયા ગોત્રના વંશજો ફલીચપુર, લોલીયા-
ળા, વીવડા, પાડલા, પાટળ (ફોફલીપાડો), અહમદ-
નગર, વીજાપુર, તારાપુર ચંદનથોરી, મેહેસાળા તથા મા-
તર, કુળગિરિ, કપડવંજ વિગેરેમાં વસે છે. આ વંશમાં
ભાવડથી લઘુસજનીય (દશા) થયા છે. મેસાળામાં
મળીયાર અડકવાળા વસે છે.

આ વંશમાં કુળગિરિ ગામમાં થયેલા ધોકાશાહ
નામના શેઠે વિક્રમ સંવત ૧૩૨૫માં શ્રીયુગાદિદેવતું જિન-
મંદિર બંધાવ્યું, તથા તેની પ્રતિષ્ઠા અંચલગચ્છના શ્રીદેવેન્દ્ર-
સિંહસૂરિણ કરી. વઢી સલખણપુરમાં વસનારા સાંગા-
શાહ નામના શેઠે વિક્રમ સંવત ૧૪૬૮માં અંચલગચ્છના
શ્રીમેરુતુંગસૂરિના ઉપદેશથી જિનમંદિર બંધાવ્યું. આ વંશમાં
અકાના વંશજો વહોરાની અડકવાળા છે. વીંછીવાડાના
રહીસ વહોરા પદમસીણ ત્યાં સાં. ૧૪૩૯માં શ્રીમુનિસુવ્રત
સ્વામીનો જિનપ્રાસાદ કરાવ્યો, તેની પ્રતિષ્ઠા શ્રીમેરુતુંગ-
સૂરિણ કરી, તેમજ દાનશાળા કરાવી. આ હરિયાળ ગો-
ત્રમાં વીંછીવાડીયા, સહસા, ગુળા, કકા, ગ્રથલીયા, તથા
અન્ના વિગેરે ઘણી શાખાઓ છે.

(५)

गाढहा गोत्र. (ओशवाल)

(मुख्य शाखाओ)

आथा, समरखी, बुहड, बहंद, कटारीया,
अधोइया, भुगतरीया, घलइया विगेरे.

(पेटा शाखाओ)

हाषाणी, नागार्जुनाणी, वाघाणी, वीसाणी, सिवाणी,
जेसंगाणी, वागडेचा, देधराणी, चाचिगाणी विगेरे.

पूर्वे यदुवंशमां थयेला श्रीकृष्णथी नवमी पाटे थयेला
रायभट्टी नामना राजाए मारवाडमां आवी भटनेर नगर
वसाव्युं. तथा तेनी गोत्रदेवी वीसहत्थी विसलदेवी नामे
हती. त्यारपछी ते यदुवंशमां शोळमी पाटे राउल जेसलजी
थया, तेमणे जेसलमेर वसाव्युं. त्यारपछी तेज वंशनी
पचीसमी पाटे थयेला रावल शिवराजे कोटडा वसाव्युं.
एवी रीते ते यदुवंशमां सोमचंद्र नामनो राजा त्रीसमी
पाटे सिक्कोटडामां राज्य करतो हतो. तेनी पासे पांच
हजार सुभटोनुं सैन्य हतुं. ते सैन्यसहित चोतरफ ते लुं-
टफाट करतो. हवे एवामां अंचलगच्छना श्रीजयसिंहसरि
पांचसो शिष्यो सहित अमरकोटमां आव्या. त्यां तेमना

(૬)

ઉપદેશથી મોળસીશાહે અજિતનાથના ચિંબની સ્થાપના કરી. ત્યાંથી વિહાર કરીને તે આચાર્યના શિષ્યો ય્યારે જેસલમેરતરફ આવતા હતા, ત્યારે માર્ગમાં તે સોમચંદ્રે, તેમને લુંઘ્યા. આચાર્યજીને સ્વર પડવાથી તેમણે પોતાની વિદ્યાના પ્રભાવથી તે સોમચંદ્રને તેના સુખટોસહિત માર્ગમાં સ્તંભી રાખ્યો. ત્યારે સોમચંદ્રની માતા સરુપદેણ (મિળલદેણ) ગુરુપાસે આવી ક્ષમા માગી, અને સૈન્યસહિત પોતાના પુત્રને મુક્ત કરવા વિનંતિ કરી. જયસિંહસૂરિણે કબુલ કે જો તારો પુત્ર કુટુંબસહિત જૈનધર્મ સ્વીકારે, અને લુંટફાટ કરવાના પ્રત્યાશ્વાન કરે તો હું તેને મુક્ત કરું. તેણીએ તેમ કરવા કબુલ કર્યું, તથા તે માટે પારકરનો પરમારવંશનો ચાંદણ રાણો જામીન પડ્યો. ત્યારે ગુરુણે સ્તંભનવિદ્યાને પાછી ખેંચી લેઈ પાંચ હજાર સુખટોસહિત સોમચંદ્રને મુક્ત કર્યો. પછી તે સોમચંદ્ર પરિવાર સહિત ગુરુને વાંદવા માટે જેસલમેરમાં આવ્યો. ત્યાં શ્રીજયસિંહસૂરિના ઉપદેશથી તે સોમચંદ્રને પરિવારસહિત વિક્રમસંવત ૧૨૧૧માં ઓશવાલોણ પોતાની જ્ઞાતિમાં દાખલ કર્યો. પછી સોમચંદ્રે તે આચાર્યશ્રીના ઉપદેશથી કોટડામાં શ્રીપાર્શ્વનાથનું તથા પોતાની ગોત્રદેવી વીસલ (શિવયા) માતાનું, એમ બે

(૭)

શિવરવંધ મંદિર બંધાવ્યાં. પાંચ લાખ દ્રવ્ય સ્વરચ્યું, તથા સવામણ સુવર્ણની શાંતિનાથજીની પ્રતિમા તેણે કરાવી, અને તેનાપર હીરામાણેક જડેલું સુવર્ણનું છત્ર કરાવ્યું. તે સોમચંદ્રનો ગાલ્હા નામે પુત્ર થયો. તે વસતે મુગલોણ કોટડાનો નાશ કરવાથી તે ગાલ્હા સિંધમાં ગયો. અને તેના વંશજો “ ગાલ્હાગોત્રીથી ” પ્રસિદ્ધ થયા. તે ગાલ્હાથી દશમી પેઢીએ રુઅડ નામે પુરુષ થયો, તેની સ્ત્રી રાંધણે નીચે મુજબ સાત પુત્રો થયા. આથલુ, સમરસ્રી, બુહડ, વહંદીઓ, કટારીઓ, અધોઈઓ (તેનું બીજું નામ મુગતરીઓ) અને ઘલઈઓ, એ સાતેના નામથી તેમના વંશજો આથાગાલ્હા, સમરસ્રીગાલ્હા, બુહડગાલ્હા, વહંદગાલ્હા, કટારીઆગાલ્હા, અધોઈઆગાલ્હા અથવા મુગતરીયાગાલ્હા, અને ઘલઈઆગાલ્હાના નામથી પ્રસિદ્ધ થયા. વઢી તેઓમાં હાપાળી, નાગાર્જુનાળી, વાઘાળી, વીસાળી, સીવાળી, જૈસંગાળી, વાગડેચા, દેધરાળી, ચાચિગાળી વિગેરે ઓડકો પણ છે.

ગોત્રદેવી—વિસલમાતા (શિવયા માતા) ચાર હાથવાળી છે. તેનું મૂળસ્થાન શિવકોટડામાં સીજડાના વૃક્ષપાસે છે. તથા તેનું બીજું સ્થાન નગરપારકરમાં છે. ગા-

(૨૮)

લહાના સર્વે વંશજો બને તો ત્યાં જઈ બાઠકનાં બાઠમોવાઠા ઉતારે. અથવા કંઈ ચગ (વાઘા) રાખી જ્યાં હોય ત્યાં સ્ત્રીજડાના જાડ આગઠ ઉતારે.

પૂજાવિધિ—જન્મે, મુંડણે અને પરણે સ્ત્રીજડાના જાડ આગઠ અઢાર પાલી જુવાર, એક મળ ઘી અને બાર-શેર ગોઠનું નિવેદ કરે, તથા પાલી એક ઘઠુંના મેંદાના સ્વાર્જાં કરે, શ્રીફલ વધારી તેની શેષ નિયાળીને આપે, તથા જમાડે, અવરણી વચ્ચે ઉપરના કરશિવાય સાડાત્રણ ગજ ચોઠીયું કાપડ, શ્રીફલ એક, તથા પાયલું નિયાળીને આપે. દર વર્ષે દીવાળીને દિવસે બે ટોકડીયાંના દઢના લાઢનું નિવેદ કરે, તથા બે રાત્રી ઘડીમાં બશેર સ્વાંડના સ્ત્રી તેને દોરીથી વાંધી અંત્યજને આપે, અને તેની પાછઢ બે ઁંચાડાં નાચે. માઈયો જૂદા થતી વચ્ચે પળ તે કર કરે.

આ ગાલહાગોત્રના વંશજો ચોરવાડ, તિથ (વાગડ) કોહાડા, બિદડા, વાડા, દેસલપુર, રતનાળી, ફરાદી, ઝુજપર, વીજરસી, આસંબીયા, કોઢાઈ, વડાલા, બરાહીયા, સ્વાસર, બેરાજા, ગલીચુરા, તેરા, વીસરા, ટંડુલી, હસરા, રતડીયા, ઢોળ, ગુંદાલા, વીસોતરી, આરીસાળા, મોજય, લોઠીયા, લાસાપર, વાંકી, સરમતબેરાજા, જાંસર, લા-

(૧૯)

કડીયા, કાંડાકરા, કાલુસબગડા, રાયળા, લાઈજા, નારાણપુર, ચાંગળાઈ, પુનડી, બાડા, કુંદરડી, ડુમરા, સેરડી, દલની તુંબડી, ડવાસંગ, વસઈ, ચેલા, કટારીયા, જોગવડ, મારાપર વિગેરે ઘણા ગામોમાં વસે છે.

આ વંશમાં બિદડામાં (કચ્છમાં) વિક્રમ સંવત ૧૬૭૨ માં થયેલા સ્ત્રીમાની સ્ત્રી સ્ત્રીમીએ પંદર હજાર કોરી સ્વરચીને બિદડામાં પશ્ચિમ તરફ વાવ બંધાવી. બડાલામાં (કચ્છમાં) થયેલા સ્વેતસી, પેથા અને દેપાલ નામના ત્રણે ભાઈઓએ સાઠ હજાર કોરી સ્વરચીને ઘણાં પુણ્યનાં કાર્યો વિક્રમ સંવત ૧૬૬૬ માં કર્યા. દેસરે ગુંદાલામાં તળાવ બંધાવ્યું. સંવત ૧૫૯૬ માં માળકે પીછળમાં તળાવ બંધાવ્યું. જેસંગે પથદડીયામાં સં. ૧૫૮૫ માં વાવ કરાવી. સંવત ૧૫૯૦ માં વીરાની સ્ત્રીએ પુત્ર ન હોવાથી યક્ષનું આરાધન કર્યું, તેથી તુષ્ટમાન થયેલા યક્ષના વરદાનથી તેણીને છ પુત્રો થયા. અને તેથી તેના વંશમાં થયેલા જેસંગાણીઓ અસ્વાત્રીજને દિવસે ચારપવાલાંના સ્વાજાત્રાંવડે તે યક્ષનું નિવેદ કરે છે, તથા માદરવામાં સોમવારે ચાર પાયલાંની સ્ત્રીમાં સાથીઓ કરી નિવેદ કરે છે. તે છાણ ભાઈઓનો પરિવાર ત્રીસોતરી, સ્વાસ્વર, હાલા તથા જાંસર

(૧૦)

વિગેરેમાં છે. સમરલીમાં હેમલ પુરિસો થયો, અને તેના વંશમાં તે ગોત્રજપાસે પૂજાય છે, તેમજ તેના વંશજો આસુ વદ ૧૪ ને દિવસે વાઝકના વાઝ ઉતરાવે છે, પરણવાને દિવસે રાત્રિજાગરણ કરેછે, બે ટોકડીયાંની લાપસી કરી સહુને વેંચે છે, તથા બે ટોકડીયાંના તલવટ કરી ક્ષેત્રપાલને જુહારે છે, વઠી તેઓના ગોત્રજના કર તો પૂર્વે કહ્યા મુજબ છે. વિક્રમ સંવત ૧૬૧૭ માં સ્વાસ્થરમાં થયેલા માઢણે જિનમંદિરની પ્રતિષ્ઠા કરાવી, તથા ઘણું દ્રવ્યદાન દીધું.

નાગડા ગોત્ર (ઓશવાલ)

(મુખ્ય શાખાઓ.)

ગુજરનાગડા, કચ્છી મહાજન નાગડા.

(કચ્છી મહાજન નાગડાઓની મુખ્ય શાખાઓ.)

વૃદ્ધસજનીય (વીસા), લઘુસજનીય (દસા)

(કચ્છી મહાજન નાગડાઓની પેટા શાખાઓ.)

ઠાકરાણી, લાલાણી, મેલાણી, નાયકાણી, ગેલાણી,
વીસરાણી, બોચાણી, આસરાણી, ઘરમાણી, વીરાણી,
પુનીઆણી, નાગીયાણી વિગેરે.

(११)

थरपारकरमां आवेला उमरकोट शहरमां परमार वंशनो मोहणसिंह रावत नामे क्षत्रिय हतो, परंतु तेने संतान नहोतुं. एवामां विक्रम संवत १२२८मां, मतांतरे (१२६५)मां विधिपक्ष गच्छना श्रीजयसिंहसूरि त्यां चतुर्मास रक्षा हता. मोहणसिंहे ते आचार्यजीने पुत्र माटे प्रश्न कर्हो. गुरुए कहुं के जो तमो जैनधर्म स्वीकारीने विधिपक्षगच्छनी समाचारी करो तो तमोने चार पुत्रो उपर पांचमो नागपुत्र थशे. रावत मोहणसिंहे तेम कर्हु. अने त्यारबाद तेने देवकरण, देवसी, उदेसी, तथा लखमण नामे चार पुत्रो थया, अने ते जैन धर्म पाळवा लाग्या. पांचमो नागपुत्र थयो, तेने रात्रिदिवस करंडी-यामां राखे, तथा दूध पाइने उछेरे. पछी रावत मोहणसिंहे पोताना द्रव्यना चार भागो चार पुत्रो माटे तथा वे पोताना मळी छ भाग कर्हो, त्यारे ते नागे त्यां आवीने पोतानी पुंछडीनी झापट मारीने ते सघळा भागो विखेरी नाख्या. त्यारे एक नागनो भाग वधारे करीने तेना सात भागो सरखा कर्हो. त्यारे ते नागे पोतानो भाग फणथी खेसगीने पोताना पिताना भागसाथे मेळवी दीधो. हवे एक दिवसे ते नाग ठंडीने लीधे रात्रीए गरम राखवाळा चुल्हामां सूतो हतो. एवामां मोहणासिं-

(૧૨)

હને પેટપીડ થવાથી શેકમાટે તેની પુત્રીએ ચુલ્હામાં અગ્નિ સઠગાવ્યો, જેથી તે નાગ બઢી મૂઓ, અને વ્યંતર દેવ થઈ પોતાના ભાઈઓના તે કુટુંબને દુઃખ દેવા લાગ્યો. પછી તેણે પ્રગટ થઈ કહું કે મારી થાપના કરીને તથા મારા નામથી વંશ સ્થાપીને મને પૂજો, કુટુંબિઓએ તે કબુલ કર્યું. તોપણ તે નાગદેવે ઇવો શ્રાપ આપ્યો કે, આ નાગડાવંશની પુત્રી સુખળી ન થાશે. અને ત્યારથી તે ચારે ભાઈઓના વંશજો નાગડા ગોત્રથી પ્રસિદ્ધ થયા. તથા શ્રીજયસિંહસૂરિજીએ તેમને ઓશવાલ જ્ઞાતિમાં ઉમરકોટમાં દાખલ કરાવી દીધા. આ વંશમાં ઘેનાણી, મેલાણી વિગેરે અડકો પળ છે.

મૂલ સ્થાન ઉમરકોટમાં તે નાગની દેરી આથમણી દિશાએ શેહેર બહાર સ્ત્રીજડાના વૃક્ષનીચે છે, અને તેમાં નાગની ઉભી ફળવાઢી મૂર્તિ છે. નાગડા ગોત્રના વંશજો ત્યાં જઈ બાઢમોવાઢા ઉતરાવે. અથવા કંઈ અડ રાસી પોતે જ્યાં રહતા હોય તે શેહેરની બહાર આથમણી દિશાએ સ્ત્રીજડાના ઢાઢનીચે નાગની રૂપાની અથવા ત્રાંવાની મૂર્તિ રાસીને ત્યાં તેની પૂજા કરીને બાઢમોવાઢા ઉતરાવે.

પૂજાવિધિ—જન્મે, મુંડણે, પાણિગ્રહણે, ષ્મ ંણ

(१३)

पुरसीओ करे. अने नागक्षेत्रपाल आगळ धरे, उपराउपर
त्रण त्रण लाडवा विगेरे चडावी तेनी निवेदनी हार करे.

आ गोत्रना वंशजो मोरवी, नवानगर, सुरत (गोपी-
पुरा), सुंदरा, अंजार, भुज, गोधरा, मांडवी, पोरबंदर, वेरा-
वल, बख्खा, पाटण, वीरमगाम, पारकर, चोरवाड, प्रभास-
पाटण, दीव, खजुरडा, भोजाय, रतडीओ, कोटडी, वांढ, वीसो-
तरी, लाखाबावर, डबासंग, भद्रेश्वर, सोनारडी, पडधरी,
मेमाणा, भातेल, चंगा, सेरडी, तरधरी, घानुंगाम, बारांभडी
बाराही, पडाणा, चांगणाइ, मोडकुवा, मोडपुर, नागना,
दोढीया, राफुदड, चेला, भुजपर, आसंबीया, वांकट,
पीपली, धानेगाम, लुंस, सरमत, तुंगी, मंजल, साभराइ,
डुमरा, मांढा, वेडी, झांखर, पडाणा, बेराजा, कपाइया,
विगेरे गामोमां वसे छे.

आ वंशमां नगरपारकरमां विक्रम संवत १३९८मां
थयेला भोजा, उदयवंत तथा मेघाजल नामना त्रण भाइ-
ओए वीस लाख पीरोजी खरचीने घणां घणां धर्मना का-
र्यो कर्या छे. विक्रम संवत १६२४मां नवानगरमां थयेला
तेजसीसाहे श्रीशांतिनाथजीनुं शिखरबंध मंदिर बे लाख.

(૧૪)

કોરી સ્વરચીને બંધાવ્યું. ત્યારબાદ વિક્રમ સંવત ૧૬૪૮ માં બાદશાહ અકબરના સુબા સ્થાન આજમે મુજફરનીવતી સૈન્ય લાવી નવાનગરપર ચઢાઈ કરી, અને હાલારદેશ ભાંગ્યો, તેથી તેજસીશાહ કચ્છમાંડવી નાશી ગયા. શાંતિનાથજીની તે પ્રતિમા યવનોને હાથે સ્ખંડિત થઈ ગઈ, તથા દેરાસરમાં પળ ઘળી ભાંગત્રુટ થઈ. બીજે વર્ષે તેજસીશાહ પાછા માંડવીથી નવાનગરમાં આવ્યા, તથા સોરઠ દેશથી બીજી નવી શાંતિનાથજીની મૂર્તિ મગાવી તેમાં સ્થાપન કરાવી. પછી તેજસીના પુત્ર રાજસી તથા નેળસીએ પોતાના પિતાએ કરેલા તે સ્ખંડિત પ્રાસાદનો ઉદ્ધાર કરાવી પિતાની કીર્તિ અજવાળી. તથા તે પ્રાસાદને ફરતી બાવન દેરીઓ અને શિસ્વરની પાછલ ઉપરાઉપર ત્રણ ચોમસ્થ બાંધીને તે પર સુંદર ટુંક કરાવી, તેમાં તેના વેવાઈ લાલ-ળમોત્રીય ચાંપસિંહે ત્રીજા ધાગતું સ્વરચ પુણ્યનિમિત્તે આપ્યું, સર્વ મઠી તેમાં ત્રણ લાખ કોરી સ્વરચ થયું. તેમાં શ્રીઅંચલગચ્છનાયક શ્રીકલ્યાણસાગસુરિજીએ સર્વ વિંબોની પ્રતિષ્ઠા કરી. ત્યારબાદ નેળસીશાહે પોતાના પુત્ર રામસી, સોમસી તથા કરમસીની સાથે મઠીને ત્રણ લાખ કોરી સ્વરચીને શ્રીસંભવનાથજીની શિસ્વરવંધ સુંદર ચો-

(૧૫)

સુખ પ્રાસાદ બંધાવ્યો, અને સહસ્રકૃષ્ણા પાર્શ્વનાથના પ્રાસાદ સુધી લાવીને તે પ્રાસાદને રાજસી તેજસીના પ્રાસાદ સાથે મેઝવી દીધો. વઢી તેઓએ કાલાવડ, મયાંતરા, અને માંઠા તથા મલસાણમાં જિનપ્રાસાદ તથા ઉપાશ્રયો બંધાવ્યા. રાજકોટના ઠાકોર વિભાજીના આગ્રહથી તેઓએ ત્યાં શ્રીકૃષ્ણનું મંદિર બંધાવ્યું, દેહરીયાના રસ્તામાં મહાદેવનું મંદિર બંધાવ્યું. નદીપર લોકોના સુખમાટે પાંચ દેરી બંધાવી, તેમજ વીજા પળ વીસામા વિગેરે ઘણા બંધાવ્યા, ગોડીચા, ગિરનાર તથા શત્રુંજયનો સંઘ કહાડ્યો, સદાવ્રતો બાંધ્યા, પુસ્તકો લખાવી તેના મંડાર કરાવ્યા. અંચલગચ્છ નાયક શ્રી કલ્યાણસાગરસુરિજીના ઉપદેશથી સંભવનાથઆદિક પાંચસો એક જિનપ્રતિમાની પ્રતિષ્ઠા કરી, નવાનગરમાં સર્વ જ્ઞાતિઓને ઇચ્છાભોજન જમાડ્યાં. દેશપરદેશમાં અંચલગચ્છીય સર્વ શ્રાવકોમાં ઘર-દીઠ લાણું કર્યું, અને તેમાં નવ લાખ કોરી સ્વરચી. વાદશાહ જહાંગીરના રાજમાંથી ગુજરાતમાં સર્વ યતિઓને નાસવું પડ્યું, તે વચ્ચે ચોરાસી ગચ્છના નવસો યતિઓને સાત વર્ષ સુધી આશ્રય આપ્યો. એવી રીતે તેઓએ પોતાનું નામ અમર રાખ્યું છે.

(૧૬)

વઢી આ નાગડાવંશમાં વિક્રમ સંવત ૧૪૬૫માં નગરપારકરમાં થયેલા મુંજાશાહે અંચલગચ્છાધીશ શ્રી મેરુતુંગસુરિના ઉપદેશથી શ્રીપાર્શ્વનાથનું મંદિર બંધાવી તેમાં પિત્તલની પ્રતિમા સ્થાપી. વિક્રમ સંવત ૧૫૩૯માં નગરપારકરમાં લલ્લરાજઆદિક ચારે ભાઈઓ શ્રીઅમિ-નંદનસ્વામિનું જિનમંદિર બંધાવ્યું. વઢી આ નાગડાવંશમાં તે લલ્લરાજઆદિક ચારે ભાઈઓ નગરપારકરના રાજા સાથે અણબનાવ થવાથી પોતાના પરિવારસહિત ચોરવાડમાં આવી વસ્યા, અને ત્યાં તેમણે ચોરવાડી દેવીને પોતાની ગોત્રજ સ્થાપીને તેના નીચે મુજબ કર કરવા માંડ્યા. દીવાલીને દિવસે સૂર્ય સન્મુખ કંકુની લીંટી ૧૦ કરી પાન ૧૦, સોપારી ૧૦, ચોરવાની ઢગલી ૧૦, રાજલાં ૧૦, ફાફડા, ૧૦, લાડવા ૧૦, ઘારી ૧૦, બડાં ૧૦, સાંકલી ૧૦, દીવા ૧૦ કરે છે. એવી રીતે દીવાસે, બલેવે તથા હોઠીએ પળ કરેછે. અને તેઓ ચોરવાડીયા કહેવાય છે, તેમાના કેટલાક પ્રમા-સપાટણમાં પળ પાછઠથી આવી વસ્યા છે. આ નાગડા વંશમાં થયેલા ઉદેસીનો પરિવાર કચ્છમાં વસ્યો. અને તેઓ કચ્છી મહાજન થયા. સહદેના વંશજો મહાવીર

(૧૭)

ક્ષેત્રપાલનો દશ પાલી ઘડના લાડુ, તથા એક પાલીના
 શાજલાનો કર કરેછે. વાકટના વંશજો તેના કર તરીકે
 દીવાલીએ સવા પાલીના તલવટ, નવ પુડલા, તથા પુત્રજન્મે
 તો લાપસી તથા સુંવાઢી વે પાલીની કરીને લાય છે.
 આ નાગડાવંશની સામરાઈમાં ઓધરણની સ્ત્રી ગાંગી સંવત
 ૧૭૧૧ માં, તથા હુમરામાં દેધરની સ્ત્રી સતી થઈ છે. આ
 નાગડાવંશના ઘણા ફાંટાઓ થયા છે, અને તેઓમાંના
 કેટલાક કચ્છી મહાજન થયા છે. તથા તેઓમાં વાકટનો
 કરહત્યાદિ ગોત્રજના જૂદા જૂદા પ્રકારના કરની પ્રવૃત્તિઓ
 કાલાંતરે થયેલી દેખાય છે.

સં. ૧૯૨૧ માં કચ્છી મહાજન નાગડા લઘુસજનીય
 શાખાના નલીયાના રહીશ શેઠ હીરજી નરસીની સ્ત્રી
 પુરવાઈએ શ્રીઅંચગચ્છીય મદારક શ્રીરત્નરાગરસૂરિજીના
 ઉપદેશથી પાર્શ્વનાથની પ્રતિમા ભરાવી, તેમજ ત્યાં તેજ
 વંશના શા. રાઘવ લલ્લપગની સ્ત્રી દેમતલાઈએ અમેચંદ
 પુત્રના પુન્યાર્યે શાંતિનાથજીની પ્રતિમા ભરાવી. આ કચ્છી-
 નાગડા વંશમાં કચ્છ નલીયામાં સં. ૧૯૨૦ માં થયેલા,
 તથા સુંવડના મહાન વ્યાપારી શેઠ નરસી નાથાણ શત્રુંજયપર
 મહાન જિનમંદિર બંધાવ્યું છે. જે શેઠ નરસી નાથાની

(૧૮)

ટુંકથી ઓઝસાય છે. તેમજ પાલીતાણામાં તેમણે મહોટી ધર્મશાળા બંધાવી છે. इत्यादिक धर्मना कार्योंમાં તેમણે ઘણું દ્રવ્ય સ્વરચ્યું છે. ગુજર નાગડાવંશમાં નગનગરમાં (જામનગરમાં) થયેલા, અને મુંબઈના વ્યાપારી શેઠ. શોભા-ગચંદ કપુરચંદે પાલીતાણમાં વિશાળ ધર્મશાળા સંવત ૧૯૬૦ ની લગભગમાં બંધાવી છે, તેમજ બીજું ઘણું દ્રવ્ય ધર્મ માર્ગમાં સ્વરચ્યું છે, ઉત્તરાધ્યયનસૂત્રની લક્ષ્મીવલ્લભી-ટીકાની અઢીસો નકલો સાધુ સાધ્વીઓના ઉપયોગમાટે છપાવી પ્રસિદ્ધ કરી હતી, તેમજ કલ્યાણસૂત્રની સુબોધિકા ટીકા પણ છપાવી પ્રસિદ્ધ કરી છે, જામનગરના શેઠ વર્ધમાનશાહ તથા રાયસીશાહના દેરાસરોના જીર્ણોદ્ધારમાં પણ તેમણે દ્રવ્ય આપ્યું છે.

આ નાગડાવંશના કેટલાક ભાગ્યવંત વંશજો માટે કોઈ પ્રાચીન કાવ્ય નીચે મુજબ કવિત્ત કહેલું છે.

ઉદયવંત ઉદિહ જાસ કુલ સુગુણહ જાણો ।

સુટાસુતસમસ્તથ વલી નરસિંગ વચ્ચાણો ॥

વીરપાલ વડવીર વલી છે ભરમો ચારુ ।

જગમાં જયવંત હીરસકલ જેણે કીધો વારુ ॥

અનુક્રમે વલી મોજ અલી મંત્રવી મંડળો ।

(૧૯)

જયવંત સુત જાણીયેં

મોજાળી ખૂપત મલા વસુધામાંહેં વસાળીયેં ॥ ૧ ॥

લઘુ નાગઢા ગોત્ર (ઓશવાલ)

(મુખ્ય શાખાઓ)

વૃદ્ધસજનીય (વીસા), લઘુ સજનીય (દસા).

નાગઢાગોત્રમાં પૂર્વે ખિન્નમાલ નગરમાં થયેલા ધન-
દત્તશેઠનો જે પરિવાર હાલારમાં આવી વસ્યો, તેના
વંશજો લઘુ નાગઢા ગોત્રથી ઓઝાવા લાગ્યા. તથા
તેઓ પોતાની ગોત્રજા અંવાહદેવીને સ્થાપી. તેઓ ચૈત્ર-
માસના નોરતાંમાં, તેમજ જન્મે, ઘુંડળે અને પરળે ત્યારે
લાપસી તથા પુડલાનું નિવેદ કરે છે, કાષ્ટની ગોત્રજાની
મૂર્તિપર ચંદરવો બાંધે છે, અને એક દ્રામ મૂકી બે શ્રીફલ
વધારે છે.

આ લઘુ નાગઢાના વંશજો જસાપુર, જરૂંચી, સાં-
ધાળ, નલીયા, સાયરા, ચડોપરી, વાલપદ્ર તથા પરજાડ
વિગેરે ગામોમાં વસે છે.

(૨૦)

મીઠડીયા ગોત્ર (ઓશવાલ)

(પેટા શાખાઓ)

સોની, દેવાળી, તાલાળી, ભારાળી, સરવાળી,
વહોરા વિગેરે.

વિક્રમ સંવત ૧૧૭૨માં પારકર દેશમાં આવેલા સુરપાટણ ગામમાં દધિપક્ષ વંશના સોઠા પરમાર જ્ઞાતિના મહીપાલ નામે ક્ષત્રિય રાજ્ય કરતા હતા. ત્યાં ઘણા દ્રવ્ય-વાન વ્યાપારીઓ વસતા હતા. એવામાં કોઈક યક્ષે કોપા-યમાન થઈ તે ગામમાં મરકીના રોગનો મહોટો ઉપદ્રવ કર્યો, રાણા મહીપાલે શાંતિ માટે ઘણા યજ્ઞાદિક કર્યા, પણ મરકી શાંત થઈ નહીં. એવામાં ત્યાં શ્રીઅંચલગચ્છના આચાર્ય શ્રીઆર્યરક્ષિતસૂરિના ઉપાધ્યાય શ્રીજયસિંહસૂરિ પધાર્યા, ત્યારે રાણાએ પોતાના મંત્રી ધરણાની સલાહથી મરકીની શાંતિમાટે ઘુસશ્રીને વિનંતિ કરી. આચાર્યશ્રીએ ચક્રેશ્વરી દેવીનું આરાધન કરવાથી તેણીએ કબુલ કે તઝા-વપર જેનું દેહેયું છે, તે યક્ષ રાજાપર કુપિત થયો છે, અને તેણે આ મરકી ફેલાવી છે. પ્રભાતે શ્રીઆર્યરક્ષિતસૂરિ અહીં પધારશે, તેમના ચરણોદવનો છાંટો શેહેરમાં નાચજો

(२१)

जेथी शांति थशे. पछी रात्रिए ते देवीए स्वप्नमां ते हकी-
 कत महीपालराणाने जणावी, प्रभाते गुरुश्रीए पण तेज
 हकीकत कही. पछी त्यां आर्यरक्षितसूरि पधारवाथी तेमना
 चरणोदकवडे शेहेरपां छंटकाव करवाथी मरकी शांत थइ.
 पछी ते महीपाल राणो घणुं द्रव्य, झवेरातआदिक भेट
 लइ गुरुने वांदवा आव्यो, पण गुरु निस्पृही होवाथी
 तेमणे कंडं लीधुं नही. त्यारे आचार्यश्रीना उपदेशथी
 तेणे ते द्रव्यमांथी श्रीशांतिनाथजीनुं जिनमंदिर बंधावी
 प्रतिष्ठा करावी. अंबाइमाताने गोत्रजा स्थापी. पुत्रना
 जन्मे, मुंडणे परणे एक गदीयाणुं हेम तथा माणा एकना
 पुरसइना मोदकथी गोत्रज घरे जुहारे. महीपाल राणो
 पोताना पुत्र धर्मदास सहित बारव्रतधारी परम जैनी
 श्रावक थयो, मंत्री धरणे तेने पोतानी पुत्री परणावीने
 गुरुना उपदेशथी ओशवाल ज्ञातिमां दाखल कयों. हवे
 ते राणा महिपालना धर्मदास नामना पुत्रने चंदेरी नग-
 रनुं राज्य मळ्युं, अने ते पण बारव्रतधारी परम जैनी
 श्रावक थयो. ते प्रथम अपुत्र हता, परंतु गुरुना उपदेशथी
 गोत्रजानुं तेमणे आराधन कर्युं, तेथी पाछळथी तेमने
 पांच पुत्रो थया. ते धर्मदासने दिल्लीना राजा पृथ्वीराज

(૨૨)

તરફથી ઘણું સન્માન મળ્યું હતું. અને ધર્મદાસે વર્ણવેલાં ગુરુશ્રીના માહાત્મ્યથી ખુશી થયેલા પૃથ્વીરાજે શ્રીઆર્ય રક્ષિતસૂરિજીને ઘણું સન્માન કર્યું હતું. તે ધર્મદાસના ચાલતા વંશમાં કેટલીક પેઢીઓ ગયાનાદ (આ પેઢીઓનાં નામો તેમના આંવામાં આપ્યાં છે.) હમીરના પુત્ર રાયમલ્હ દિલ્હીમાં પયા. તે વચ્ચે શ્રીમેરુતુંગસૂરિ સ્ખંભાતમાં ચતુર્માસ હતા, તેમને વાંદવા માટે ચક્રેસરી દેવી આવ્યાં, તેમણે ગુરુને કહ્યું કે આજથી એકવીસમે દિવસે દિલ્લીપર મુગલયવનો હલ્લો કરી ઘણો ઉપદ્રવ કરશે, માટે તમારા ઉપાધ્યાયજી કે જે હાલ દિલ્હીમાં છે, તેમને તેડાવી લેવા. ગુરુએ તે વાત શ્રાવકોને કહેવાથી સ્ખંભાતના સંઘે ત્યાં સ્થેપીયો મોકલી ઉપાધ્યાયજીને તે વાત જણાવી. ત્યારે ઉપાધ્યાયજીએ ત્યાં રહેતા અધિપક્ષમીઠડીયા, તાતોલ પરમાર, ગોસ્વરુ અને દેવાણંદસલા, એમ મલી ચાર ગોત્રના શ્રાવકોને રાવણપાર્શ્વનાથની યાત્રાના મિષે દિલ્હી બહાર આપ્યા. તેઓ સાથે તે રાયમલ્હ પળ ત્યાંથી નિકલી નાગોરમાં આવી વસ્યા. એક વચ્ચે અલાઉદ્દીન બાદશાહ નાગોરમાં આવ્યો, તેને રાયમલ્હે ચોર્યાસી જાતની સ્વાદિષ્ટ મીઠાઈ ભેદ કરી, તે સ્વાઈને બાદશાહ ઘણો ખુશી થયો, અને

(२३)

तेनी मीठडीया ओडक स्थापीने चोरासी गाम भेट तरीके रायमल्लने आप्यां. पछी रायमल्ले मीठडी गाम वसावी त्यां जिनप्रासाद करावी रावणपार्श्वनाथनी मूर्ति स्थापन करी, अने तयारथी तेना वंशजो जन्मे, मुंडणे अने वीवाहे पार्श्वनाथजीनी स्नात्र करे छे. ए रायमल्लनुं बीजुं नाम नरसंघ हतुं. तेना वंशजो मीठडीयाथी ओळखावा लाग्या. एक वखते ते रायमल्ल पोताना पुत्र लखराजने परणाव- वा माटे नागोरथी जान लेइ बाडमेर जता हता, त्यां बच्चे रेतीनुं रण आव्युं, जानना लोको तरस्या थया, कुवानी तपास करी तो तेनुं पाणी खाहं होवाथी राय- मल्ले पोतानी साथे लीधेली खांडमांथी एकसो मण खांड ते कुवामां नखावी पाणी मीठुं करी लोकोने पायुं. बळी विक्रम संवत १४०२मां तेणे संघ कहाडी गोडीपार्श्व- नाथनी यात्रा करी, ते वखते कुवामां खाहं पाणी होवाथी तेमां बत्रीससो छांट भरेली खांड कुवामां नखावी, अने तयारथी तेना वंशजो शुद्ध मीठडीया ओळखावा लाग्या. आ वंशमां देवाणी, तालाणी, भाराणी, सरवराणी, बहोरा विगेरे ओडको छे.

आ मीठडीया गोत्रना वंशजो सुरत, खडकी, पाटण

(૨૪)

(खराकोटडीपाडो विगेरे), अमदावाद (झवेरीवाडो विगेरे), नागोर, मंडपदुर्ग, दीव, खंभात, नवानगर जेसलमेर विगेरे गामोमां वसे छे.

आ वंशमां संवत १९४५मां नवानगरमां थयेला वोरा अजरामल हरजीए हरजीवाग, हरजी जैनचाला, तथा आदीश्वरप्रभुनुं शिखरबंध देरासर नवानगरमां (जामनगरमां) बंधावेलां छे, तेमज बीजुं पण घणुं द्रव्य धर्ममार्गमां खरच्युं छे. तेनां वंशजोमां हालमां विद्यमान मुंबइना व्यापारी वोरा टोकरसी देवसीए जागनगरना शेठ वर्धमानशाह तथा रायसीशाहना जिनमंदिरना जीर्णोद्धार माटे हजारो रुपीया खरच्या छे.

वडहरा (वडोरा-वडेरा) गोत्र. (ओशवाल)

(मुख्य शाखाओ.)

वृद्धसजनीय (बीसा), लघुसजनीय (दसा).

पेटा शाखाओ.

सेल्होत, दोशी, पीपलीया, छकलसीया, पारेख, विगेरे

विक्रम संवत १००७मां श्रीभिन्नमाल नामना नगरमां परमार वंशनो राउ श्री सोमकरण नामे राजा राज्य

(૨૫)

કરતો હતો. તેને શંખેશ્વરગચ્છની વલ્લભી શાસ્ત્રના શ્રીજયપ્રભસૂરિનામના આચાર્યે પ્રતિવોધિને પરમજૈની કર્યો, તથા તેના વંશજો પણ જૈની થયા. ત્યારપછી વિક્રમ સંવત ૧૧૧૧ માં મુગલોએ આવી મિન્નમાલનો નાશ કર્યો, ત્યારે તેના વંશના રાય ગાંગા ત્યાંથી નાશી બાહડમેર ગયા. ત્યાં પરમાર વંશનો દેવડ નામે રાજા હતો. ત્યાં તે ગાંગા રાયના પુત્ર મુનિચંદ્રને તે રાજાએ “ સેલહોત ” પદ આપ્યું. તે મુનિચંદ્રના ગુણચંદ્ર નામે પુત્ર થયા. એવામાં ત્યાં વિધિપક્ષગચ્છ સંસ્થાપક શ્રીવિજયચંદ્રસૂરિ (આર્યરક્ષિત-સૂરિ) પયાર્યા. તેમના ઉપદેશથી તથા તેમના શિષ્ય શ્રીજયસિંહસૂરિની પ્રેરણાથી ત્યાંના સંઘે તે ગુણચંદ્રને વિક્રમ સંવત ૧૨૧૬ માં ઓશવાલ જ્ઞાતિમાં મેલવ્યા. અનુક્રમે તેમના વંશમાં કિરાડુડ નામના ગામમાં આસાની સ્ત્રી ચાંદાદેના આલ્હા નામે પુત્ર ભાગ્યશાલી ધનવાન થયા, તે ગામમાં સાતસો પચીસ ઓશવાલોનાં ઘર હતાં, તેમાં આલ્હાનું ઘર તથા કુટુંબ વડું કહેવાતું. એવામાં ત્રણ વર્ષોમુધી ઉપરાઉપર દુષ્કાળ પડ્યો, અને અન્નવિના માણસો મરવા લાગ્યાં, ત્યારે આલ્હાએ ત્યાં દાનશાળા મંડાવીને પહેલે વર્ષે દરરોજનું એક કલશી, બીજે વર્ષે દરરોજનું બે

(૨૬)

કલશી, તથા ત્રીજે વર્ષે દરરોજનું ત્રણ કલશી અન્ન આપી ઘણા લોકોને ડગાર્યા. ત્યાં તેની કીર્તિ સાંભળી ઘણા પરદેશી દુકાલીયા ક્ષુધાતુર માણસો આવતા, અને ત્યાંના લોકોને પૂછતા કે અન્ન ક્યાં મળે છે? લોકો કહેતા કે વડેરા આલ્હાની દાનશાળામાં મળે છે. અને ત્યારથી તેના વંશજો વડેરાગોત્રના નામથી પ્રસિદ્ધ થયા, અને આછતદેવી તેની ગોત્રજા થઈ. તેના કર-જન્મે, મુંડળે, પરળે પુરસડના લાડુ કરે, અને કુટુંબમાં લાય, તથા રાતી-જગો કરે. કેટલાક દિવસોઘાદ તે આલ્હાને ત્યાંના ઠાકોર સાથે અળબનાવ થયો, તેથી રાત્રિએ ઘરમાં દીવો મૂકીને ત્યાંથી નાશી પારકરમાં ગયા, ત્યાંના શ્રીચંદરાણાએ તેમને ઘણું સન્માન આપ્યું, તથા પોતાના પ્રધાન કરી સ્થાપ્યા. તેના વંશમાં અનુક્રમે સાલ્હા નામે પુરુષ થયા, તે જેસલમેરથી ધન કમાઈને જ્યારે પારકરતરફ આવતા હતા, ત્યારે તેના સાથમાં આવતા સોનારની દાનત બગડી, અને તેથી તે સોનારે સાલ્હાપર તલવારનો ઘા કર્યો, સાલ્હાએ પણ પડતાં પડતાં તે સોનારપર તલવારનો ઘા કરી તેને મારી નાખ્યો, અને સાલ્હા પણ શુભધ્યાનથી મરી દેવ થયો, તે સાલ્હાનો પાલીઓ ગોડીપાર્શ્વનાથની

(૨૭)

જાત્રાએ જતાં માર્ગમાં આવે છે. તે માર્ગેથી જો કોઈ વડે-
રાવંશનો જાય, તો તેના પાલીયા આગળ તે એક શ્રીફલ
વધારી અઢીશેર ઘૂતનું નિવેદ ધરાવે, તેનાપર તે સાલ્હા-
દેવ તુષ્ટમાન થઈ તેના મનોવાંછિત પૂરે છે. ત્યાં તે સોના-
રની જગોઈ ઇંટની ઢગલી છે, ત્યાં ઇંટ (અથવા નાઠીયેરના
કાચલાં) નાચી સોનારને મારે. આ વંશમાં ગાંધી, દોશી,
વિગેરે અડકો છે.

આ વડેરા ગોત્રના વંશજો રાધનપુર, મોરબી, પડધરી,
ભાળવડ, હવાસંગ, ઘોઘા, રાજકોટ, મંજલ, खेरालુ,
झीझुवाडा, અંજાર, અમદાવાદ, મુજ, ધુંવાવ, આસાલડી,
ધમકડા, સૂરાચંદા, નવાનગર, કોઠારા, સેસ્વઘાટ, વીર-
મગામ, નગરપારકર, ચકાસર, નસરપુર, અમરકોટ, સીહુ,
વાહડમેર, જેસલમેર, માંડવી, કોહરી, ખાત્રેસી, નાગોર,
મુલતાન, રાઢદ્રહ, કાલાવડ, પાટણ, ગોવલકુંડા, બુરાન-
પુર, દીઘ, જુનાગઢ, વળથલી, રાણપુર, ચંખાત, અમરેલી,
જસદણ, ધારી વિગેરે ગામોમાં વસતા હતા.

આ વંશમાં આલહાના વીજા પુત્ર સાજગના કાજલ,
હજલ, અને સામલ નામે ત્રણ પુત્રો થયા. તેમાંથી કાજ-
લનો મેઘા નામનો દેવાળંદસગ્વાગોત્રનો બનેલી હતો.

(२८)

तेने काजले पोताथको पाटणमां व्यापारमाटे मोकल्यो हतो, त्यारे ते मेघो पाटणथी अतिशय प्रभाववाळी श्रीपार्श्वनाथनी प्रतिमा लाव्यो. त्यारे काजले तेने कहुं के, मने ते प्रतिमा आपो, के जेथी हुं प्रासाद बंधावी तेमां ते प्रतिमा स्थापन करूं. पण मेघाए ते आपी नही. पछी स्वप्नामां जेम प्रतिमाए कहुं तेम मेघे कर्तुं, जेथी निधान प्रगट थयुं. मेघाए प्रासाद बंधाववा मांज्यो, मूल गंधारो शिखरबंध थयो, एवामां मेघे काल कर्यो. पछी काजले पोतानी बेहेनने समजावीने ते प्रासाद संपूर्ण कराव्यो. पछी काजले शत्रुंजय तथा गिरनारनो संघ कहाडी घणुं द्रव्य खरची संघपतिपद प्राप्त कर्तुं. वळी आ वंशमां थयेला समरसी राधनपुरथी आवीने दीवमां वस्या, ते महाधनवंत तथा धर्मक्रियामां घणा चुस्त हतो. तेमणे श्रावकनी अगीयार प्रतिमा वहीने घणुं द्रव्य खरच्युं, पूज्य श्री धर्ममूर्तिसूरीश्वरजीने दीवमां पधरावी सर्व आगमो सांपळ्यां. वळी आ वंशमां वीरगाममां थयेला उजलना पुत्र माणिकशेठे विक्रम संवत १५१५ मां श्रीसुमतिनाथ-आदिकना घणा जिनंबिंबो भराव्यां, तथा ते पर सोनारूपाना छत्रो कराव्यां. श्रीजयकैसरिसूरिना उपदेशथी

(३९)

संघ कहाडी प्रतिष्ठाओ करीने घणुं द्रव्य खरच्युं, तथा मुगलोने द्रव्य आपी घणा बंदिवानोने छोडाव्या. आ वंशमां अमरकोटमां थयेला शा. आसकरण वाल ब्रह्मचारी बार व्रतधारी शुद्ध श्रावक हता, तेमणे पारकर विगेरे देशोमां थाळी, रुपीया तथा सवाशेरना मोदकनी लहाणी करी घणुं द्रव्य खरच्युं. संवत १५४१ मां मुजमां थयेला चांपाशाहे श्रीजयकेसरिसूरिना उपदेशथी श्रीकल्पसूत्रनी चोर्यासी प्रतो लखावीने सर्व आचार्योंने बहोरावी.

आ वंशमां विक्रम संवत १२९५मां जावडना भाइ भावड राधनपुरथी पाटण पासे कुंणगिरिमां आवी वस्या. तेनी त्रीजी पहेडीए कुंपानो राणा नामे पुत्र थयो. हवे ते कुणगिरिमां लघुसजनीय ओशवाळ श्रीपालनी पुत्री लक्ष्मीवती पोतानी सखीओ सहित रमती हती. ते वखते ते कुंपानो महास्वरूपवंत पुत्र राणो घोडे चडी पोताना सेवको सहित रमवा माटे वाडीए जतो हतो. तेने जोइ ते लक्ष्मीवती तेनापर मोहित थइ, अने सखीओने कहुं के तमारे मारी माताने कहेवुं के लक्ष्मीवती आ राणाने परणशे. मातपिताए पुत्रीने कहुं के राणो वृद्धसजनीय छे, अने आपणे लघुसजनीय छीये, माटे ते वीवाह थशे नही. पण

(૩૦)

કન્યાયે હઠવાદ લીધો કે એમ નહીં થાય તો હું અગ્નિમાં
 બળી મરીશ. ત્યારે શ્રીપાછે મહાજન મેલવી રાણાને ઘણી
 વિનતિ કરી, પણ રાણાએ માન્યું નહીં. એવી રીતે તે કન્યા
 અઢાર વર્ષોસુધી કુંવારી રહી. પછી તે કન્યા બળી મરવા
 માટે શેહેર બહાર આવી. તે વચ્ચે તે કન્યાની ધારણી
 નામની ડાહી પોતાના ઘરના ગોશ્વર ચઢી કન્યાને જોવા
 લાગી, એવામાં તે ત્યાંથી નીચે પડીને મરણ પામી, અને
 વ્યંતરી દેવી થઈ. નગરના રાજાને તે વાતની સ્વપ્ન પડ-
 વાથી તે લક્ષ્મીવતી કન્યાને પાછી વાળી બહાત્કારે
 રાણાસાથે પરણાવી, તથા રાજાએ પાંચ ગામ કન્યાદાનમાં
 તેને આપ્યાં. પછી તે ધારણી દેવીએ પ્રગટ થઈ રાણાને
 કહ્યું કે હવેથી તમો મને મોત્રજા થાપજો હું તમારો ઉદય
 કરીશ. એવી રીતે સંવત ૧૩૩૫માં વૈશાક સુદી પાંચમ
 ગુરુવારે વડેરાની લઘુશાલા રાણાથી નિકળી છે. પાટણમાં
 વડેરા વંશમાં વિક્રમ સંવત ૧૫૭૮માં અંચલગચ્છના શ્રી
 ભાવસાગરસૂરિના ઉપદેશથી સુરચંદ તથા સુરાદાસે કુંડ-
 બના શ્રેયમાટે શ્રીપાર્શ્વનાથના વિંબની પ્રતિષ્ઠા કરાવી, અને
 તે કાનજી હંસરાજના ઘરમાં પૂજાય છે.

વિક્રમ સંવત ૧૫૨૫ માં દેવચંદવિગેરે વડેરાના

(૩૨)

વંશજો વાંકાનેરેમાંથી જુનાગઢના નવાગને જોડતા ઉંચાં વસ્ત્રો આપ્યાં, તથા જુનાગઢમાં વસ્યા, ત્યારથી તેઓ દોશી ઓડકથી ઓઢાવા લાગ્યા. પીપલીમાં વસનારા પીપલીયા ઓડકવાળા છે, તેમજ જ્ઞાલોરપાસે ખાલણીના રહેવાસી ખીંચાશેઠ પાસે છ કલસી ધન હોવાથી તેના વંશજો છકલસીયા ઓડકથી પ્રસિદ્ધ થયા. વડેરાની ગોત્રજા અહુમા ચાર હાથોવાળી છે. તેઓમાં જન્મે, પુંડળે તથા પરળે સરખા કર છે. વડો પુત્ર આવે ત્યારે એક તો-લાની રૂપાની ગોત્રજાનું ફરું કરાવે બીજા પુત્રને ક્ષૌર ન કરે ત્યાં લગેં ચોટી રાખે. જન્મે પુરસેડનો દલ ઘડેનો ચોવીસ પાલીનો કરે, તેમાં દશ શેર ઘી તથા ટાંડ અઢીશેર નાખે, તે દલનો થાલ ભરી ગોત્રજા આગળ મૂકે. પાલી એકની લાપસીનો લોટ ગોઠ શેર એક નાચી કરે. બે શ્રીફલ મૂકે. ઘીનો દીવો કરે, તે રાત્રિએ અલંદ રાખે. બાઝકના માતપિતા ચોથું વ્રત પાળે, ભૂમિમર સુણ, પ્રભાતે તે દશશેર ઘીમાંથી ઘી લેઈ તે લાપસીના લોટની એક શેર ગોઠવાળી લાપસી રાંધે પછી પવિત્ર થઈ ગોત્ર-જાને પૂજે, તથા તે બે શ્રીફલ વધારે. ભૂમિ લીંપી પાટ-લાપર કંકુનો સાથીયો કરી ત્રણ ઢગલી ચોખાની મૂકે.

(૩૨)

મુંડળે પણ એજ રીતિ જાળવી, તેમાં એટલું વિશેષ કે ચાલકને કોરી આંગી અને નવી પગરચી તથા નવી પાઘડી પહેરાવે, રાતિજગો કરે, તંબોલ દેઈ પ્રભાતે સુંવાનાડાની ચારે દિશાએ તરણી વાંધે, વચ્ચે તે ચાલકને વેસાડી પીઠી કરી પછે માથે જડવાસો કરે, ચોટી ઉતારતાં એક ગજનું કપડું લેઈ તેમાં કેશ નાચી ફડને (સુહાસળને) આપે, તથા તે સાથે રૂપાનાણું આપે, પછી તે ચાલક ફડને પગે લાગી ગોત્રજાને પગે લાગે. પછી દેહેરે દર્શન કરી ગુરુને વાંદી, પુસ્તક પૂજા કરી ગીત ગાતાં ઘરે આવે, તથા જાચકને દાન આપે.

સંવત ૧૪૨૧માં પારકરમાં થયેલા ઠાકરસીના પુત્ર સ્ત્રીમસીએ શત્રુંજય તથા ગિરનારનો સંઘ કહાડી ઘણું દ્રવ્ય સ્વરચ્યું છે. સંવત ૧૫૨૭માં લોલાડાના રહીસ મલાશેઠે શ્રીપાર્શ્વનાથજીની પ્રતિમા મરાવી તેની શ્રોત્રચલગચ્છા-ધીશ શ્રીજયકેસરિસૂરિજીના ઉપદેશથી પ્રતિષ્ઠા કરાવી છે. સંવત ૧૫૧૫માં કોટડાના રહીસ સ્ત્રીમાશેઠના પુત્ર શ્રીકર્ણ, મહીકર્ણ, હીડા તથા મેઘાણ મઝી શ્રીશાંતિનાથજીનો શિશ્વરવંધ પ્રાસાદ કરાવ્યો. પાટણમાં કોકાના પાડાના રહીસ ધનજી તથા મનજી નામના વન્ને માઈઓના

(૩૩)

પરિવારમાં પારેશ્વની ઓડક થઈ છે. તેમના વંશમાં અમ-
દાવાદમાં થયેલા પારેશ્વ લીલાધરે શ્રીકલ્યાણસાગરસૂરિ-
જીના ઉપદેશથી શત્રુંજય તથા ગોડીપાર્શ્વનાથ આદિકનો
સંઘ કહાડી સંવત ૧૭૧૨ માં ઘણું દ્રવ્ય ધર્મમાર્ગમાં
સ્વરચ્યું છે.

હથુડીયા રાઠોડ ગોત્ર (ઓશવાલ)

(આ ગોત્રમાં તથા તેની શાખાઓમાં કયા
કયા ગામમાં કોણ કોણ પુરુષો થયા ? તે
જાણવા માટે આ ગોત્રનો આંબો (વંશાવલી)

મગાવો. કિ. રૂ. ૪-૦-૦)

વિક્રમ સંવત ૧૨૦૮ મતાંતરે (૧૨૨૪) માં હસ્ત-
તુંડ નામના નગરમાં રાઠોડ ક્ષત્રી રાડત અનંતસિંહ મતાં-
તરે (અશ્વયરાજ) રાજ્ય કરતા હતા. તેમને શ્રીમેદપાટીય
શાખાના અંબલગચ્છીય જયસિંહસૂરિણ મતાંતરે (જય-
પ્રભસૂરિણ) પ્રતિબોધીને જૈની કર્યા. તે અનંતસિંહે શત્રુંજ-
યની યાત્રા કરીને હસ્તતુંડ નગરમાં શ્રીવીરમથુનો પ્રાસાદ
કરાવ્યો. તેના વંશજો હથુડીયા રાઠોડ ગોત્રથી પ્રસિદ્ધ

(૩૪)

થયા તેમની ગોત્રજા દેવી સમકીર્તધારી ઉચ્છિન્ના નામની છે.

આ હથુડીયા ગોત્રના વંશજો કેરવાડા, નાંડલાઈ, બગડીયા, ચંદેરી, સ્વડી, ચુડલી, નારગામ વિગેરે ગામોમાં વસે છે.

પડાશ્યા ગોત્ર (ઓશવાલ)

પેટા શાખાઓ.

તિલાળી, મુમળીયા.

(આ ગોત્રમાં તથા તેની શાખાઓમાં કયા કયા ગામમાં કોણ કોણ પુરુષો થયા ? તે જાણવા માટે આ ગોત્રનો આંવો (વંશાવલી)

મગાવો. કિ. રૂ. ૪-૦-૦)

વિક્રમ સંવત ૧૨૨૪માં લોલાડા નગરમાં રાઠોડ વંશના રાઠત ફળગરને અંચલગચ્છના શ્રીજયસિંહસૂરિએ મતાંતરે (શ્રીજયપ્રમસૂરિએ) પ્રતિબોધી જૈની કરી ઓશવાલ જ્ઞાતિમાં મેઝઘ્યા તથા સચિઆવિ દેવીને તેની ગોત્રજા સ્થાપી. તેના કર-શ્રીફલ એક, કપડું એક તથા ઘૂત શેર સવાની લાપસી જન્મે, મુંઢળે તથા પરળે ત્યારે કરે

(૩૫)

તેમાંથી અર્ધ સુહાસણીને આપે, તથા સહરણી એક સુહાસણીને આપે. આ વંશમાં તિલાણી, મુમળીયા વિગેરે ઓડકો છે.

આ ગોત્રના વંશજો વિશાલા, રાહદ્રા, વાહડમેર, નગરપારકર, જેસલમેર, વીલાહા વિગેરે ગામોમાં વસેછે.

આ વંશમાં થયેલા સમરસીએ વિક્રમ સંવત ૧૪૫૨માં લોલાહાનગરમાં શ્રીશાંતિનાથનો પ્રાસાદ કરાવ્યો, તથા એક લાખ દ્રવ્ય સ્વરચીને શત્રુંજયની યાત્રા કરી. વિક્રમ સંવત ૧૫૦૮માં અંચલગચ્છાધીશ શ્રીજયકેસરિસૂરિજીના ઉપદેશથી શ્રીશીતલનાથજીનું વિંવ કરાવી વાહડમેરમાં પ્રતિષ્ઠા કરાવી. વિક્રમ સંવત ૧૪૮૪ માં આ વંશના જિનદાસના પુત્ર સાદા તથા સમરથ સાચોરામાં વસતા હતા. એવામાં ત્યાંના ઠાકોરનો પુત્ર રાજ્ય મેલવવાના લોભથી પોતાના પિતાને મારી નાખવા માટે રાત્રિએ ચોરનો વેષ કરી રાજાના ઘરમાં પેઠો, ત્યારે ઠાકોર જાગી ઊઠવાથી તેને ચોર જાણી સ્વદ્ગ લેઈ મારવા દોડ્યો ત્યારે તે કુંવર અગાસીપરથી ઠેંક મારી પાછળ સાદાના ઘરમાં પડ્યો, સાદાએ તેને જ્ઞાલ્યો, તથા ઓઢલ્યો, અને રાજાનો પુત્ર જાણી છોડી દીધો, તેથી તે નાશી ગયો.

(३६)

एवामां राजाना चोकीदारोए त्यां आमी सादाने पूछुं के तें ए कथा चोरने कहाडी मूक्यो ? परंतु सादे जवाब आप्यो नही. त्यारे तेओए राजाने कहेवाथी राजाए सादाने बोलावी पूछुं पण सादो अणबोल्हो मुंगो रह्यो. त्यारे राजाए क्रोधायमान थइ कहुं के खरेखर आ मुमणो (मुंगो) चोरने आश्रय आपी पोतानुं घर भरे छे, भाटे चोरने बदले आनेज मारो ? महाजने पण एकठा थइ सादाने घगो समजाव्यो के तुं चोरनुं नाम दे, के जेथी तुं जीवतो रहे. सादे कहुं मारथी ते नाम बोलासे नही. पछी राजाना माणसो ज्यारे तेने मारवा भाटे छेइ चाल्या, त्यारे कुंवरने खबर पडवाथी तेणे ते माणसो पासेथी सादाने लेइ पोताना घमां राख्यो. राजाए घणा आग्रहथी ते मुमणीआने कुंवर पासेथी माग्यो, पण तेणे आप्यो नही. एवी रीते केटलाक दिवसो गयाबाद राजाना मृत्युबाद ते कुंवर राजगादीए बेठो, अने ते सादा मुमणीयाने पोतानो मंत्री करी स्थाप्यो, अने तेथी ते सादाना वंशजो मुमणीयानी ओडकथी ओळखावा लाग्या. ते सादाना पुत्र मंडलीके विक्रम संवत १५४८ वैसाख सुद दशमे तृत्युरमां अंचलगच्छेश श्रीसिद्धांतसागरसूरिना

(૩૭)

ઉપદેશથી શ્રીસુમતિનાથજીનું વિંચ કરાવી પ્રતિષ્ઠામાં અગ્યાર હજાર પીરોજી સ્વરચી, તેમજ સંવત ૧૫૫૨માં તેજ આચાર્યના ઉપદેશથી કારોલા ગામમાં તોલાક શેઠે શ્રીપદ્મપ્રભુજીના વિંચની પ્રતિષ્ઠા કરાવી.

વાહણી ગોત્ર—(ઓશવાલ)

(આ ગોત્રમાં તથા તેની શાખાઓમાં કયા કયા ગામમાં કોણ કોણ પુરુષો થયા ? તે જાણવા માટે આ ત્રોત્રનો આંવો (વંશાવલી)

મગાવો. કિ. રૂ. ૪-૦-૦)

વિક્રમ સંવત ૧૨૨૧માં શ્રીઅંચલગચ્છની વલ્લભી શાખાના પુણ્યતિલકમૂરિણ વિળપનગરમાં ચતુર્માસ રહી ત્યાંના પરમાર ડોડીયા રજપુત રાડત નગરાજને પ્રતિબોધી જૈની કર્યા, તથા ઓશવાલમાં મેઢવ્યા. નગરાજના પુત્ર સોમલ પોતાના ચાર વહાણથી વેપાર કરતા હતા, તેથી તેના વંશજો વહાણી કહેવાયા. તેની ગોત્રજા ઉચ્છિન્નાદેવીની મૂર્તિ રૂપાની અશ્વના વાહનવાળી છે.

(૩૮)

તેના કર જન્મે, મુંડળે, પરળે ત્યારે ઘૃત શેર દશના લાહુ કુટુંબમાં લાહે, તથા ફડને સહરસી બે આપે. બીજો છોકરો પરળે અને તેને જડ વાસે ત્યારે શેર ઘૃતની લાપસી તથા નાલીયેર એક વધારે, સુહાસળને સાડી તથા કાપડું આપે, પહેલો છોકરો જન્મે પરળે તથા જડવાસે શ્રીફલ એક, કાપડું ગજ એક તથા સોપારી સાત પાટલા ઉપર મૂકે, તથા તે શ્રીફલ વધારે. પુરસી ગુજરી માળા પાંચની કરે. છોકરાને પ્રથમ પગમાંડળે નવ હાથ લુગડું પાથરી ઉપર ઘડના માંડા પાથરે. અને તે પર વાઝકને પગ મંડાવે માળા પાંચ ગુજરીના માંડા કરી ગોત્રી કુટુંબને જમાડે, સવાસેર ઘૃત અને સવાસેર ગોઝની લાપસીનું નિવેદ કરી શ્રીફલ એક વધારે, સોપારી સાત તથા પગમાંડળીની પછેડી સુહાસળને આપે.

આ ગોત્રના વંશજો નરતા, સરથલા, મિન્નમાલ, સાચોરા, રાહદ્રહ, સીધાસુડ, વાઘોડી, સેલી, સંભાત, દાસપ, સુગાલી, જ્ઞાલોર, મૂલી, યાવર, ઘણેરા, તથા દીતાઆદિક ગામોમાં વસતા હતા.

આ વંશમાં થયેલા સોમિલશેટે ચાર લાખ પીરોજી સ્વરચીને શ્રીશત્રુંજય તથા ગિરનારની યાત્રા કરી, બે લાખ પીરોજી સ્વરચી દાનશાઢા મંડાવી. વિક્રમ સંવત ૧૬૦૫

(३९)

मां बीजरोलमां थयेला भीमा तथा रामाए श्रीपार्श्वनाथजी
नी प्रतिमा करावी घणुं द्रव्य खरच्युं. संवत १६२७ मां
वरजांगे घणुं द्रव्य खरची झालोरी, साचोरी, राडद्रही
अने सीरोही, ए चार देश जमाड्या. झालोरमां थयेला
कमाए घणां धर्मकार्यो द्रव्य खरची कर्या छे. मूळीमां
थयेला नोडाशाहे त्रण हजार माणसोनो संघ कहाडी
घणुं द्रव्य खरची श्रीशत्रुंजयनी यात्रा संवत १६११ तथा
१६१५ मां करी. संवत १६१३ मां सीहाआदिक भाइ-
ओए श्रीधर्ममूर्तिसूरीश्वरना उपदेशथी श्रीसुमतिनाथना
बिंबनी घणुं द्रव्य खरचीने प्रतिष्ठा करावी.

जासल गोत्र—(ओशवाल)

(मुख्य शाखाओ.)

बृद्ध सजनीय (वीसा), लघुसजनीय (दसा)

(आ गोत्रमां तथा तेनी शाखाओमां कया
कया गाममां कोण कोण पुरुषो यथा ? ते
जाणवा माटे आ गोत्रनो आंबो (वंशावली)

मगावो. कि. रु. ४-०-०)

(૪૦)

વિક્રમ સંવત ૧૧૪૪ માં હસ્તિતુંડ નગરમાં ચહુઆળ વંશના શ્રવણવીર નામે રાજા હતા. તેના પુત્ર શ્રીમાલદેવ કુમારને વનમાં ક્રીડા કરતાં વ્યંતરે છલ્યો, રાજાએ ઘણા ઉપાય કર્યા, પણ કુંવરને સમાધિ થઈ નહીં, પણ મરવા પડ્યો. એવામાં શ્રીઅંચલગચ્છની બલ્હમી શાસ્ત્રાના મહા પ્રભાવિક આચાર્ય શ્રીપુણ્યતિલકસૂરિ ત્યાં પધાર્યા, તેમને પ્રભાવિક જાણી વળવીર રાજા તેમને વાંદવા આવ્યા, તથા પુત્રની હકીકત કહી. ગુરુએ કહ્યું તમો જિન ધર્મ સ્વીકારો તો તમારા પુત્રને સમાધિ થઈ જશે. રાજાએ તેમ કરવાની કબુલાત આપવાથી આચાર્યશ્રી તેમને ઘેર પધાર્યા તેમને જોઈ તે વ્યંતર કુમારના શરીરમાંથી નિકળી ગયો, અને કુમારને સમાધિ થઈ. વ્યંતર પ્રગટ થઈ ગુરુને નમ્યો, અને કહ્યું કે હવે આ વળવીર રાજાને મારા નામથી ગોત્રજા સ્થાપવાનું કહો, હું તેમનું સાન્નિધ્ય કરીશ. ગુરુના વચનથી રાજાએ તેમ કર્યું, તે વ્યંતરનું નામ જાસલ હતું, અને તેથી તે વળવીરના વંશજો જાસલગોત્રથી પ્રસિદ્ધ થયા. જાસા (જાષા) દેવી નામની ગોત્રજા સ્થાપી. તેના કર-જન્મે, મુંડળો, પરળો ત્યારે શોઝ પાલીના લાડુ કરે, ત્રણવાલ રૂપાની વારી ચડાવે, તથા કપડું ગજ અઢી,

(૪૧)

શ્રીફલ બે અને ઘૃત શેર અઢીની માત્ર કરી ગોત્રજા જુહારે, તેમાંથી અર્ધ સુહાસળીને આપે, બાકીનું ઘરમાં વાપરે, ગાય મેંસ વીંઆય ત્યારે પ્રથમ વલોળાના ઘૃતનું નીવેદ કરી ગોત્રજા જુહારે, ગુહના ઉપદેશથી વળવીરને ઓશવાલની પંક્તિમાં દાખલ કર્યાં.

આ જાસલ ગોત્રના વંશજો દાંતીવાડા, મંડાહડ, ઉંડ, ફીચાલી, મંડપાચલ, અલ્લદપુર, પાટળ, સાચોર, રાધનપુર, કુળગિરિ, સંઘાળા, મીલડી, વડનગર, સહસ-પુર, ઇડર, ડડાહડ વિગેરે ગામોમાં વસે છે.

આ વંશમાં ઉંડના રહેવાસી વનાશેઠથી લઘુસજનીય શાખા નિકળેલી છે.

બહુલ (બોહડ) ગોત્ર-(ઓશવાલ)

(આ ગોત્રમાં તથા તેની શાખાઓમાં કયા કયા ગામમાં કોણ કોણ પુરુષો થયા ? તે જાણવા માટે આ ગોત્રનો આંત્રો(વંશાવલી)

મગાવો. રૂ. કિ. રૂ. ૪-૦-૦)

(૪૨)

વિક્રમ સંવત ૧૨૪૬ માં શ્રીઅંચલગચ્છાધીશ શ્રી-
ધર્મઘોષસુરિ મોહલગામમાં ચતુર્માસ રહ્યા, અને ત્યાંના
ડોડીયા રજપુત રાડત શ્રીગાહોલને પ્રતિવોધી જૈની કર્યા,
તથા ઓશવાલજ્ઞાતિમાં દાખલ કર્યા. તથા બોહોલ(ધોલહી)
નામથી તેની ગોત્રજા સ્થાપી.

આ ગોત્રના વંશજો મોહલ, ધગહી તથા સ્ત્રીમલી
વિગેરે ગામોમાં વસેછે.

આ વંશમાં થયેલા સ્ત્રીમાણ ધણણી (નગ)ગામમાં વિક્રમ
સંવત ૧૩૬૫ માં ઋષભદેવ પ્રમુનો પ્રાસાદ કરાવ્યો.
તથા ૧૩૫૫ માં લાચાણ લાચા (લાચાઈ) ગામમાં
શ્રી અજિતનાથપ્રમુનો પ્રાસાદ કરાવ્યો.

કામસા ગોત્ર-ઓશવાલ.

(આ ગોત્રમાં તથા તેની શાખાઓમાં કયા
કયા ગામોમાં કોણ કોણ પુરુષો થયા? તે
જાણવા માટે આ ગોત્રનો આંત્રો (વંશાવલી)

મગાવો. કિ. રૂ. ૪-૦-૦)

(૪૩)

આ કામસા ગોત્ર એ બહુલ (બહોલ—બોહલ) ગોત્રની શાખા છે. બહુલ ગોત્રમાં થયેલા સોમાનો પુત્ર ભુંબચ સોજત નગરના રાણા શ્રીજગાનો પ્રધાન થયો. એક દિવસે તે મહા તેજસ્વી સ્વરૂપવાળા ભુંબચને રાણાની કુંવરી લલ્લમાદેણ જોવાથી તેનાપર મોહિત થઈ, અને તેનેજ પરણવાની તેણીએ હઠ લીધી, તથા અન્નપાળીનો ત્યાગ કર્યો. ત્યારે રાણાએ પરાણે પોતાની તે પુત્રીને ભુંબચસાથે પરણાવી, અને વિક્રમ સંવત ૧૩૮૫માં તેને કામસા ગામ આપ્યું. અને ત્યારથી તે ભુંબચના વંશજો કામસા ગોત્રથી પ્રસિદ્ધ થયા. તેની ગોત્રજા તથા કર બહુલ ગોત્ર પ્રમાણે જાણવા.

આ ગોત્રના વંશજો કામસા, ઇંદ્રવાડા, કલવડ, સિરીયારી, નાંડલાઈ વિગેરે ગામોમાં વસતા હતા.

(४४)

चहुआण गोत्र—(ओशवाळ)

(पैटा शाखाओ)

डोडीयालेचा, गोपाउत, सुवर्णगिरा, संघवी,

पालणपुरा, सिंधलोरा विगेरे.

(आ गोत्रमां तथा तेनी शाखाओमां कया

कया गामोमां कोण कोण पुरुषो थया ? ते

जाणवा माटे आ गोत्रनो आंबो (वंशावली)

मगावो. कि. रु. ४-०-०)

विक्रम संवत १२६५ मतांतरे (१२७५) मां झा
 लोर नगरमां राउश्री कान्हडना राज्यमां चहुआण वंशी
 भीम नामे रजपुत वसता होता. ते वखते श्रोअंचलगच्छना
 श्रीधर्मवोषसूरि (भतांतरे) श्रीमहेंद्रसिंहसूरि विहार
 करता त्या पधार्था. भीम चहुआण तेमनो उपदेश सांभळी
 प्रतिबोध पामी परम जैनी व्रतधारी श्रावक थया, तथा
 गुरुए तेमने ओशवाळमां मेलव्या. तेमनी गोत्रजा अंबा-
 इदेवी स्थापी, तेनुं स्थान भिन्नमाल नगरमां खीमजा

(૪૧)

ડુંગરીએ ગાજળા ટુંકપર પ્રાસાદ છે. તેના કર—ચૈત્ર તથા આસુની પાંચમે ઘૃતસહિત ચોઝા ચોઝાનું નિવેદ કરે, ફદીયાં આઠ અને જમણીનું કાપડું ફડને આપે, એ પૂર્વની સ્થિતિ કહી. ત્યારપછીની જન્મે, મુંડળે પરળે ત્યારે, તથા દીવાઝીએ દોઢ પાલીના લાડુ તથા દોઢ પાલીની લાપસી કરે. બાલકના વાઝ પારકરે ઉતારે, ત્યારે પાલી એકના લાડુ તથા પાલી એકની લાપસી કરી ગોત્રજા જુહારે. તે મીમે ડોડ ગામમાં શ્રીવાસુપૂજ્યજીનું જિનમંદિર અંચલગચ્છીય શ્રીજયપ્રભસૂરિજીના ઉપદેશથી બંધાવ્યું, અને તે ગામનું અધિકારીપણું મઠવાથી તેના વંશજો ડોડીયાલેવા કહેવાયા. આ વંશમાં ગોપાઉત, સુવર્ણગિરા, સંઘવી, પાલળ-પુરા વિગેરે ઓડકો છે.

આ ગોત્રના વંશજો જ્ઞાલોર, ડોડ, દુજાળા, ગુંદાલીયા, ગુદવચી, ઘાળીલ, રાડવરા વિગેરે ગામોમાં વસે છે. આ વંશમાં થયેલા વીરાશેઠે જ્ઞાલોરમાં શ્રીચંદ્રપ્રભ-સ્વામીજીનો પ્રાસાદ બંધાવ્યો. સંવત ૧૫૦૫ માં કોરંડાના વાસી મહિરાજ શેઠે અભિનંદનસ્વામિજીનું જિંઘ ભરાવ્યું, તથા તેની પ્રતિષ્ઠા અંચલગચ્છીય શ્રીજયકેસરીસૂરીશ્વરજીએ કરી.

(૪૬)

કટારીયા ગોત્ર-(ઓશવાલ)

(આ ગોત્રમાં તથા તેની શાખાઓમાં કયા
કયા ગામોમાં કોણ કોણ પુરુષો થયા ? તે
જાણવા માટે આ ગોત્રનો આંબો (વંશાવલી)

મગાવો. કિ. રૂ. ૪-૦-૦)

વિક્રમ સંવત ૧૨૪૪માં પુજવાડા નગરમાં સીસો-
દીયા રજપુત રાણાશ્રી ઉદયસિંહ રાજ્ય કરતા હતા. તે
વચ્ચે તે નગરમાં ચહુઆણ રજપુત રાઉત કટારમલ્હની
પાસે ઘણું દ્રવ્ય હતું. રાજાને વિવાહમાં દ્રવ્યનો સ્વપ્ન હોવાથી
તેની પાસેથી ૭૮૭ સહ્રા કાંઠા સુધી ભરીને ડહીનો પીરો-
જીઓ લીધી, અને પાછી સગસહિત તેડલી સહ્રા ભરીને
પીરોજી આપવાનું રાજાએ વચન આપ્યું, તથા તે કટારમ-
લ્હને તે ધન વહોરવાથી વહોરા કરી બોલાવ્યા, જેથી
તેની વહોરા અડક થઈ. એવામાં ત્યાં શ્રીઅંચલગચ્છાધીશ
શ્રીજયસિંહસૂરિ પધાર્યા, તેમણે તે કટારમલ્હને પ્રતિવોધીને
જેની કર્યા, અને ચક્રેશ્વરીદેવીને તેની ગોત્રજા સ્થાપી, તથા

(४७)

ओशवाळ ज्ञातिमां मेळवी दीधा. ते कटारमल्लना वंशजो कटारीया गोत्रथी ओळखावा लाग्या. ते कटारमल्लजीए गुरुना उपदेशथी हस्ततुंडनगरमां श्रीमहावीरप्रभुनो जिन-प्रासाद कराव्यो.

आ गोत्रना वंशजो रोहड, पाली, सीरोही, नांड-लाइ, वेधरी, दूधवडी, लाखणी, भालणी, मोरसीम, द्रुमडी, धाणसा, पारकर, राहुली, करपा, कोरटा विगेरे गामोमां वसता हता.

आ वंशना रोहड गामना रहेवासी श्रीकरणना पुत्र वीरजीए विक्रम संवत् १२९६मां रत्नपुरमां श्रीमहेंद्रसूरि-जीना उपदेशथी श्रीशांतिनाथजीनुं जिनमंदिर बंधाव्युं, तथा शत्रुंजयनो संघ कहाज्यो, तथा सर्व मळी सात लाख पीरोजी धर्म कार्यमां खरची.

(४८)

कात्यायन गोत्र-(श्रीमाली.)

(आ गोत्रमां तथा तेनी शाखाओमां कया
कया गामोमां कोण कोण पुरुषो थया ? ते
जाणवामाटे आ गोत्रनो आंवो (वंशावली)

मगावो. कि. रु. ४-०-०)

विक्रम संवत् ७९५मां भिन्नमाल नगरमां श्रीशांतिनाथ-
जीनो गोष्टिक श्रीमल्ल नामे सात क्रोड द्रव्यवाळो व्यापारी
हनुमंतना पाडायां वसतो हतो, ते श्रीउदयप्रभसूरि पासे
प्रतिबोध पामी जैनी थयो. तेनी गोत्रजा नवदुर्गादेवीतुं
स्थान नगरथी दक्षिण दिशाए नवखणी वाव पासेछे. तेना
कर—वैत्र तथा आसुमासनी दशमने दिवसे रुपानी
गोत्रजा जुहारणी, हाजर न होय तो नव लींटी कंकुनी
करवी. जन्मे, परणे, मुंडणे सेइना लाडु, फइने चार फ-
दीयां, साडात्रण गज लुगडुं, मागा चार चौखा अथवा
घउं तथा नालीयेर बे फइने आपे. लाडुनी नव पींडली
गोत्रजा पासे मूके, बाकी कुटुंबमां लाहे.

(૪૯)

આ ગોત્રના વંશજો સીહોર, હલવદ, ઘનેરા, થરાદ, રાધનપુર, અમરેલી પાસે સેલડી, મોરવી, સોહી, મંખોડ, ઝુના, મીડાડ, પીપરડી, જસદળ, લાઠી, તેરવાડા, ધંધાત, પાટણ, આદિક ગામોમાં વસેછે. તેમાના કેટલાક કડવામતિ છે.

આ વંશમાં ભરોલ ગામમાં થયેલા શેઠ મુંજાણ વિક્રમ સંવત ૧૩૦૨ માં અંચલગચ્છની વલ્લભીશાલાના શ્રીપુણ્ય-તિલકસૂરિજીના ઉપદેશથી શિશ્વરબંધ જિનમંદિર બંધાવ્યું, તથા પ્રતિષ્ઠા કરાવી, અને વાવ બંધાવી. સર્વ મઠી સવા-ક્રોડ દ્રવ્ય ધર્મકાર્યોમાં સ્વરચ્યું. વિક્રમ સંવત ૧૪૬૮ માં શેઠ લીંબાણ પાટણમાં દુકાળ વસતે ઘણું દ્રવ્ય સ્વરચી ઘણા લોકોને ઉગાર્યા.

(५०)

सांडसा गोत्र-(श्रीमाली-कात्यायन
गोत्रनी शाखा)

(मुख्य शाखाओ)

वृद्ध सजनीय (बीसा), लघुसजनीय (दशा)

(पेटा शाखाओ)

गोदडीया, कडवामती, खंभायता विगेरे.

(आ गोत्रमां तथा तेनी शाखाओमां कथा
कथा गाममां कोण कोण पुरुषो थया ? ते
जाणवा माटे आ गोत्रनो आंबो (वंशावली)

मगावो. कि. रु. ४-०-०)

विक्रम संवत १३२५मां कात्यायन गोत्रमां शीहोर गा-
ममां सामंतशेठ नामे शाहुकार थया. दुश्मनना वचनथी
त्यांना सोमराजाना पुत्र जेताजीए तेना पर क्रोधायमान
थइ तेने बंदिखानामां नाख्यो, तथा द्रव्य माग्थुं, पण
सामंतशेठे आप्थुं नही, त्रीजे दिवसे तेने बंदिखानामांथी
बहार कहाडी राजाए घणो भय बताव्यो, तोपण ते द्रव्य
आपवाने कबुल थयो नही. त्वारे राजाए सांडसा

(૫૧)

(ચીમટા) મગાવી તે વડે તેનું માંસ તોડવાનો હુકમ કર્યો, પરંતુ સામંતશેઠ તેથી જરા પણ ડર્યો નહીં. ત્યારે રાજાએ તેની હિમતથી ખુશી થઈને તેને કહ્યું કે તું સ્વરેશ્વર સાંઢની પેઠે મહાહિમતવાળો છું, તારાજેવા પુરુષો રાજના સ્તંભસરસ્વા છે, એમ કહી તેને પોષાક આપી છુટો કર્યો, તથા સાંઢસો કહી બોલાવ્યો, ત્યારથી તેના વંશજો સાંઢસાગોત્રથી ઓઠલાવા લાગ્યા. તેઓની ગોત્રજા નવદુર્ગા છે, તથા તેના કર કાત્યાયનગોત્રમાં લખ્યામુજબના છે.

આ સાંઢસા ગોત્રના વંશજો શીહોર, ઘનેરાપસે સાંકડા, થરાદ, રાયનપુર, ડોડુ, અમરેલીપાસે સેલડી, મોરબી, સોહી, મંમોડ, ઝના, મીંઢાડ, પીપરડી, જસદણ, લાઠી, તેરવાડા, સંખાત, મીનમાલ, પાંચસેરી, પાટણ, બેળપ, આરાસણ, ચેરાલુ, તારાપુર, સાળેસર, જોટાણું, ચંગા (ચરોતર) કપડવંજ તથા કાળલી વિગેરે ગામોમાં વસે છે.

આ વંશમાં લઘુસજનીય અને વૃદ્ધસજનીય એમ બે શાખાઓ છે. આ વંશના કેટલાક માણસો કડવામતિ પણ છે. આ વંશમાં થયેલા મેઘાશેઠથી તેના વંશજોની

(૧૨)

હંભાયતી અડક થઈ છે. આ વંશમાં જિનદાસશેઠ વેળવમાં
 વસતા હતા, તે વચ્ચે વિક્રમ સંવત ૧૧૪૫ માં ત્યાં
 ભીમરાજા નામે રાણો રાજ્ય કરતો હતો, તેને સંતાન ન
 હોવાથી પોતાના પ્રધાન જોગાની પુત્રી માનાને પુત્રી કરી
 રાખી હતી. એક વચ્ચે દિવાળીને દિવસે તે રાજા તે
 માનાને પોતાના સ્વોચ્છમાં લેઈ રાજસભામાં બેઠો હતો,
 તે વચ્ચે તે જિનદાસ રાજાને જુહાર કરવા આવ્યા, તેનું
 રૂપ જોઈ માના તેના પર મોહિત થઈ, રાજાએ તેનીને જિન-
 દાસ સાથે પરણવા માટે ત્રણ ચાર વચ્ચે પૂછ્યું, ત્યારે સઘળી
 વચ્ચે તેનીએ હા પાડી. રાજાએ જોશીને બોલાવી લગ્ન
 લીધું. પણ જિનદાસે કહ્યું કે અમે વીસા શ્રીમાલી છીએ,
 અને આ માનાના પિતા દશાશ્રીમાલી છે, જેથી તે વિવાહ
 થાય નહીં. પરંતુ રાજાએ બહાત્કારે તેનીના લગ્ન જિ-
 નદાસની સાથે કર્યા, પછી તે જિનદાસ શેઠ
 ત્યાંથી નિકળી આરાસણમાં જઈ વસ્યા. અને તેના
 વંશજો એવી રીતે વિક્રમ સંવત ૧૧૮૫ થી લઘુસજનીય
 શાસ્ત્રવાળા થયા. કેટલાક વર્ષોવાદ આરાસણમાં અંબા-
 દેવીના કોપથી મરકી પેલાણી, અને ઘણા સ્ત્રીપુરુષો
 મરવા લાગ્યા, એક દિવસમાં ચૌદ મળ ત્રણ શેર જેટલા

(૫૩)

સુવર્ણની ઘુઘરીવાળા સ્ત્રીઓના વેડલા ઉતર્યા, ત્યારે આ-
 રાસણ ઉજ્જડ થયું, અને તેથી મંત્રી નાયક સર્વ કુટુંબ-
 સહિત ઇડરમાં જઈ વસ્યા, તથા ત્યારથી તેના વંશજો
 બાલકને ઘુઘરીવાળું ઘરેણું પહેરાવે નહીં. પછી તે નાયકે
 ચૈરાલુમાં અંચલગચ્છાધીશ શ્રીસિંહપ્રભસૂરિજીના ઉપદેશથી
 વિક્રમ સંવત ૧૩૦૧માં શ્રીયુગાદિદેવનું શિખરબંધ મંદિર
 બંધાવ્યું, તેમજ સૂર્ય, નારાયણ તથા ईश्वरના મંદિરો બંધા-
 વ્યાં, અને વાવ, કુવા વિગેરે બંધાવી સર્વ મઠી ત્રણ ક્રોડ
 દ્રવ્ય સ્વરચ્યું. વિક્રમ સંવત ૧૩૩૬માં દુકાળ વચ્ચે તેણે
 ઘણું દ્રવ્ય સ્વરચી લોકોને ઉગાર્યા. સંવત ૧૩૧૧માં
 મરથાની સ્ત્રી જ્ઞાલીષ અંચલગચ્છીય શ્રીસોમતિલકસૂરિ-
 જીના ઉપદેશથી પાર્શ્વનાથનું શિખરબંધ મંદિર તથા
 જ્ઞાલેશ્વર તળાવ બંધાવ્યું. આ વંશમાં પાટણમાં ગોદડને
 પાડે વસનારા જૈરાજના વંશજો ગોદડીયા અડકથી
 ઓઝણાય છે.

(૫૪)

મા(રદા)દરાયણ ગોત્ર (શ્રીમાલી)

(મુખ્ય શાખાઓ.)

વૃદ્ધસજનીય (વીસા), લઘુસજનીય (દસા)

(પેટા શાખા)

હરવાલીયા.

(આ ગોત્રમાં તથા તેની શાખાઓમાં કયા
 કયા ગામોમાં કોણ કોણ પુરુષો થયા ? તે
 જાણવા માટે આ ગોત્રનો આંવો (વંશાવલી)
 મગાવો. કિ. રૂ. ૪-૦-૦)

વિક્રમ સંવત ૭૯૦ માં મિત્તમાલ નગરમાં ભાદરા
 યણ ગોત્રનો નોડાનામે શ્રીમાલી પાંચ ક્રોડનો વેપારી
 વસતો હતો, તે શ્રીઉદયગ્રંથઆચાર્યના પ્રતિવોધથી જૈની
 થયો. અને અંગાઈખાતા તેની ગોત્રજા થઈ. તેનું સ્થાન
 મિત્તમાલની પૂર્વની પોઠે શેહેર બહાર ગોલાળી સરોવરપર
 ईशान दिशाए चंभकवाडीમાં છે. તે દેવી ચાર હાથવાળી
 છે. તે ગોત્રજાની રૂપાની મૂર્તિ કરાવી જુહારે, તે ન હોય
 તો પાટલાપર કંકુની ત્રણ લીંટી કરે. તેના કર-જન્મે,

(૫૫)

મુંડળે, પરળે તેમજ ચૈત્રી તથા આસુની નોમને દિવસે લાપસી, પુડલા તથા જવારના સ્ત્રીચડાનું નિવેદ કરે. જમણીનું કપડું તથા સેરસી ફડને આપે. દીકરી જન્મે તો અર્ધ કર કરે.

આ ગોત્રના વંશજો પાટળ, મોઢેરા, વલાઈ, વાટદ્રી, કાલહરી, વેઘુદળ, નંદાસળ, વળથલી, નવાનગર, મેસ-દડી, ધ્રોલ, અમદાવાદ, બલવાળા, રાણપુર, પીપરડા, સરપદડ, માળવડ, સંભાત, દમળપાસે રામપુર તથા વડો-દરા આદિક ગામોમાં વસે છે.

આ વંશમાં વિક્રમ સંવત ૧૩૧૩માં પાટળમાં ફોફ-લીયાવાડામાં વસતા મૂલા શેઠે આદિજિનની પ્રતિમા ધરાવી શ્રીઅંચલગચ્છાધીશ શ્રીઅજિતસિંહસૂરિને હાથે પ્રતિષ્ઠિત કરાવી. વિક્રમ સંવત ૧૪૪૫માં મોઢેરાવાસી ભાવડશેઠે શ્રીમેરુતુંગસૂરિજીને હાથે ચોવીસીની પ્રતિષ્ઠા મહોત્સવપૂર્વક કરાવી. ગોહેલવાડમાં વલામાં થયેલા આગમગચ્છી હીરાના પરિવારમાં પાંજરી નામ લેઈ ગોત્ર જુહારે છે, તથા મુંડળે, પરળે ચાર માળાના લાડુ કુટું-બમાં લાહે છે, અને બસેર લાડુ તથા સેરસી એક ફડને આપે છે. આ વંશમાં સોમાથી સં. ૧૪૪૧ થી લઘુ-

(૫૬)

શાલા નિકલી છે, તે પાટણમાં વસે છે. વિક્રમ સંવત ૧૩૪૫માં ચાણસમામાં વસતા વર્ધમાન તથા જયતાયે શ્રીપાર્શ્વનાથનું જિનમંદિર બંધાવ્યું, અને તેની શ્રીઅંચલ-ગચ્છાધીશ અજિતસિંહસૂરિણ પ્રતિષ્ઠા કરી. વૈજલકીના રહેવાસી વાછા શેઠે શ્રીપાર્શ્વનાથનું મંદિર બંધાવ્યું, તથા તેની પ્રતિષ્ઠા અંચલગચ્છીય શ્રીભુવનતુંગસૂરિણ કરી. આ વંશમાં વિક્રમ સંવત ૧૪૪૫માં ગોહેલવાડમાં પીપરડી ગામના રહેવાસી ગોગનશેઠે સર્વ ગચ્છના મુનિઓને ગામો-ગામ વાળોતર મોકલી કપડા વહોરાવ્યા, જેથી તેના વંશજો “ હહરવાલીયા ” ની પળ ઓડક ધરાવે છે. ગોમલેજ (ચરોતરમાં માતરપાસે) ગામના રહેવાસી ભાદા શેઠે શત્રુંજયપર જિનપ્રાસાદ બંધાવી તેમાં શ્રીપાર્શ્વપ્રભુની પ્રતિમા બેસાડી. ચેરાલુમાં થયેલા જ્ઞાલાશેઠ બહુ ધનાઢ્ય હતા, તેમણે વિક્રમ સંવત ૧૪૨૫માં દુકાઢ પડવાથી ઘણું દ્રવ્ય દાનશાળામાં વાપર્યું, અને લોકોને ડગાર્યા, એક સરોવર બંધાવ્યું, શત્રુંજયપર આદિનાથજીનું વિશાલ મંદિર બંધાવ્યું, સર્વ મલી અગ્યાર કરોડ દ્રવ્ય સ્વરચું.

(૫૭)

આગ્નેય અને જાજા ગોત્ર—(શ્રીમાલી)

(મુખ્ય શાખાઓ.)

શુદ્ધસજનીય (વીસા), લઘુસજનીય (દશા)

(પેટા શાખાઓ)

મુહરલાભૂત, મુરોલવહોરા, સોસોત્રા, થાવલેચા
વહોરા, સિંહવાડીયા, કોઠારી, વિગેરે.(આ ગોત્રમાં તથા તેની શાખાઓમાં કયા
કયા ગામોમાં કોણ કોણ પુરુષો થયા ? તે
જાણવા માટે આ ગોત્રનો આંબો (વંશાવલી)

મગાવો. કિ. રૂ. ૪-૦-૦)

વિક્રમ સંવત ૭૯૫ માં શ્રીમાલીજ્ઞાતિનો શ્રીશાંતિ-
નાથનો ગોષ્ઠિક ચૌદ ક્રોડ દ્રવ્યનો વ્યાપારી વધાનામે
શેઠ ખિન્નમાલ નગરમાં માતરના પાડામાં વસતો હતો.
તે શ્રીઉદયપ્રભસૂરિપાસે પ્રતિવોધ પામી જૈની થયો. તેની
ગોત્રજા વૈરોચ્યા નામે દેવી હતી. તેનું સ્થાન ગોલાળી
સરોવરની પાલે પશ્ચિમ દિશામાં હતું, તે ચાર હાથગાલી

(૫૯)

તથા મહિષના આસનવાઢી હતી, તેની રૂપાની મૂર્તિ કરાવી જુહારવી, તે હાજર ન હોય તો પીપઢના પાનપર કંકુની ત્રણ લીંટી કહાડવી. તેના કર-જન્મે, મુંડળે, પરળે તથા ચૈત્ર અને આસુસુદ આઠમને દિવસે લાપસી અને સ્ત્રીરવડાનું નિવેદ કરે. ફડને ફડીયાં ચાર, શ્રીફલ બે અને જમણીનું કપડું આપે. વિક્રમ સંવત ૧૧૧૧ માં મુગલો (મુસલમાનો) મિત્રમાલનો નાશ કરવાથી તેના વંશના સોમાશેઠ ત્યાંથી નાશી મુંહરિલી ગામમાં વસ્યા, તેને ઘેર પુત્રના લગ્ન વસતે પોતાના જમાઈ જાજાને નોતર્યો હતો. તે જાજો જ્યારે સ્નાન કરવા બેઠો ત્યારે તેની સાલીએ હાંસીમાં તેની પીઢ પર ઉનું કકઢતું પાળી રેઢ્યું, તેથી તેનો વાંસો ઢાઢીને પાકી પડ્યો, અને તેથી તે મૃત્યુ પામી વ્યંતર થયો. તે પોતાના સસરા સોમાના શરીરમાં ઢાસલ થઈ કહેવા લાગ્યો કે, તમો જો હવે મારા નામથી ગોત્રજા નહીં સ્થાપો તો હું તમારા કુટુંબનો ઘાત કરીશ. તેથી તે સોમાએ તેના નામથી પોતાની જાજા નામની ગોત્રજા સ્થાપી. ત્યારથી તેના વંશજો જાજા ગોત્રીના નામથી ઓઢસાવા લાગ્યા. તેના કર-જન્મે, મુંડળે પરળે ત્રણ સેડની ધીની માત્રા, તેમજ ચૈત્ર તથા

(૫૧)

આસુસુદ નોમને દિવસે પળ તે પ્રમાણેજ નિવેદ કરે છે, વધારામાં પુડલા કરવા. ફડને સાડી, કાપડું, નાઠીયેર બે તથા સાત સોપારી આપવાં. તેના વંશમાં કાજાનો પુત્ર ભૂતા શરીરે ભૂરો હતો, તેથી તેના વંશજો બૂહરલાભૂત ઓડકથી ઓઝાવાય છે. આ વંશના કેટલાક લઘુસજનીય પળ છે.

આ ગોત્રના વંશજો લોલીયાળા, સાચોરા, ભરોલ, સીહવાડા, દેભાવસી, રાક્ષસી, માલજુરા, વીસલપુર, ધોલકાપાસે રંગપુર, જારોલપાસે સ્વરહોલ, અટાલી, સીજડા, લોલાડા, અમહેસર, અહમદપુર, મુંજપુર વિગેરે ગામોમાં વસે છે.

આ વંશમાં સિંહવાડામાં થયેલા પાતાશાહે શ્રીમેરુ-તુંગસરિના ઉપદેશથી વિક્રમ સંવત ૧૪૫૬ માં શ્રીઆદિ-નાથજીનું મંદિર બંધાવ્યું છે. વિક્રમ સંવત ૧૫૧૭ માં આઝા ગામમાં થયેલા ફાક નામના શેઠે શ્રીવાસુપૂ-જ્યનું વિંવ કરાવ્યું, તથા તેની પ્રતિષ્ઠા શ્રીજયકેસરીસુ-રિજીઈ કરી. આ વંશમાં લોલીઆળાપાસે છવાલી ગા-મમાં થયેલા સ્વોસ્વાશેઠથી સ્વોસ્વોના નામની ઓડક થઈ, તેણે પાટણમાં ચોર્યાસી પૌપથશાળામાં ચોર્યાસી કલ્પસૂત્રો

(૬૦)

વંચાવ્યાં, તથા ઘણું દ્રવ્ય સ્વરચી સ્વામિવાત્સલ્ય કર્યાં.
 આ વંશમાં લોલાડામાં વસતા જગાશેઠથી લઘુસજનીય
 શાખા નિકલી છે, અને ત્યારથી તેના વંશજો પાટણમાં
 શાહવાડામાં વસે છે. આ વંશમાં ભમરોલા વહોરા, મુરોલ
 વહોરા તથા થાવલેચા વહોરા સિંહવાડીયા, કોઠારી વિગેરે
 પણ ઓડકો છે.

કાશ્યપ ગોત્ર-(શ્રીમાલી-ઓશવાલ)

(મુખ્ય શાખાઓ)

ઓશવાલ, શ્રીમાલી.

(પેટા શાખાઓ)

લાછી, ગદા, સંઘવી, આમાળી, ગદા, સાહુઆ,

ગુગલીયા, સાચોરી વિગેરે.

(આ ગોત્રમાં તથા તેની શાખાઓમાં કયા
 કયા ગામમાં કોણ કોણ પુરુષો થયા ? તે
 જાણવા માટે આ ગોત્રનો આંબો (વંશાવલી)

મગાવો. કિ. રૂ. ૪-૦-૦)

(૬૧)

વિક્રમ સં. ૭૯૫માં ભિન્નમાલ નગરમાં શ્રીશાંતિનાથ-
 જીનો ગોષ્ઠિક શ્રીમાલી જ્ઞાતિનો ઘુના નામે કાશ્યપગોત્રનો
 શેઠ ઈશાન તરફની પોઢપાસે વસતો હતો. તે શ્રીઉદય
 પ્રભસૂરિપાસે પ્રતિવોધ પામી જૈની થયો, તેની સ્ત્રીમજા
 નામે ગોત્રદેવી હતી, તથા તેનું સ્થાન સ્ત્રીમજા ડું-
 ગરીપર હતું, તે આઠ હાથવાળી તથા મહિષના આસનવાળી
 હતી, તેની રૂપાની મૂર્તિ કરાવી જુહારવી. તે હાજર ન
 હોય તો પાટલાપર એક કંકુની લીંટી કરવી. તેના કર
 —જન્મે, મુંડળે, પરળે પૂરસેડના લાડુ કરવા, તથા ચૈત્ર
 અને આસુની પાંચમને દિવસે લાપસીનું નિવેદ કરવું. ફડને
 સહરસ્રી વે, નાલીયેર વે, સોપારી સાત તથા જમણીનું
 કપડું આપવું. કોઠીઢાંની કાચરી પાળીયારે મૂકવી.
 દીકરીના જન્મવખતે અરધા કર કરવા. વિક્રમ સંવત
 ૧૧૧૧ માં મુસલમાનોએ ભિન્નમાલ નગરનો નાશ કરવાથી
 આ વંશના શેઠ અના ત્યાંથી નાશીને અચવાડી ગામમાં
 વસ્યા, વિક્રમ સંવત ૧૧૫૫ માં તેમણે સુવર્ણગિરિપર
 પ્રાસાદ કરાવીને તેમાં અઢારભાર પીતલની જિનપ્રતિમા
 પ્રતિષ્ઠિત કરી. આ વંશમાં અચવાડી ગામમાં થયેલા
 લલના પુત્ર અમરા ઓશવાલજ્ઞાતિની સ્ત્રી પરળ્યા, અને

(૬૨)

તેનો પુત્ર સ્વેતસી મામચીરી ગામમાં મોશાલમાં ઉછર્યો, અને તેણે મોશાલની લાઠી નામની ગોત્રજા સ્થાપી, અને ત્યારથી તેના વંશજો ઓશવાલ જ્ઞાતિના લાઠી ગોત્રીઓ કહેવાળા. તેના કર—જન્મે, ઘુંડળે, પરણે પાંચ માણાના પુરસેઈના લાડુ કરે. અચરણી કરે નહીં.

આ ગોત્રમાં મામચીરિ ગામમાં ઋષભશેઠના પુત્ર ઉદેસી નામે થયા, તેણે વડતામાં હાંસીહોડથી પચાસ મળ રૂની ગાંસડી ઉપાડી, જેથી લોકો તેને ગટો કહેવા લાગ્યા, અને તેના વંશજો ગટાગોત્રથી પ્રસિદ્ધ થયા.

આ ગોત્રના વંશજો મોરસીમ, ઇડર સીંહવાડા, મિન્નમાલ, સાચોરીપાસે ચીરહડા, દાડયા, પાતા, થલવાડા, તડાવ, ધાંળતા, જોધપુરપાસે સાલચી, જાલોરિ ગોઇલ, રાણપુર, સાદરી, કાહાલરી, મલાતિજ વિગેરે ગામોમાં વસે છે.

આ વંશમાં મિન્નમાલ નગરમાં વિક્રમ સંવત ૧૫૬૫ માં થયેલા લોલાશેઠે શત્રુંજય અને ગિરનાર તથા જીરા-વલા પાર્શ્વનાથનો સંઘ કહાલ્યો, અને તેમાં ઘણું દ્રવ્ય સ્વરચવાથી સંઘવી થયા, અને તેના વંશજો સંઘવીની અહ-

(૬૨)

કયી ઓઠસાય છે. વઠી ને લોલા સંઘવીઈ વાવીશ હજાર દ્રવ્ય સ્વરચીને અચલગઢની ચોમસ્વમાં બે કાઉસગીયા કરાવ્યા. ગોદાનામના શેઠે સવાલાસ દ્રવ્ય સ્વરચીને શત્રુંજયની યાત્રા કરી. આ વંશમાં થયેલા જ્ઞાંજ્ઞણશેઠે મોડીગામપાસે ભાદ્રહડી ગામમાં વિક્રમ સંવત ૧૫૪૩ માં શ્રીવિમલનાથજીનો પ્રાસાદ અંચલગચ્છના શ્રીજયકેસરીસુરિના ઉપદેશથી કરાવી તેમાં તેમનેજ હાથે પ્રતિષ્ઠા કરાવી. આ વંશમાં સંવત ૧૨૨૫ ની સાલથી ગાંધીની ઓડક નિકળી છે. વઠી આ લાછી ગોત્રની ઓશવાઝનો આખાળી, ગદા, સાહુલા અને હુગલીયા તથા સાચોરો નામની પાંચ શાસ્વાઓ પળ છે. આખાળી શાસ્વાના વંશજો જન્મે, મુંડળે તથા પરળે ત્યારે શ્રીમહાવીરપ્રભુની પ્રતિમા આગઝ છકડો મૂકે છે, અને સવાશેર ઘીટું દીવેલ પૂરે છે. તથા દોઢ ગજ કોરું કપટું સુહાસળને આપે છે. સંવત ૧૨૫૫માં આખાળી શાસ્વાના આશુશેઠે માહુડકા ગામમાં શ્રીમહાવીરપ્રભુનો પ્રાસાદ બંધાવ્યો, તથા શત્રુંજયનો મહોટો સંઘ કહાડી સંઘવીની પદવી લીધી.

(૬૪)

વારધ ગોત્ર-(શ્રીમાલી)

(મુખ્ય શાખાઓ)

વૃદ્ધસજનીય (વીસા), લઘુસજનીય (દસા)

(પેટા શાખાઓ)

મોપલા અથવા મોપાલ વિગેરે

(આ ગોત્રમાં તથા તેની શાખાઓમાં કયા
કયા ગામમાં કોણ કોણ પુરુષો યયા ? તે
જાણવા માટે આ ગોત્રનો આંબો (વંશાવલી)

મગાવો. કિ. રૂ. ૪-૦-૦)

વિક્રમ સંવત ૭૯૫ માં ખિન્નમાલ નગરમાં શ્રીમા-
લજ્ઞાતિનો વારધિગોત્રનો દક્ષિણની પોઢપાસે પીપલાને
પાડે અઠાર કોડ દ્રવ્યવાળો રાજા નામે શેઠ વસતો
હતો. તે ઉદયપ્રભસૂરિપાસે પ્રતિબોધ પામી જૈની થયો.
તેની પાપચ નામે ગોત્રદેવીનું સ્થાન ગોલાળી સરોવરે
દક્ષિણ દિશાતરફની પાવડીઓના સાત આરા મેલીને
અગ્યાર ગજ લાંબી પહોળી જમ્મતુ નામની શિલાપર ઢાલી
બાનુષ છે. તેની મૂર્તિ કાઉસગીશારૂપે રૂપાની કરે,

(૬૫)

અને તે હાજર ન હોય તો પાટલાપર કંકુની લીંટી ત્રણ કરે. જન્મે, મુંડળે, પરળે તથા ચૈત્ર અને આસુમાસની દશમને દિવસે સેડના લાડુ, તથા લાંપસી અને શોઝ પુડલા કરી ગોત્ર જુહારે, તે દિવસે ઘરમાં બીજું કંઈ રાંધે નહીં. ફડને એક દોકડો સાડલો તથા જમણીનું કપડું આપે. સંવત ૧૧૧૧માં મિત્રમાલનો નાશ મુસલમાનોએ કરવાથી તે વંશના શેઠ સમરથ ત્યાંથી નાશી તેરવાડે આવીને વસ્યા.

આ ગોત્રના વંશજો તેરવાડા, કુઆરોદ્ર, રાધનપુર, ધોલી, કટારીયા, કાકર, સલખનપુર, લોહાણું, જુના-ગઢપાસે વળથલી, સીહોદ્રડી, ધારુકા તથા માતર પાસે આંબલીઆલી વિગેરે ગામોમાં વસે છે.

આ ગોત્રની પળ વૃદ્ધસજનીય અને લઘુસજનીય એમ બે શાખાઓ છે. વિક્રમ સંવત ૧૪૭૨માં આ વંશના દેધરશેઠે કુંઆરોદ્રિ ગામમાં એક જિનમંદિર તથા પૌષધ-શાળા બંધાવી ઘણું દ્રવ્ય સ્વરચ્યું, તથા તેની પ્રતિષ્ઠા શ્રી-અંચળગચ્છાધીશ શ્રીમેસ્તુંગસૂરિજીએ કરી. આ વંશમાં સ્વેડગામના રહેવાસી દેવા અને દેપાથી લઘુસજનીયની શાખા નિકળી, તેથી તેના વંશજો દશા થયા. વઢી સંવત

(६६)

१४४५मां देधरनो भाइ देवा जुनागढमां आवी वस्या,
तेना वंशमां भोपाल (भोपला) ओडक थइ.

पारायण गोत्र--(श्रीमाली)

(मुख्य शाखाओ)

वृद्धसजनीय (बीसा) लघुसजनीय (दसा)

(पेटा शाखाओ)

कुडशिखा, ईसराणी, ब्रह्मशांति, जाखडेचा,

झांखरीया, बालकुआ विगेरे

(आ गोत्रमां तथा तेनी शाखाओमां कया
कया गाममां कोण कोण पुरुषो थया ? ते
जाणवा माटे आ त्रोटनो आंबो (वंशावली)

मगावो. कि. रु. ४-०-०)

विक्रम संवत ७९५ मां श्रीमालीजातिनी वृद्धशा-
खामां पारायणगोत्री एकवीस क्रोडनो व्यापारी सोभा
नामे शेठ नैऋत्यदिशानी पोलपासे महालक्ष्मीने पाडे
भिन्नमाल नगरनां वसतो हतो. ते श्रीउदयप्रभसरिपासे प्र-

(૬૭)

તિવોધ પામી જૈની થયો. તેની ગોત્રજા જ્ઞાંસ્વડી દેવી હતી, તેનું સ્થાન નગરથી દક્ષિણ દિશાએ આંબલીયાવાવના ચોથા મંડપપર છે. તે દેવીનું મહિષનું વાહન છે. તેના કર—જન્મે, મુંડળે તથા પરળે ચૈત્ર અને આસુની ચોથને દિવસે મોદક કરે, તથા હુડલાપર શાંડ પાથરે, અને કતલીનું શાક કરે. જમણીનું કપડું ગજ સવા, સહરચી એક તથા નાલીયેર એક ફડને આપે. વિક્રમ સંવત ૧૧૧૧ માં મુસલમાનોએ ભિન્નમાલ નગરનો નાશ કરવાથી તે વંશના શેઠ તિહુઅણસી ત્યાંથી નાશીને વેળપ (વેળાતટ) માં આવ્યા.

આ ગોત્રના વંશજો થરાદપાસે વાવ, મહિધાળી, ગાહાલી, બજાળા, સાંતલપુર, માડકા, સત્યપુર, નિંવાવસી, થરાદ, તીલોડીયા, વેળપ, ભરોલ, ઇટા, અસાર, માટકી, સીરોહી, તિલાડા, જુજાળીયા, ગોહિલવાડે પીપરાલી, મોઢનરા, અવાર, ગેરવલું, શંખાત, બજાળા, પાટડી, નંદાયળ, કીઝારીયા, કોલીયાળા, વીરમગામ, કપડવંજ, પાટળ, કળોદ, વઢવાળપાસે માલુદ્રી, તથા દ્વારકા વિગેરે ગામોમાં વસે છે. આ વંશમાંથી પણ લઘુસજનીય એટલે દશાની શાખા નિકળી છે.

(૬૮)

આ વંશમાં વિક્રમ સંવત ૧૧૮૫માં રાંકાના પુત્ર કપર્દી (કુડિવ્યવહારી) ગુજરાતના રાજા સિદ્ધરાજના દંડનાયક હતા, તેને રાજાએ ખુશી થઈ બાર ગામો આપ્યાં હતાં. તેને ઘેર એક વસ્તે એકીહારે પાંચસો ઘોડી વીંઆઈ, જેથી તેનું નામ કુડીવ્યવહારી પડ્યું હતું. તેણે વિક્રમ સંવત ૧૧૮૫માં પાટણમાં મહોદું જિનમંદિર બંધાવ્યું, જેની પ્રતિષ્ઠા શ્રીઅંચલગચ્છેશ શ્રીજયસિંહસૂરિજીએ કરી. તેમજ તેણે બાર કુવા તથા બાર વાવો બંધાવી. તેના વંશજો કુડશિવાની અડકથી પણ ઓઝસ્વાય છે. આ વંશમાં થયેલા સોમાની પુત્રી સોમાઈ કે જે સવાલાખની કિમતની વાળી પગમાં પહેરતી તેણે પોતાની પચીસ સહી સાથે શ્રીઆર્યરક્ષિતસૂરિ પાસે દીક્ષા લીધી, અને ઘણું દ્રવ્ય ધર્મ માર્ગે સ્વરચ્યું, તથા તે શ્રીનામે મહત્તર થઈ. નાના વીસલે એક લાખ દ્રવ્ય સ્વરચી એકવીસ જણસાથે અંચલગચ્છેશ ધર્મઘોષસૂરિજીપાસે દીક્ષા લીધી. વજાણામાં થયેલા થાવરશેઠે ઇલીમાં જિનપ્રાસાદ બંધાવ્યો. આ વંશના સત્યપુરના કેટલાક રહેવાસી રૂંસરાળી અડકથી ઓઝસ્વાય છે. આ વંશમાં પાટણપાસે મોઢનગરમાં વસનારા રહીયાના પુત્ર નામે બ્રહ્મશાંતિથી વિક્રમ સંવત ૧૩૧૩માં બ્રહ્મશાંતિ

(૬૯)

ગોત્રની શાખા નિકઠી છે. આ વંશમાં વિક્રમ સંવત ૧૩૭૫માં કોલીયાણા ગામમાં કરમાશેઠથી લઘુસજનીય ઇટલે દશાની શાખા નિકઠી છે, અને તેના વંશજો અવરણી કરતા નથી. વિક્રમ સંવત ૧૪૧૮માં આ વંશમાં થયેલા મેઘાશેઠે શ્રીપાર્શ્વનાથની પ્રતિષ્ઠા શ્રીમેસ્તુંગસૂરિ-જીને હાથે કરાવી. વિક્રમ સંવત ૧૩૨૫માં પાંચાડાના રહેવાસી નાગડશેઠે શ્રીઆદિનાથના વિંબની પ્રતિષ્ઠા અંચ-લગચ્છીય શ્રીઅજિતસિંહસૂરિપાસે કરાવી. આ વંશમાં વિક્રમ સંવત ૧૪૮૫માં વેળપમાં થયેલા મંત્રી રૂપાએ કૂવો બંધાવ્યો, પણ તેમાંથી પાણી નિકળ્યું નહીં, રાત્રિએ પાઈ નામની દેવીએ મંત્રી રૂપાને કહ્યું કે જો તારા પૌત્ર કાનાનો બલિદાન આપે તો કૂવામાં પાણી આપું. આવીજ રીતનું સ્વપ્ન તેણીના મુઆ સારંગને પણ આવ્યું. ત્યારે શેઠ ચિંતા-તુર થયા. એવી રીતે પાંચ દિવસો વીત્યાબાદ સસરાને ચિંતાતુર જોઈ વહુએ તેનું કારણ પૂછતાં તે વાત કહી. વહુએ ખુશીથી પુત્ર આપ્યો. ત્યારે શેઠે મહાજન એકઠું કરી તે કાનકુંઅરને પાલણામાં સુવાડી તે સૂકા કૂવામાં સંઘ્યાકાળે મૂક્યો. સર્વે કોઈ લોકો પોતપોતાને ઘેર ગયા. પ્રભાતે કૂવો જલથી ઉભરાઈ ગયો, અને પાલણું ઉપર તરી

(૭૦)

નિકળ્યું, જેમાં તે બાલક રમતો દીઠો. રૂપામંત્રીને લોકોએ વધામણી આપી કે તારો પૌત્ર જીવતો છે. પછી તે બાલકને ઘેર લાવ્યા. ત્યારથી તેના વંશજો બાલકુઆના નામથી ઓઝાવા લાગ્યા. તેના વંશમાં બાલકના બાલ ઉતારે ત્યારે બાલકુઆનું નામ લેઈ નિવેદ ધરે. આ વંશમાં શાંડીથલીના રહીસ રીંડાણ પુનર્લગ્ન કરવાથી તેના વંશજો લઘુસજનીય ઇટલે દસા થયા.

વંસીયાણ ગોત્ર—(શ્રીમાલો)

(મુખ્ય શાખાઓ.)

વૃદ્ધસજનીય (વીસા), લઘુસજનીય (દસા)

(પેટા શાખાઓ)

વસા, દાધેલીયા, ઘીયા, ગાંધી, દોશી, નાચુયા વિગેરે.

(આ ગોત્રમાં તથા તેની શાખાઓમાં કયા

કયા ગામોમાં કોણ કોણ પુરુષો થયા ? તે

જાણવા માટે આ ગોત્રનો આંબો (વંશાવલી)

મગાવો. કિ. રૂ. ૪-૦-૦)

વિક્રમ સંવત ૭૯૫ માં શ્રીમાલીજ્ઞાતિનો વૃદ્ધસજ

(૭૧)

નીચ શાલાનો શ્રીશાંતિનાથનો ગોષ્ઠિક ભિન્નમાલ નગરમાં પૂર્વતરફની પોઠપાસે કોટમાં સ્થાપિત કરાવે વંસીયાણ ગોત્રનો સાત કોડનો મંત્રી શુભચ નામે વ્યાપારી વસતો હતો, તે શ્રીઉદયપ્રભસૂરિપાસે પ્રતિબોધ પામી જૈની થયો. તેની ગોત્રજા નાયણી દેવી હતી. તેનું સ્થાન સ્ત્રીમજા હુંગરીની હેઠે શ્વેદ્ર નામના કુવાના કાંઠાપર નાગડી નામે યજ્ઞના સ્થાનપાસે હતું. તે દેવી શોઝ શુજાવાઠી મહિષના વાહનપર બેઠેલી હતી. તેનું રૂપાનું ફરું કરી જુહારવી, તે ન હોય તો પીપલાના પાનપર કંકુની એક લીંટી કરીને, આસુ તથા ચૈત્રની પાંચમ અથવા નોમે તથા જન્મે મુંડળે અને પરળે ત્યારે લાપસી, સ્ત્રીચડી, પુડલા સ્વાટા, ગઢ્યા તથા વાકુલા કરી જુહારવી, ફરને સહરસ્ત્રીનું કાપડું આપે. દીકરી જન્મે અર્ધ કર કરે. સંવત ૧૧૧૧ માં મુગલમુસલમાનોએ ભિન્નમાલનો નાશ કરવાથી તેના વંશના શેઠ સંઘરાજ ત્યાંથી નાશીને બેવઠળમાં વસ્યા.

આ વંશના વંશજો મહેસાણા, રાજનગરમાં પતાસાની પોઠમાં, માંડવીની પોઠમાં, ઘોઘા, સ્વાનદેશમાં ગાગડી, રાહોલી, ચરોતરમાં કાળલી, કાંસરી, પેટલાદ, મહેમદા-બાદ, હાલારમાં સંભાલીયા, વાગડ, થાન, કંડોરણા,

(૭૨)

લોલીઆણા, વરલ, હના, લખતર, વળથલી, વઢવાળ, પાટળ, મોઢપુર, મોઢેરા, મૂલી, સોજીત્રા, મુલીપાસે સ્વર-સલ, કપડવંજ, તારાપુર, જૈતપુર, દેપાવડ પાલીતાણા પાસે તથા વરલુ વિગેરે ગામોમાં વસે છે.

આ વંશમાં મહિટાલ ગામમાં વસનારા સુરાણ પુન-ર્લગ્ન કરવાથી તેના વંશજો લઘુસંજનીય એટલે દશા થયા. આ વંશમાં થયેલા વર્ધમાનશેઠે મહિટાલ ગામમાં શ્રીઆ-દિદેવજીનું જિનમંદિર તથા એક વાવ બંધાવ્યાં, અને તેમાં ત્રણ લાખ દ્રવ્ય સ્વરચું. આ વંશમાં થયેલા જગમલ શેઠ એક વસંતે મથુરાં ગયેલા, ત્યાં સ્વપ્નમાં શ્રીમુહરીપાર્શ્વના અધિષ્ઠાત્રકે તેને કહ્યું કે અહીં ઠાકરના ઘરમાં જે પાર્શ્વ-પ્રભુની મૂર્તિ છે તે તારે તેને દામ આપી લેજી જવી. તે સ્વપ્નને અનુસારે ઠાકરને પાંચ સોનૈયા આપી તે મૂર્તિને તે સંભાતમાં લાવ્યા, તથા એક લાખ દ્રવ્ય સ્વરચી પ્રાસાદ બંધાવી તેમાં તે મૂર્તિ સ્થાપન કરી. આ વંશમાં થયેલા દેવસીનો પરિવાર ઘોઘામાં વસ્યો, અને તેના વંશજો નાચુયાની અડકથી ઓઝાવા લાગ્યા. તે દેવસીએ રત્ન-મય જિનચિંબ ભરાવી શત્રુંજયની યાત્રામાં ઘણું દ્રવ્ય સ્વર-ચું, તથા દર વર્ષે તે સ્વામિવાત્સલ્ય કરતા. આ વંશમાં

(૭૩)

બેવઠળમાં વસનારા શેઠ સ્ત્રીમાણ ધર્મમાર્ગમાં ઘણું દ્રવ્ય
 સ્વરચ્યું, તથા શત્રુંજયપર ઇંદ્રમાલ પહેરી. આ વંશમાં પાટ-
 ણમાં ગુણાશેઠ ઘણા દ્રવ્યવાન હતા, તેણે પોતાના પુત્રના
 લગ્ન વસ્ત્રને નગરના તમામ માણસોને પકવાન જમાડી
 ઘણું સ્વરચ કર્યું. તે પકવાનો કરતાં અઢાર મળ જેટલું
 દાઘેલ (દાઢેલું) ઘી વધ્યું, તે સઘલું ઘી જાચકોને
 પીરસ્યું, તેથી તે લોકોમાં અતિસાર, સ્વાંસી વિગેરે રોગો
 ફેલાયા અને તેથી તે જાચકોએ કવિતાઓ જોડી તેને
 દાઘેલીઆની ઉપમા આપી, પછી તે જાચકોને સુશી
 કરવા માટે તેણે ત્રણ ગામો આપ્યાં, પરંતુ તેના વંશજો
 ત્યારથી દાઘેલીયાની ઓડકથી પ્રસિદ્ધ થયા. આ વંશમાં
 થયેલા શ્રીવંત તથા જ્ઞાલા નામના વન્ને માઈઓએ ચુડામાં
 અધિકારપદ મેળવી ત્યાં શ્રીપાર્શ્વનાથજીનું જિનમંદિર
 તથા એક વાવ બંધાવ્યાં, અને તે જિનમંદિરની પ્રતિષ્ઠા
 સંવત ૧૩૫૧માં અંચલગચ્છાધીશ શ્રીઅજિતસિંહસૂરિજીએ
 કરી. આ વંશમાં પાટણમાં થયેલા જસાભાઈથી તેના વંશ-
 જોમાં દોશીની અડક થયેલી છે. આ વંશમાં કપડવંજમાં
 થયેલા દેવાશેઠના કુટુંબમાં ગાંધીની અડક થયેલી છે.
 આ વંશમાં ચાલહુરમાં ચહુઆળના રાજ્યમાં વસનારા

(૭૪)

ધરમસીશેઠ ઘૃતપૂરઆદિક બનાવીને વેચતા હોવાથી તેના વંશજો ઘીયા ઓઢકથી પ્રસિદ્ધ થયા છે. આ વંશમાં ચુડાના રહીસ હીરાશેઠે પુનર્લગ્ન કરવાથી તેના વંશજો લઘુસજનીય ષ્ટલે દશા થયેલા છે.

खोडायण (खुड्डियाण) गोत्र—(श्रीमाली)

(મુખ્ય શાખાઓ.)

વૃદ્ધસજનીય (વીસા), લઘુસજનીય (દસા)

(પેટા શાખા)

પીપલીયા, શેઠ વિગેરે

(આ ગોત્રમાં તથા તેની શાખાઓમાં કયા કયા ગામોમાં કોણ કોણ પુરુષો થયા ? તે જાણવા માટે આ ગોત્રનો આંવો (વંશાવલી)

મગાવો. કિ. રૂ. ૪-૦-૦)

વિક્રમ સંવત ૭૯૫ માં ખિન્નમાલ નગરમાં શ્રીમાલ-જ્ઞાતિનો વૃદ્ધસજનીય શાખાનો શાંતિનાથનો ગોષ્ઠિક ખુડા-યન ગોત્રનો જોગા નામે શેઠ બાર કોડનો વ્યવહારી વસતો

(૬૬)

હતો. તેનો નિવાસ ઉત્તરાદિ પોળે ગણેશને પાડે હતો, તે ઉદયપ્રભસૂરિ પાસે પ્રતિબોધ પામી જૈની થયો હતો. તેની ગોત્રજા ઢાઝરી નામની દેવી હતી, તેનું સ્થાન ગોલાળી સરોવરપર દક્ષિણ દિશાએ ગણેશના દેહેરાંપાસે હતું. તેના કર-પુત્રના જન્મે, મુંડળે અને પરળે ત્રિપુરસે-
 ઇના લાડુ ઘૃત શેર પાંચના કરી કુટુંબમાં લાહે. આસુ ચૈત્રમાં તેનું નિવેદ નથી. ફરને સહરચી વે તથા જમ-
 ણીનું કપડું આપે. સંવત ૧૧૧૧ માં મુગલ મુસલમાનોએ બિન્નમાલનો નાશ કરવાથી તે વંશના મોહના નામના શેઠ ત્યાંથી નાશીને ઢોડ ગામમાં વસ્યા.

આ ગોત્રના વંશજો વીજાપુર, ઢોડ, સરા, બજાળા, જાંબુ, સાળી, ધંધુકા, સંખાત, ગુંદી, વઢવાળ, ગુદવચ, અંજાર, અમદાવાદ, અરથાલી, વાંસાવાડ, વળથલી, ગોઆળા, નવાનગર, આજુલી, મણુડી, નરાલીયા, પી-
 પલી, નારીચાળા, ધંધુકા, રાણપુર, પાલીયાદ શેઠપુર, નાગરકા વિગેરે મામોમાં વસે છે.

આ વંશમાં વેન્નાતટ (વેળવ બંદરમાં) થયેલા વ્યાપારી જગદેવશેટે જગાતમાટે ત્યાંના રાજા સાથે વાંધો પડતાં અઢાર લાખ લહારી ચરચીને તે બંદરપાસેનો સાત

(७६)

गाउसुधीनो समुद्र किनारो पत्थर, कचरो विगेरे भरावीने
 बुरावी नाख्यो, के जेथी त्यां कोइ पण व्यापारीनुं वहाण
 ते बंदरमां जइ शक्युं नही, जेथी ते बंदरमां व्यापार न
 चालवाथी उज्जड थइ गयुं, व्यापारी सर्वे नाशीने बीजां
 शेहेरोमां चाल्या गया. विजापुरमां वसेला ते जगदेवना
 पुत्र सोमचंद तथा गुणचंद्रे मळीने आबुपरना वस्तुपाल
 तेजपालना जिनमंदिरनो मुसलमानोए पाडेला केटलाक
 भागनो जीर्णोद्धार कराव्यो, जांबुगाममां थयेला शेठ धरणे
 श्रीअंचलगच्छना श्रीगुणनिधानसूरिजीना उपदेशथी संवत
 १५६५ मां घणुं द्रव्य खरची घणां धर्मकार्यो कर्या.
 झालावाडमां थयेला भोजाशेठ त्यांना राजाना अधिकारी
 हता. जुनागढना राजा रामंडलीके तेनुं अपमान करवाथी
 ते भोजाशेठे गुजरातना राजा महमदसाथे मली जइ
 जीर्णदुर्गपर चडाइ करावी तेनो नाश कराव्यो. आ बं-
 शमां मुलीना रहीस धरणे संवत १४२५ मां पुनर्लग्न
 करवाथी तेना वंशजो लघुसजनीय एटले दशा थया,
 अने तेनो पुत्र नरद बजाणापासे पीपली गाममां वसवाथी
 तेना वंशजो पीपलीया ओडकथी ओळखावा लाग्या.
 शेठ लुंभाए श्रीजयकेसरीसूरिजीना उपदेशथी बेला गाममां

(૭૭)

પીત્તલની જિનપ્રતિમા સ્થાપન કરી. જાણાશેઠે સંવત ૧૨૯૫માં ઊસ ગામમાં શ્રીમહેન્દ્રસિંહસૂરિજીના ઉપદેશથી એક પ્રાસાદ બંધાવી તેમાં ચોવીસે જિનશ્વરોની પ્રતિમા સ્થાપી. આ વંશમાં થયેલા શેઠ વેલા તથા શિવજીને શાહજહાન બાદશાહ તરફથી ઘણું માન મળ્યું હતું, તથા તેને શેઠની પદવી આપી હતી, અને તેઓએ રાણપુર ગામ વસાવ્યું હતું, અમદાવાદ વિગેરે શેહેરોમાં ઘણું દ્રવ્ય તેઓએ ધર્મકાર્યોમાં સ્ખરવ્યું હતું તેના વંશજો શેઠની ઓડકથી પણ ઓઝસ્વાય છે.

લોઢાયણ ગોત્ર—(શ્રીમાલી)

(પેટા શાખા)

પાટલીયા.

(આ ગોત્રમાં તથા તેની શાખાઓમાં કયા કયા ગામમાં કોણ કોણ પુરુષો થયા ? તે જાણવા માટે આ ગોત્રનો આંવો (વંશાવલી)

મગાવો. કિ. રૂ. ૪-૦-૦)

વિક્રમ સંવત ૭૨૫ માં શ્રીશ્રીમાલજ્ઞાતિનો, વૃદ્ધ-

(૭૯)

સજનીય શાસ્ત્રાનો, શાંતિનાથજીનો ગોષ્ઠિક, લોઢાચળ ગોત્રી શાલિગનામે ચાર ક્રોડનો વ્યવહારી શેઠ પશ્ચિમની પોલે વસતો હતો. તે શ્રીઉદયપ્રભસૂરિપાસે પ્રતિવ્રોધ પામી જૈની થયો. તેની ગોત્રજા વડચીળ નામની ચાર હાથ-વાલી દેવી હતી, તથા તેનું સ્થાન આંબિલા નામની વાવની પશ્ચિમ દિશાએ હતું. તેના કર-દરવર્ષે આસુ તથા ચૈત્રની સાતમને દિવસે તથા જન્મે, મુંડળે અને પરળે સ્ત્રીચડી અને પુડલાથી ગોત્રજા જુહારે, ફડને સાડી તથા કાપડું આપે. સંવત ૧૧૧૧ માં મુગલ મુસલમાનોએ બિન્નમાલનો નાશ કરવાથી તે વંશના શેઠ નરદેવ ત્યાંથી નાશી પાટળમાં જઈ વસ્યા. સંવત ૧૨૯૫ માં એ વંશના શેઠ નરા પાટડીમાં જઈ વસ્યા, ત્યારથી તેના વંશજો પાટલીયા અડકથી ઓઝરાય છે.

આ ગોત્રના વંશજો પાટળ, પાટડી, લખતર, નવા-નગરપાસે વળથલી, થાન પાસે શાહાપુર, સાટુડી, ધનુ-આણું, જાંબુપાસે કારીહાણી, અસાલી, વઢવાળ, રાણ-પુર, સ્વેરાલુ, ગોધાવી, જોટાળા, જયતપુર વિગેરે ગામોમાં વસે છે.

(૭૯)

પારસ ગોત્ર—(શ્રીમાલી)

(પેટા શાખાઓ)

મહેતા, છુટસલા વિગેરે

(આ ગોત્રમાં તથા તેની શાખાઓમાં કયા
કયા ગામમાં કોણ કોણ પુરુષો થયા ? તે
જાણવા માટે આ ગોત્રનો આંવો (વંશાવલી)

મગાવો. કિ. રૂ. ૪-૦-૦)

વિક્રમ સંવત ૭૯૫માં શ્રીમાલજ્ઞાતિનો વૃદ્ધસજનીય
શાખાનો શ્રીશાંતિનાથનો ગોષ્ઠિક, પારસગોત્રી બે ક્રોડનો
વ્યવહારી તોલા નામે શેઠ ભિન્નમાલ નગરમાં નારાયણને
પાડે ઈશાનચૂળાની પોળે રહેતો હતો. શ્રીઉદયપ્રભસૂરિ
પાસે પ્રતિબોધ પામી જૈની થયો. તેની ગોત્રજા ચંડીદેવી
આઠ ઝુજાવાળી મહિષના વાહનપર બેઠેલી ત્રિશૂલવાળી
હતી, તેનું સ્થાન ગોલાળી સરોવરની પાળે પૂર્વ દિશા
તરફ હતું. તેના કર—ચૈત્ર તથા આસુની આઠમે તથા
જન્મે, મુંડળે અને પરળે આઠ પુડલા સ્વાદા તથા ગોઠના
કમી જુહારે, ગોત્રજાનું રૂપાનું ફરું ન હોય તો પાટલાપર

(८०)

कंकुनी लींटी एक करे. श्रीफल एक तथा जमणीनुं कपडुं फइने आपे. संवत ११११मां सुगल सुसलमानोए भिन्न-मालनो विनाश करवाथी ते वंशना शेठ नरीया त्यांथी नाशीने छेवटणमां जइ वस्या. ते वंशमां जगदे नामना शेठथी महेता ओडक थइ छे.

आ गोत्रना वंशजो पाटणमां फोफलीयाने पाडे, खंभात, अमदावाद, बुरानपुर, भलसाण, मांढा, कवेली, तेरकाडापासे वडसरा, खैरालु, मेमदावाद, मोरबी, कवेली, अधार, पाटडी, भटासणा, ऊना, मोरवाडा, समी तथा पानसीणु विगेरे गामोपां वसे छे.

आ वंशमां थयेला मनाशेठ बालपणामां नगरनी बहार वावपासे ज्यारे रमता हता, त्यारे कोइ धुताराए आबी तेनो कान त्रोडी तेमांथी ओगनीओ (सुवर्णनुं तंगल जेवुं आभूषण झोंट मारी छेइ लीधो. एवामां ते बाळनी बूमथी त्यां घोडा खेलवता राउल पायके ते धू-तारा चोरने तलवारथी मारी नाख्यो, ते मरीने छुटसख नामे व्यंतर थइ मनाना सर्व कुटुंबने दुःख देवा लाग्यो. पछी बलिदानथी प्रत्यक्ष थइ ते व्यंतरे कहुं के हवेथी तमारा वंशजो मारा नामथी छुटसखानी ओडक धारण

(૮૧)

કરે, તથા કાનમાં આભૂષણ ન પહેરે તો હું દુઃખ દેશ નહીં. તેના કુટુંબે તેમ કરવાનું કબુલ રાખવાથી તેના વંશજો છુટસઘાના નામથી ઓલસવા લાગ્યા. વિક્રમ સંવત ૧૪૪૫માં પાટણના રહેવાસી દેવસીશેઠે શ્રીશત્રુંજ-યનો સંઘ કહાડી શ્રીઅંચલગચ્છાધીશ શ્રીરંગરત્નસૂરિ-જીના ઉપદેશથી ઘણું દ્રવ્ય સ્વરચ્યું. તથા હીરાના માઈ વીરાણ સંવત ૧૪૪૬માં શ્રીસોમતિલકસૂરિજીના ઉપદેશથી ફોફલીયાવાડામાં પૌષધશાલા વંશાવી.

લાછિલ ગોત્ર-(શ્રીમાલી)

(પેટા શાખા)

વહોરા, પારિશ વિગેરે.

(આ ગોત્રમાં તથા તેની શાખાઓમાં કયા કયા ગામમાં કોણ કોણ પુરુષો થયા ? તે જાણવા માટે આ ગોત્રનો આંવો (વંશાવલી)

મગાવો. કિ. રૂ. ૪-૦-૦)

વિક્રમ સંવત ૭૫૫ માં શ્રીમાલજ્ઞાતિના વૃદ્ધસજ-જીયશાખાના શ્રીશાંતિનાથજીના ગોષ્ઠિક લાછિલગોત્રી

(૮૨)

પાંચ ક્રોડના વ્યવહારી ભિન્નમાલ નગરમાં ગોવર્ધન ના-
મના શેઠ પૂર્વની પોળે સદેવતીપાડે વસતા હતા, તે શ્રીઉદ-
દયમખચ્છરિપાસે પ્રતિબોધ પામી જૈની થયા. તેની ગોત્રજા
અંધિકાદેવી હતી, તેનું સ્થાન ગોલાળી સરોવરથી ઉત્તર
દિશાએ નૈઋતીયા કુવા પાસે હતું. તે ચાર ઘુજાવાળી
બેઠા આસને છે. તેના કર-જન્મે તથા પરણે ત્યારે, અને
ચૈત્ર તથા આસુની નોમ અને દશમને દિવસે, એમ એક
વર્ષમાં ચાર વચ્ચત લાપમી અને પુડલાથી જુહારે. રૂપાનું
ફરું ન હોય તો પાટલાપર કંકુની ત્રણ લીંટી કરે. ફદીયાં
દશ તથા જમણીનું કપડું ફરેને આપે. સંવત ૧૧૧૧ માં
મુગલ મુસલમાનોએ ભિન્નમાલનો નાશ કરવાથી તે વંશના
શેઠ શ્રીચંદ ત્યાંથી નાશીને તેરવાડાપાસે વડસરા ગામમાં
જઈ વસ્યા.

આ ગોત્રના વંશજો વડસરા, ચેરાલુ, વારાહી, મે-
મદાવાદ, મોરવી, કચેલી, આધા, પાટડી, મટાસણ,
ઉનાડ, તેરવાડા, સમી તથા પાનસીળા વિગેરે ગામોમાં
વસે છે.

આ વંશમાં ચેરાલુ ગામમાં થયેલા વર્ધમાન શેઠે
વિક્રમ સંવત ૧૩૪૫ માં શ્રીઆદિનાથનો પ્રાસાદ કરા-

(૮૩)

વ્યો, તથા તેની પ્રતિષ્ઠા અંચલગચ્છેશ શ્રીધર્મપ્રભસૂરિજીએ કરી. વઠી તેમનાજ ઉપદેશથી શ્રીશત્રુંજયનો સંઘ કહાડ્યો, તથા ગોત્રદેવીનો પળ પ્રાસાદ કરાવ્યો. સર્વ મઠી ત્રણ ક્રોડ દ્રવ્ય સ્વરચ્યું. સંવત ૧૩૧૫ માં વારહીમાં વસનારા ધનાશેઠના વંશજોમાં વહોરાની અડક થયેલી છે. વીરાશેઠે હરિયાપુરમાં પાર્શ્વનાથનું મંદિર તથા પૌષ-ધશાઝા બંધાવી છે, તથા જયકેસરીસૂરિજીએ તેની પ્રતિષ્ઠા કરેલી છે. સંવત ૧૪૨૫ માં પાટડી ગામમાં થયેલા ગો-પાઠશેઠ જ્ઞાલારાજ્યમાં કારભારી હતા, અને તેના વંશજોમાં પારિખની ઓડક થયેલી છે.

(૮૪)

ચંડીસર ગોત્ર-(શ્રીમાલી)

(મુખ્ય શાખાઓ)

વૃદ્ધસજનીય (વીસા), લઘુસજનીય (દશા)

પેટા શાખાઓ.

સેલ્હોત, ઘોઘા, જાંબુઆ વિગેરે.

(આ ગોત્રમાં તથા તેની શાખાઓમાં કયા
કયા ગામમાં કોણ કોણ પુરુષો થયા ? તે
જાણવા માટે આ ગોત્રનો આંત્રો(વંશાવલી)
મગાવો. કિ. રૂ. ૪-૦-૦)

વિક્રમ સંવત ૭૯૫માં મિત્રમાલ નગરમાં શ્રીમાલ-
જ્ઞાતિનો શ્રીશાંતિનાથજીનો ગોષ્ઠિક ચંડીસર ગોત્રી ત્રણ
કોડનો વપવહારી નારાયણ નામે શેઠ વસતો હતો, તે
શ્રીઉદયપ્રભસૂરિ પાસે પ્રતિવોધ પામી જૈની થયો. તેની
ગોત્રજા મદ્રવાસણા નામે દેવી હતી, તેનું સ્થાન દેવાદિ-
ત્યની વાડીમાં બેહેડાંના વૃક્ષપાસે હતું. પછી તેનું બીજું
સ્થાન બેળપના પાદરમાં થયું છે. તેના કર-જન્મે, મુંડણે,
પરણે અને અવરણીયે ફક્ત સેવથી ગોત્ર જુહારે, અને

(૮૬)

પાસે કટારી રાखी તેને પળ પૂજે. પરળ્યા પછી તથા જન્મ પછી જે પેહેલી દીવાળી આવે તે દિવસે પળ ગોત્રજા જુહારે. ચૈત્રી આસુની સ્થિતિ નથી. સંવત ૧૧૧૧ માં બિન્નમાલના નાશ પછી શેઠ પરસા બેળપમાં આવી વસ્યા.

આ ગોત્રના વંશજો બેળપ, જાંબુ, મંડપાચલ, માતર, રોહી, એચબ, સીહોર, ઘોઘા, વરતેજ, નવાનગર પાસે સ્ત્રીમરાળા, અરળીઆલા સોરઠમાં, નવાનગર પાસે વાડા, મોઢા, પુરદ, મોડકા, લીંબડી, પાલીયાદ, સોજીત્રા, મોરવી, મૂલી, પુનાસા, અમદાવાદમાં શાહાપુર, ઝનાઝ, ધાગસીળીઆ, મેસાળા, ફુદડી, કાસરી, જાલોર, ધાળસા, પુનાસી, સંખાત, કોયરી, ડીસાપાસે દામડ, રાડદ્રા, થરાદ, કૂકા, કેસવાળ વિગેરે ગામોમાં વસે છે.

આ વંશમાં થયેલા વીરદાસ શેઠ બેળપમાં લાચળ-રાળાના કારભારી હતા, અને રાળાની સોનાની કટારી તે મેંઠમાં બાંધતા. એક વચ્ચે નજદીકના મરડુઆ ગામના સાંચલુ નામના મિલ્લે તેના ઘરમાંથી તે કટારી ચોરીને સોહી ગામપાસે એક મહોટાં વૃક્ષના થડનીચે દાટી. બીજે દિવસે તે મિલ્લ થરાદમાં ચોરી કરતાં તલવારના ઘાથી માર્યો ગયો. હવે શેઠે કટારીની ઘણી શોધ કરી પણ

(૮૬)

મઠી નહી. તે બિહ્ન મરીને વ્યંતર થયાબાદ તેણે શેઠને સ્વમમાં તે કટારીની ચોરીની હકીકત કહીને જ્યાં દાટી હતી તે સ્થાન બતાવ્યું, અને લાઘવરાણા પળ તેવુંજ સ્વમ જોયું. પછી પ્રભાતે વીરોશેઠ તથા રાણો બન્ને પરિવારસહિત ત્યાં જઈ જમીન ઓદી તો તે કટારી દિવાળીને દિવસે સાત વર્ષોબાદ મઠી આવી, અને વાજતે ગાજતે તે કટારી ઘેર લાવ્યા. ત્યારથી તેના વંશજો ગોત્રજા સાથે કટારીને પળ પૂજે છે, આ વંશમાં મંડપાચલમાંથી જાંબુમાં બસેલા મેઘા શેઠથી તેના વંશમાં સેલ્હોત ઓડક નિકળી છે, તેઓ પળ કટારી પૂજે છે, સુથળ પહેરતા નથી, વાંઝળી ઘુઘરી ન પહેરે. પ્રથમ પુત્રના જન્મ વચ્ચે ચાર માણાનું દઢ ગોત્રમાં લાહે છે, તથા રૂપીઓ એક ફડને આપે છે. બીજે પુત્રે લાપસી કરે છે, તથા ફડને એક રૂપીઓ આપે છે. ત્રીજે જન્મે દોઢ કોરી આપે છે, અને અઘરળી પાંચમે મહીને કરે, એટલો સેલ્હોતનો કર છે, આ વંશમાં થયેલા જગા શેઠે સંવત ૧૩૯૫ વૈસાક સુદ ૧૧ સે પુનાસા ગામમાં જિનમંદિર બંધાવ્યું, અને તેની અંચલગચ્છેશ શ્રીમહેંદ્રપ્રભસૂરિજીએ પ્રતિષ્ઠા કરી. સંવત ૧૫૦૭માં પોપાશેઠે પુનાસા ગામમાં શ્રીસંભવનાથ-

(૮૭)

જીનો પ્રાસાદ બંધાવ્યો, તથા શ્રીમેરુતુંગસુરિજીએ તેની પ્રતિષ્ઠા કરી. આ વંશમાં સંવત ૧૪૫૫માં મોરબીમાં વસનારા દેલ્હાશેઠે પુનર્લગ્ન કરવાથી તેના વંશજો લઘુસજનીય એટલે દશા થયા. આ વંશમાં મેઘાશેઠથી જાંબુઆ ઓડક પણ થઈ છે.

આ વંશમાં જ્ઞાલોરમાં થયેલા રાજ્યાધિકારી જોગા શેઠે ઘણાં ધર્મ કાર્યો કર્યા છે. આ વંશમાં સં. ૧૬૪૪માં થયેલા ધરમસીથી ઘોઘાનાગની પૂજા થવા માંડી છે, તેથી તેના વંશજો ઘોઘા અડકથી પણ ઓઠસાય છે.

વિષાપહાર ગોત્ર-(ઓશવાલ)

(આ ગોત્રમાં તથા તેની શાખાઓમાં કયા કયા ગામોમાં કોણ કોણ પુરુષો થયા? તે જાણવામાટે આ ગોત્રનો આંબો (વંશાવલી)

મગાવો. કિ. રૂ. ૪-૦-૦)

વિક્રમ સંવત ૧૪૪૭ ચૈત્ર વદ ૧૧ ગુરુવારે થરાદ પાસે ઘાલતી નામના ગામમાં તથા થોડા વર્ષ પછી કંદ-

(૯૯)

લી ગામમાં સહસા નામે ઓશવાલ જ્ઞાતિના શેઠ વસતા હતા. અને તેની અહુષ્ઠા નામે ગોત્રદેવી હતી. તેના કરમાટે એક દિવસ ઘરમાં પક્વાન્ન થતું હતું, ત્યારે ઘરના છાપરામાં રહેલા કોઈક સર્પનું ગરલ તેમાં પડ્યું, તેની કોઈને સ્વપ્ન પડી નહીં, તે પકાન્ન खावाથી ઘરના ઘણા માણસો ફેર ચડવાથી મૂર્છિત થયાં, એક સહસા શેઠ અને તેની માતાએ તે ન खावाથી જીવતા રહ્યા. એવામાં ત્યાં શ્રીઅંચલગચ્છના આચાર્ય શ્રીજયકીર્તિસૂરિ માસક્ષમણ રહ્યા હતા. સહસાની માતાએ ગામના મનુષ્યો સહિત તેમની પાસે જઈ વિનંતિ કરવાથી ગુરુમહારાજે વિષાપહારમંત્રવડે સર્વને જીવતા કર્યા, અને ત્યારથી તે સહસાશેઠના વંશજો અંચલગચ્છની સામાચારી પાલવા લાગ્યા. અને ત્યારથી તે સહસાના વંશજો વિષાપહાર ગોત્રથી પ્રસિદ્ધ થયા.

આ ગોત્રના વંશજો સહલવાડા, કુંઆરડા, કોટડા, અમરકોટ, પોકારણ, ફલોધીપાસે ઓડ, શુંજાળી, સાચોર, શાહદ્રહ, મોરસીમ, સીરોહી વિગેરે ગામોમાં વસે છે.

વિક્રમ સંવત ૧૪૯૩ જેઠ સુદ ૧૦ મે સહલવાડામાં થયેલા શાલિંગશેઠે અંચલગચ્છીય શ્રીજયકીર્તિસૂરિના

(૮૯)

ઉપદેશથી શ્રીશાંતિનાથઆદિક પચીસ જિનચિંત્રો નવાં
ભરાવ્યાં, તથા સત્યપુરમાં આવી ત્યાં શ્રોવીરપ્રભુનો જિન-
પ્રાસાદ બંધાવીને તે ગુરુને હાથે પ્રતિષ્ઠિત કરાવી પચીસ
હજાર પીરોજી સ્વરચી.

વીજલ ગોત્ર-(શ્રીમાલી)

(આ ગોત્રમાં તથા તેની શાખાઓમાં કયા
કયા ગામોમાં કોણ કોણ પુરુષો થયા ? તે
જાણવા માટે આ ગોત્રનો આંત્રો (વંશાવલી)
મગાવો. કિ. રૂ. ૪-૦-૦)

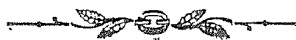
વિક્રમ સંવત ૭૯૫ માં શ્રીમાલજ્ઞાતિનો શાંતિના-
થનો ગોષ્ઠિક ચૌદ ક્રોડનો વ્યાપારી વર્ધમાન નામે શેઠ
દક્ષિણની પોલે મહામાયાના પાડામાં ભિન્નમાલમાં વસતો
હતો, તે શ્રીઉદયપ્રભસૂરિપાસે પ્રતિબોધ પામી જૈની થયો.
તેની ગોત્રજા વીજલદેવી નામે હતી. તેનું સ્થાન ગૌતમે-
શ્વર સરોવર તથા વીજા જુગમાં તે સરોવરનું નામ ગોલાણી
સરોવરપર ઇકગ્રીસમી દેરીમાં હતું, તે દેવી ચારમુજાવાળી
સિંહના વાહનવાળી હતી. તેનું સ્પર્ધાનું ફરું કરી પૂજે, તે

(૧૦)

હાજર ન હોય તો પીપઝનું પાન પાટલાપર મૂકી તે પર કં-
કુની ત્રણ લીંટી કરીને જુહારે. તેના કર-જન્મે, મુંડળે, પર-
ળે, અને ચૈત્ર તથા આસુની આંઠમને દિવસે સડના દરના
લાડુ, લાપસી તથા સ્ત્રીવડાંના નિવેદથી પૂજે. નાલીયેર
એક તથા જમળીનું દોઢ ગજ કાપડું, સાડી તથા ફદીયાં
ચાર ફડને આપે. દીકરી જન્મે અર્ધ કર કરે. સંવત
૧૧૧૧ માં ભિન્નમાલનો નાશ થવાથી તે વંશના શેઠ
શોભા ત્યાંથી નાશીને સમુદ્ર કિનારે બેનપપાસે મુહિરોલી
ગામમાં જઈ વસ્યા.

આ ગોત્રના વંશજો મુહિરોલી, થાલાજ, કાકરેચી
વિગેરે ગામોમાં વસે છે.

આ વંશમાં કાકરેચીમાં થયેલા ધારા તથા ધનરાજ
શેઠે એક લાખ દ્રવ્ય સ્વરચીને શ્રીકૃષ્ણદેવપ્રભુનો પ્રા-
સાદ કરાવ્યો, તેની પ્રતિષ્ઠા શ્રીજિનેંદ્રસૂરિએ કરી, તેમજ
તેઓએ એક વાવ તથા દાનશાળા કરાવી ઘણું દ્રવ્ય સ્વર-
ચ્યું. સંવત ૧૨૮૨ માં થયેલા વલ્હરાજ, વિજય તથા
જાદવ શેઠે અર્ધલક્ષ દ્રવ્ય સ્વરચીને શત્રુંજયની યાત્રા
કરી સંઘવીપદ મેળવ્યું, તથા દાનશાળા કરાવી.

(९१)

गांधी (सहसगुणा)-(ओशवाल)

(आ गोत्रमां तथा तेनी शाखाओमां कया
कया गाममां कोण कोण पुरुषो थया ? ते
जाणवा माटे आ गोत्रनो आंबो (वंशावली)

मगावो. कि. रु. ४-०-०)

विक्रम संवत् १२१०मां मरुधर देशमां आवेलां
भिन्नमाल नगरनी पासे रतनपुर नामना नगरमां परमार
वंशना हमीरजी नामना राउत राज्य करता हता. तेने
जेसंगदे नामे राज्य धुरंधर कुमार हतो. तेना समयमां
पारकर देशमां आवेला बुदेसरनगरमां राणा श्रीभारमल्ल
राज्य करतो हतो. तेनी सुहदे नामनी राणीनी कुक्षिए
सरस्वती नामनी घणीज विनयवाली तथा विद्यावंत
पुत्रीनो जन्म थयो हतो. तेणीना लग्न ते जेसंगदे राज-
कुमार साथे थयां हतां, तथा ते बखते नव लाख पीरो-
जीनो खर्च थवाथी ते कुमारिका नवलखी नामथी प्रसिद्ध
थयेली हती. तेणीनी कुक्षिए अभिचि नामना शुभ नक्षत्रे
एक पुत्रनो जन्म थयो. हवे ते समये सिंधदेशमां मुगल-

(९३)

गोठ नामना नगरमां एक बलोचाणी स्त्री बसती होती, ते पोतानी मंत्रशक्तिथी घणां बालक, पशु, स्त्री, पुरुषनी हिंसा करती होती, अने तेथी लोकोमां घणो त्रास वरती रहेलो हतो. तेणीए पोताना मंत्रबलथी सीकोत्तरी देवीने आराधवाथी ते प्रत्यक्ष थइ कहेवा लागी के, मने जो कोइ अभीचि नक्षत्रमां जन्मेला बत्रोस लक्षणा बाळकनुं बलिदान आपे तो हुं तारापर प्रसन्न थाउं. त्यारे ते बलोचण तेवो बाळक मेळववा माटे मंत्रशक्तिथी समळीनुं रूप करी घणा देशोमां फरती फरती रतनपुरमां आवी. त्यां ते बाळकने जोइ बीलाडीनुं रूप करी घरमां पेसीने ते बाळकने लेइ गइ. प्रभाते राजद्वारमां तथा नगरमां घणो हाहाकार थइ रह्यो. एवामां श्रीअंचलगच्छनायक श्रीआर्यरक्षितसूरि त्यां पधार्थी. तेमने सर्व संघे महोत्सवपूर्वक नगरमां पधराव्या, परंतु संघना लोकोने उद्विग्न जोवाथी आचार्यश्रीए पूछतां राजकुमारना हरावानी वात तेओए कही संभळावी. पछी तेमने महाप्रभाविक जाणीने राउत हम्मीरजी गुरुपासे आवी वंदन करी पौत्रने कोइ पण उपायथी शोधी कहाडवा विनंति करी, तथा ते मळे तो जैनधर्म स्वीकारवानी कबुलात आपी. त्यारे गुरु

(૧૩)

મહારાજે મંત્રવજ્રથી ચાંમુંડાનું (મહાકાલીનું) આદ્વાન કર્યું. તેજ વચ્ચે મહિષવાહનપર બેઠેલી તથા દરેક હાથમાં સ્વદ્ગ, સ્વપ્પર, કાતર તથા ડમરુને ધારણ કરનારી મહા વિક્રાલ સ્વરૂપથી તે દેવી પ્રત્યક્ષ થઈ, તથા ગુરુને નમીને કહેવા લાગી કે મને શામાટે બોલાવી છે? ગુરુમહારાજે કહ્યું કે અહીંના રાજા રાઝત હમ્મીરનો અમીચિ નક્ષત્રમાં જન્મેલો પૌત્ર કોણે હરણ કરેલો છે? તેની તપાસ કરી અહીં પાછો લાવી આપો? ત્યારે તે દેવી ગુરુની આજ્ઞા પ્રમાણ કરીને તે મુગલગોઠ ગામમાં તે બલોચણને ઘેર આવી, અને જોયું તો તે બાઝકને બાજોટપર સુવાડીને ચાર બલોચણો મંત્રારાધન કરે છે. ત્યારે દેવીએ તે બલોચણોને ચપેટા મારીને, તે બાઝક લેઈ લીધો, અને તુરત ગુરુ પાસે આવી ગુરુને સોંપી દીધો, તથા તેના લલાટમાં તિલક કરી, ચોખ્વા ચોડીને આભૂષણો પહેરાવી ગુરુને સોંપી દેવી અદૃશ્ય થઈ, ગુરુએ પળ તેને સ્વોચ્છમાં લેઈ તેના મસ્તકપર વાસક્ષેપ નાખ્યો, તથા એવી આશીષ આપી કે જે કોઈ રોગી માણસપર આ બાઝક હાથ ફેરવશે, તેનો રોગ દૂર થશે, તેમજ સર્વ પ્રકારનું વિષ દૂર થશે. પછી ગુરુએ રાઝત હમ્મીરજી તથા જેસંગજીને બોલાવીને તે

(૧૪)

બાઢક સોંપી દીધો, હમ્મીરજીણ કુટુંબસહિત જૈનધર્મ સ્વીકારી વારવ્રતો ધારણ કર્યા, તથા તે બાઢકનું સઘતસંઘ નામ પાઢું, મહાકાલી (ચામુંડા) ને ગોત્રજા કરી સ્થાપી, નગરના લોકો પણ હાર્ષિત થયા. પછી જ્યારે તે મહોટા થયા ત્યારે હજારો ગમે લોકો તે સઘતસંઘના ગુણો બોલવા લાગ્યા, અને તેથી તેના વંશજો સહસગુણા ગાંધીથી ઓઢાવા લાગ્યા. રાઢત શ્રીજેસંગે શત્રુંજયતી-ર્થનો સંઘ કહાડી ઘણું દ્રવ્ય સ્વરચ્યું, સોના મહોરોની લહાણી કરી, ગુરુણ તેમના પરિવારને વૃદ્ધસજનીય ઓશ-બાઢમાં મેઢવી દીધા. શ્રીજેસંગજીણ ચોર્યાસી ગચ્છોમાં પહેરામણી કરી આગમોના પુસ્તકો લખાવી ઘણો યશ સંપાદન કર્યો. ગોત્રજા મહાકાલીનો (ચામુંડાનો) કર—જન્મે, મુંડણે, પરણે સવાસેર ઘૃતની લાપસી, સવાસેર બાકુલા કરી જુહારે. પછી ભારમહે વ્રતઢચાર કર્યો, ત્યારથી તે કર ન કર્યો પરંતુ યથાશક્તિ આસુ વદ ચોદસે ગોત્રજાપાસે દીવા ભરે છે.

આ ગોત્રના વંશજો રત્તનપુર, ચિત્તોડ, માલપુર, મેવાડમાં વડરોદા, કિસનગઢ, પારકર, આમોદ, સુઈ, આધી, રવ, વાગડ, મુજ, અમરકોટ, બાહડમેર, આસો-

(૧૫)

ત્તર, વીકાનેર, ગૂઢા, પાટણ, અમદાવાદ, ગોલકોંડા, થરાદ, અંજાર, આસોળા, ધીળસ, સુરાચંદ, સાચોર, ગળોદ, રાધનપુર, બુરાનપુર, મંગાળી, નાગોર, કાલુ, ઉદેપુર વિગેરે ગામોમાં વસે છે.

આ વંશમાં વિક્રમ સંવત ૧૩૪૧ માં રતનપુરમાં થયેલા ગોવિંદશેઠે શિશ્વરબંધ બહોતેર જિનાલયો શ્રીઆ-દિનાથ પ્રભુનો અદ્ભુત પ્રાસાદ વંધાવ્યો, તથા તેની પ્ર-તિષ્ઠા શ્રીઅંચલગચ્છાધીશ શ્રીજયશેશ્વરસૂરીશ્વરજીએ કરી, શત્રુંજયનો સંઘ કહાડી ત્યાં તેમણે ધ્વજા ચડાવી, સાક-રની પરબ બાંધી, માલ પહેરી, સંઘત્રીપદ પ્રાપ્ત કર્યું, સંઘને જમાડી જળદીઠ એકેક રૂપીયાની પ્રભાવના કરી ઘેર આવી દેશતેડું કરી સર્વને પક્વાન્ન જમાડી ઘર દીઠ એક સાડી, એક થાલી તથા તેમાં એકેક રૂપીયો અને એક શેરનો મોતીચુરનો લાડુ નાચી આજ્ઞા શેહરમાં લાળી કરી ઘણું દ્રવ્ય સ્વરચ્છું. તેમ બીજાં પણ ઘણાં ધ-ર્મના કાર્યો કર્યાં. પારકર દેશમાં વસનારા આ ગોત્રના વંશજો જન્મે, મુંડણે તથા પરણે અને આસુ વદ ચૌદસે લાપસી, વડા તથા તલવટથી ધૂપ દીપસહિત ગોત્રજા જુહારે છે, તથા આગલ સાડાત્રણ ફદીયાં મૂકી અને

(९६)

श्रीफल बधारे छे. आ वंशमां संवत १७५३ मां पारकरमां
 थयेला तिलाशाहे ज्ञानपंचमीनुं उजमणुं करी घणुं द्रव्य
 धर्म कार्योमां खरच्युं. वीकानेरमां थयेला खेनदासशेठ
 वणा दातार थयाछे, तेमणे नेवुहजार पीरोजीनुं दान
 देइ दीक्षा लीघी हती. आ वंशमां गोलकंडा गाममां थयेला
 धनाशेठ चारित्र लेइ शत्रुंजयपर पचीस दिवसोनुं अनशन
 करी देवलोके गया. कालुगामगां थयेला पोमा शेठे पो-
 तानी स्त्रीसहित दीक्षा लेती वेळाये घणुं द्रव्यदान कर्युं
 छे. उदेपुरमां थयेलो सादूल सन्यस्त लेइ पचीस दिवसनुं
 अनशन करी शत्रुंजयपर धर्मध्यानथी देवगत थयो.

(९७)

देवाणंदसखा—(ओशवाल)

(मुख्य शाखाओ)

वृद्धसजनीय (वीसा), लघुसजनीय (दसा)

(पेटा शाखाओ)

गोसलीआ गोठी विगेरे

(गोसलीयानी पेटा शाखाओ)

चोथाणी, वीसलाणी, हीराणी, देसलाणी, भुलाणी,
कोकलीया, मूलाणी, थावराणी विगेरे.(आ गोत्रमां तथा तेनी शाखाओमां कया
कया गामोमां कोण कोण पुरुषो थया ? ते
जाणवा माटे आ गोत्रनो आंवो (वंशावली)

मगावो. कि. रु. ४-०-०)

विक्रम संवत १०२५मां गंगाना किनारापर मुक्ते-
सरगढमां नागरज्ञातिना गौतमगोत्रीय घणा विप्रो वसता
हता. त्यां समस्त भरतखंडना घणा दुःखीया लोको
आवी ते विप्रो पासे पोताना मस्तकपर करवत मूकावी
आपघात करता हता. ते विप्रोना वंशमां संवत १२५२

(૧૮)

મતાંતરે (૧૨૫૫)માં ઔદિચ્ય બ્રાહ્મણજ્ઞાતિના દિનકર-
 મદ્દઆદિક તે કરવત મેલવાનું કાર્ય કરતા હતા. એવામાં
 અંચલગચ્છાધીશ શ્રીધર્મઘોષસૂરિ વિહાર કરતા મુક્તેસરમાં
 પધાર્યા, અને એવી રીતે મનુષ્યવધ ન કરવા માટે તેમણે
 તેઓને ઉપદેશ કર્યો. વિપ્રોએ કહ્યું કે તમો જો કંઈક
 તમારા ધર્મનો ચમત્કાર બતાવો તો અમો તમારો અહિં-
 સામય જૈનધર્મ સ્વીકારીયે. પછી ગુરુ ઉપરાઉપર એકસો
 આઠ કામઠીઓ પાથરી તેપર હાથમાં નવકારાવલી લેઈ
 મંત્ર જાપ કરતા બેઠા. એકેકે મળીએ તેના શિષ્યો એકેકી
 કામઠી તેમની નીચેથી કહાડતા ગયા. એવી રીતે નવ-
 કારાવળીના એકસો આઠ મગકા ગણાયાવાદ સર્વ કામ-
 ઠીઓ કહાડી નાશવાથી ગુરુમહારાજને અધર આકાશમાં
 આસન વારીને બેઠેલા તે વિપ્રોએ જોયા, જેથી મનમાં
 ચમત્કાર પામ્યા. તેવારપછી તે દિનકરમદ્દ, તેના પુત્ર
 પ્રભાકર, ગોવિંદ, ગોવર્ધન, ગોકલચંદ તથા પુણ્યચંદ
 આદિક ઘણા વિપ્રો જૈની થયા. અને પોતાની પચાસ
 મળ વ્રજનની તે મનુષ્યવધ કરનારી કરવતને ગંગાના
 પ્રવાહમાં ફેંકી દીધી. તેઓની ગોત્રજા ભૂડીયાંણચી
 નામની દેવીને પણ પ્રતિવોધીને ગુરુ સમક્ષીતી કરી.

(૧૨)

તથા તેણીના નિવેદ માટે આસુ તથા ચૈત્રની પુનમે એકસો આઠ નાલીયેરનો હોમ કરે. ત્યારવાદ તે દિનકરમટ્ટના કુટુંબને બીજા તેની જ્ઞાતિના બ્રાહ્મણોએ જ્ઞાતિચહાર કર્યું. તેથી સંવત ૧૨૬૧માં આચાર્યશ્રીએ દિલ્હીના સંઘને એકઠો કરી તે કુટુંબને ઓશવાલજ્ઞાતિમાં મેળવી દીધું. તેના વંશમાં દિનકરમટ્ટથી ત્રીજી પહેડીએ થયેલા ત્રાપા-ગંદના દેવાણંદ તથા તેના રામા, રામચંદ્ર, વીજયચંદ્ર, વયરસી, રૂપસી, છજુ, ગમ્મુ, રાયમલ, જયમલ, જેસલ, અને ગોસલ નામના અગ્યાર પુત્રો થયા. તથા તેઓ સ-વળા દિલ્હીમાં આવી વસ્યા. એવી રીતે દેવાણંદદાદાનો ઘણો પરિવાર હોવાથી તેના વંશજો દેવાણંદસિંઘાથી ઓઢાવા લાગ્યા. પછી અંચલગચ્છીય શ્રીમેરુતુંગસૂરિ-જીના ઉપાધ્યાયજીના કહેવાથી દિલ્હીમાં સંકટ ફેલાવાનું જાણી બીજા મીઠડીયા આદિક ત્રણ કુટુંબોસાથે તે દેવાણંદસિંઘાગોત્રના માણસો પણ દિલ્હી છોડીને સંવત ૧૪૧૫માં જૂદાજૂદા ગામોમાં વસ્યા. તેમાના એકના વંશજો શાલોરમાં, બીજાના સીરોહીમાં, ત્રીજા રામચંદ્રના સીહોરીમાં (સીહોરમાં), વીરચંદના પ્રભાસપાટણમાં, એકના પારકરમાં ગોઠી ઓઢકવાળા, રૂપસીના ટોડીમાં,

(૧૦૦)

છજુના બુરાનપુરમાં તથા ગોસલના કચ્છમાં અને હાલા-
રમાં છે, તથા બીજાઓ બીજે વસ્યા છે.

૬વી રીતે આ ગોત્રના વંશજો સીરોહી, રાઢદ્રહ,
ભાપીપાસે વામી, કંડરી, ભિન્નમાલ, જુનાગઢ પાસે જોસી-
પુર, ગુઢા, માટડ, પાનેલી, પોકરણ, જેસલમેર, પાટણ
વિગેરે ગામોમાં વસે છે, ગોસલનો પરિવાર કચ્છ તથા
હાલારમાં માંઢા, વસઈ, હુયડી, ચંગા, મળગોલ, સામ
રાઈ, કોટડી, રાફુદઝ, ડબાસંગ, ચેલા, ડુમરા, શંભા-
લીયા, સરમત, તરધરી, મુઢાટોડા, કોકલી, આરીલાના,
કોંઝ, પડાળા, સાંગળની હુંસ, સામરાઈ, ગોધરા, હાલા-
પુર, ત્રાહી, રંગપર, ધ્રોઝ, સરખપર, બીદડા, જોગવડ,
લાલખર, વીરમતું ગામ, માગની વીસોતી, સોનારડી,
બારહી, બેરાજા, મુંદરા, શોડાયા, નારાણપુર, શ્વીડોઈ,
કોટડી, શુજપર, લાલાવાવર, હાપા, છીકારી, શ્વડવા,
વીપલ, સીળ વિગેરે ગામોમાં વસે છે.

આ વંશમાં સંવત ૧૪૭૨માં સત્યપુરમાં થયેલા મંત્રી
મેઘાણ શ્રીમહાવીરપ્રભુના ચિંબની પ્રતિષ્ઠા કરાવી છે. સં.
૧૫૭૨માં સીરોહીમાં થયેલા મીંદા તથા નેતાણ શ્રીવાસુ
પૂજ્યસ્વામિની પ્રતિમા મરાવી, અને તેની પ્રતિષ્ઠા અંચલ-

(૧૦૧)

ગચ્છીય શ્રીભાવસાગરસૂરિજીણ કરી છે. આ વંશમાં ગોસલાળી (ગોસલીયા-કચ્છી હાલાઈ ઓશવાલ) તે ક્ષેત્રપાલના તથા ડાડીના બગલપાસે ડાડલમાતાના કર કરે છે, અને બાલકના વાલ ત્યાં ઉતરાવે છે. વરસુંદીયે એક પાલીના પુડલા, એક પાલીના કોરા વાકુલા, અને સવા પાલીનો પીંડો કરી જુહારે છે. તથા ગોત્રજાના અગીયાર પાલીના લાડવા કરે છે. તથા હાલારના ગોસલીયા પુત્ર જન્મે આસાપુરા તથા રોઝીને જુહારે છે. એવી રીતે આ ગોસલના વંશમાં ચોથાળી, વીલસાળી, હીરાળી, દેસ-લાળી, ઘુળા(લા)ળી, કોકલીયા, મૂલાળી, થાવરાળી વિગેરે ઘળી ઓડકો કચ્છી ઓશવાલોમાં છે. જોગવડમાં ચાંપાથી તથા માંઠામાં દેવાથી લઘુસજનીયની (દશાની) શાખા નિકલી છે. ખળગોલના રહેવાસી નાગાજળે અમ-રસાગરસૂરિના ઉપદેશથી ઘળાં ધર્મકાર્યો દ્રવ્ય સ્વરચી કર્યા છે. માંઠા નિવાસી વીસાણ તથા સ્વેતાણ ત્યાં વાવો બંધાવીને સ્વામિવાત્સલ્યમાં ઘળું દ્રવ્ય સ્વરચ્યું છે. કચ્છ નલીયાના રહીસ મૂલાશાહે મૂલાસર નામનું તલાવ બંધાવ્યું છે. કચ્છ સામરાઈમાં થયેલા ભાવડના પુત્ર પદમસીણ સંવત ૧૭૪૫માં ત્યાં સુવિધિનાથનો શિસ્વરંધ પ્રાસાદ

(१०२)

बंधाव्यो. संवत १७३१मां साभराइना शा. कानडे शत्रुंजय
 तथा गोडीचानो संघ कहाडी घणुं द्रव्य खरच्युं, तथा
 सदाव्रतो बंधाव्यां. संवत १७४३मां कच्छ गोधराना
 रहीस गोवर, लखा तथा नरसीए घणुं द्रव्य खरची
 स्वामिवात्सल्य कर्घा. संवत १३५१मां धोलना रहीस
 देराजे त्यां सेलखाव बंधावी. संवत १७३७मां कच्छ
 वाराहीना रहीस आसगे त्यां वाव बंधावी, तथा ते लघु-
 सजनीय (दशो) थयो.

(१०३)

गौतम गोत्र-(श्रीमाली-तथा ओशवाल)

(मुख्य शाखाओ)

वृद्धसजनीय (वीसा), लघुसजनीय (दशा)

(पेटा शाखाओ.)

महोता, यशोधन, भणसाली, वीसरीया, शंखेश्वरीया,

पुराणी, धुरीयाणी, भरकीयाणी, घट्टा, छे

वट्टाणी, पवाणी, मालाणी घेलाणी विगेरे

(आ गोत्रमां तथा तेनी शाखाओमां कया

कया गाममां कोण कोण पुरुषो थया ? ते

जाणवा माटे आ गोत्रनो आंबो (वंशावली)

मगावो. कि. रु. ४-०-०)

विक्रम संवत् ७९५ मां श्रीभिन्नमाल नगरमां श्री-
 शांतिनाथना गोष्टिक विजयनामे शेठ वसता हता. ते-
 मने श्रीउदयप्रभस्वरिजीए प्रतिबोधीने जैनी कर्या. तेनी
 गोत्रजा गाजणा नामे देवी हती, तेनुं बीजुं नाम नारा-
 यणी देवी हतुं. तेनुं स्थान खीमजा हुंगरीपर गाजणाहुंके
 हतुं. तेना कर-आसु तथा चैत्रनी पांचमे चोळा चोखानुं

(૧૦૪)

ઘૃત નાચી નિવેદ કરે. ફરને આઠ ફદીયાં તથા જમણીતું
 કાપડું આપે. ઈવીજ રીતે જન્મે, મુંડળે તથા પરળે કર
 જાળવા. દીકરી જન્મે અર્ધ કર કરે. તે વિજયશેઠ પૂર્વની
 પોઠતરફ સમરસંઘ નામના પાડામાં વસતા હતા,
 તથા ચાર ક્રોડના વ્યાપારી હતા. સંવત ૧૧૧૧ માં
 મુગલમુસલમાનોએ ભિન્નમાલ નગરનો નાશ કરવાથી
 તેના વંશના શેઠ સહદે ત્યાંથી નાશીને ચાંપાનેર પાસે
 ભાલેજ નગરમાં વસ્યા. ત્યાં તે છત્રીસ જાતના કરીયાણાનો
 વ્યાપાર કરતા હોવાથી તેમની માંડશાલી (મળસાલી)
 ઓડક થઈ. તેમને સંવત ૧૧૭૯ માં શ્રીઉદયપ્રભસૂરિએ
 સર્વથી પ્રથમ પ્રતિબોધ્યા, અને તેથી શ્રોમાલી જ્ઞાતિના
 તે સર્વથી પ્રથમ જૈન શ્રાવક થયા. તે સહદેના યશોધન
 અને સોમાનામે બે પુત્રો થયા.

મહું નગર ભાલેજ વસે મળસાલી મુજબલ ।

તાસ પુત્ર જયવંત જસોધન નામે નિરમલ ॥

પાત્રે પરવત જાત્ર કાજે આવીઆ ગહગટી ।

નમી દેવી અંબાવિ આવી રહીયા તલહટ્ટી ॥

આત્રીયા સુગુરુ પહવે સમે આર્ય રક્ષિત સૂરિવર ।

ધન ધન જસોધન પય નમી ચરણ નમે ચારિત્રધર ।૧।

(૧૦૫)

ધરી ભાવ મન શુદ્ધ બુદ્ધિ પય પ્રણમે સહિ ગુરુ ।
 આજ સફલ મુજ દિવસ પુણ્યે પામીયો કલ્પતરુ ॥
 જન્મ મરણ ભય મીતિ રિતિ સાવયવય સાચે ।
 સમકીર્ત મૂલ સુધાધુ દેવ ગુરુ ધર્મહ આપે ॥
 પરિહરી પાપ શુભ આચરે ઘરે ધ્યાન ધર્મનું મહોતા ।
 એ શ્રીમાલી ધુરસચ્ચા ધન ધન જસોધન એ સચ્ચા ॥૨॥

ઉપરની પ્રાચીન કવિતાથી એમ જણાય છે કે અં-
 ચલગચ્છીય શ્રીઆર્ધરક્ષિતસૂરિજીના ઉપદેશથી માલેજ
 નગરના મળસાલી વંશના જસોધન નામે શેઠ સમ્ય-
 કત્વધારી શુદ્ધ શ્રાવક સંવત ૧૧૬૯ માં (પાઠાંતરે
 ૧૧૭૯) માં થયા. અને તેમનાથી યજ્ઞોધન શાખાના
 શ્રીમાલી વંશજો થયા. તેમનું મૂલ ગોત્ર ગૌતમ, તથા પછી
 મહોતા નામથી પ્રસિદ્ધ હતું. તેની પાછળથી ગોત્રજા અંબાવી
 દેવી હતી, તેમના યજ્ઞોધન શાખાવાળાના કર-જન્મે, મુંડળે,
 પરળે ત્યારે તેર મોટી પાલીના લાડવા ગોત્રજાઆગલ
 ધરાવે. જમણીનું કપડું જરદોરીયો રાતો, નીલો કે પીલો
 ચડાવે. ચૈત્ર આસુની આઠમે દોઢ પાલીની લાપસી કરે,
 તથા દીવેલ ઘૃત શેર દોઢ ચડાવે. અઘરણીમાં છ પાલીના
 લાડવા, દોઢ પાલીના તલવટથી ગોત્રજા જુહારે અને

(૧૦૬)

દોઢ પાલીના વાકુલા કરી ક્ષેત્રપાલને ચડાવે. વીસરીયા મહોતાના પણ તેજ કર છે.

આ ગોત્રના વંશજો માંડલ, ઉજેળી, છીકારી, પડ-ધરી, ફીફાવદર, રાણપુર, ધુંવાવ, દેદાની કુંદરડી, કચ્છ માડીયા, લાહજા, માડી, બીસર, બલાહીયા, ફરાદીયા, વાગડમાં સેદર, સોદ, રતાડીઓ, વડાલા, વિદડા, મા-ળની વીસોતરી, દેઢીઆ, નાહુરી, ગોધરા, લુઅડી, કુંબ-રની વીસોતરી, મલસાળ, ઝુજપર, મુંડાટોડા, તણુઆળા, કોઠારા, ગોઆળા હાલે, રામપુર, તેરા, સુથરી, પ્રજાડ, ટીંબડી, નલીયા, માચુડા, સુખપર, રાયધળજ્ઞર, પીપ-ટોડા, ગોમાળા, મોડકુવા, વાંકી, કુફી, ફરાદીયા, રાપર, સાયરા, નવાનગર, કટારીયા તથા સ્વારડીયા વિગેરે ગામોમાં વસે છે. આ વંશમાં ઘણી શાખાઓ નિ-કળી છે, તથા તેના કરો જૂદાજૂદા છે.

આ વંશમાં થયેલા મંત્રી સલસુલ જાણદુર્ગમાં (જુના-ગઢમાં) આદિનાથ પ્રભુનો શિશ્વરવંધ જિનપ્રાસાદ બંધા-વ્યો, તથા પાટણમાં ચોર્યાસી પૌષ્ઠશાલાઓમાં કલ્પ મહોત્સવ કરાવી ઘણું દ્રવ્ય સ્વરચ્યું છે. સંવત ૧૫૬૦માં વૈસાખ સુદ ત્રીજે માંડલના રહીસ વાઘા તથા હરસચંદે

(૧૦૭)

અંચલગચ્છાધીશ શ્રીભાવસાગરજીના સ્વરિપદ મહોત્સવમાં પચાસ હજાર દ્રવ્ય સ્વરચ્ચું. સંઘથી મીમાના માઈ માણાના સંતાનો કચ્છી ઓશવાલ થયા, અને તેઓ વીસલદેવ રાજાના કારભારી હોવાથી વીસરીયામેતા કહેવાળા. સં. ૧૨૩૬માં ઘુમલીમાં થયેલા જેતા શેઠે દોઢલાખ ટંક સ્વરચીને વાવ વંધાવી, તથા ત્યાંના વિક્રમાદિત્ય રાણા તરફથી તેને ઘણું માન મળ્યું, તે વાવ જેતાવાવના નામથી ઓઠલાય છે. આ વંશમાં પુરાણી, ધુરીયાણી, હેવઠણીયા, પવાણી, માલાણી, વેલાણી, મરકીયાણી, ઘટ્ટા વિગેરે ઓડક છે. આ વંશમાં તળુઆણામાં થયેલા માંડળનો પરિવાર લઘુસજનીય દરેકે દશા થયેલો છે. આ વંશમાં ઘણાઓ કચ્છના ગામોમાં જૂદીજૂદી સાલોમાં દેશતેડાં, ઘીના લ્હાણાં વિગેરે કરેલાં છે, અને તેમાં ઘણું ધન સ્વરચ્ચું છે. આ વંશના પ્રથમ પુરુષ યશોવને ખાલેજઆદિક સાત ગામોમાં સાત જિનપ્રાસાદો વંધાવ્યા છે. આ વંશમાં શંખેશ્વરીયાની અડકવાળાઓ પુત્ર જન્મે ત્યારે શંખેશ્વર-જીના પ્રાસાદમાં લગ્ન ગજ કપડાંની જોડી બાંધે છે, અને તેમાં શ્રીફલ એક, સાત સોપારી અને બે માળા ચોંચા નાખે છે, અને તે વાલકને તે જોડીમાં હીંચોળે છે. વા-

(૧૦૮)

લકના મસ્તકપર સાથીયો કરી ચોલાથી વધાવે છે. તથા મહોટા પુત્રનો એક કાન વીંધે છે, ફરને ચાર ફદીયા અને સાત સોપારી આપે છે, તથા ગોરળી જમાડે છે. સંવત ૧૨૯૫માં થયેલા રીડાના પુત્ર જીવાશાહે શંખેશ્વરજીના પ્રાસાદનો ઉદ્ધાર કરાવ્યો છે. આ વંશમાં વાસ-રોડાના રહીસ પર્વતે પુનર્લગ્ન કરવાથી તેના વંશજો દશા થયા છે. સંવત ૧૩૯૫માં ધોલકામાં થયેલા સાલીંગની સ્ત્રી સુહવદેણ “ નાઈળી ફર ” નામની ગોત્રજાને જુહારવાથી તેના વંશજો તે ગોત્રજા જુદા કરથી જુહારે છે. સંવત ૧૩૭૫માં વર્ધમાનશેઠ માંડલમાં આવી વસ્યા, તથા તેઓ ત્યાં મહત્પદે સ્થિત થયેલા હોવાથી તેના વંશજો મહોતા ઓડકથી ઓઝાવા લાગ્યા. સંવત ૧૧૯૫માં માલેજમાં થયેલા અમાશેઠનો પરિવાર ઓશ-બાલ થયો છે.

(१०९)

लोलाडीया गोत्र-(श्रीमाली)

(मुख्य शाखाओ.)

बृद्धसजनीय (बीसा), लघुसजनीय (दसा)

(पेठा शाखाओ)

पारेख, कोठारी.

(आ गोत्रमां तथा तेनी शाखाओमां कया
कया गाममां कोण कोण पुरुषो थया ? ते
जाणवा माटे आ गोत्रनो आंबो (वंशावली)

मगावो. कि. रु. ४-०-०)

बृद्धसजनीय श्रीमाली ज्ञातिना भालेज पासे नापा
गाममां लूणग नामना शेठने संवत १२२० मां अंचल-
गच्छेश श्रीजयसिंहसूरिण प्रतिबोधीने जैनी कर्या. तेमणे
नाणावाल गच्छना श्रीरामदेवसूरिजीने आचार्यपदवी
आपवामां जयसिंहसूरिना उपदेशथी एक लाख द्रव्य
खरच्युं, तथा चक्रेश्वरी देवीनी प्रतिमा, जीरावला :पार्श्व-
नाथनी प्रतिमा, तथा जीवंतस्वामिनी प्रतिमा भरावी.
तेना वंशजो लोलाडा गाममां वसवाथी लोलाडीया गो-
त्रथी प्रसिद्ध थया.

(૧૧૦)

આ ગોત્રના વંશજો લોલાડા, વીરમગામ, પાટલા, વઢારુઆ, રાગકપુર, જાંબુ, વારાહી, રાધનપુર, સમી, કટારીયા, ધ્રોલ, થરાદ, દેગામ, ખાલેજ, હંભાત, પાટણપાસે વસઈ, ડમોઈ, સલ્લખડ, પાટણ, નવાનગર, ગંધાર વિગેરે ગામોમાં વસે છે.

આ વંશમાં પારેસ, કોઠારી વિગેરે અડક છે, તેમજ તેમાં વૃદ્ધસજનીય (વીસા), તથા લઘુસજનીય (દશા) ની પળ શાખાઓ છે. આ વંશમાં થયેલા નાથાશૈલે ધ્રોલમાં શિશ્વરવંધ જિનપ્રાસાદ કરાવ્યો. સંવત ૧૪૪૫માં વાંભ-ળોલી ગામના રહીસ જેઠાશૈલે પુનર્લય કરવાથી તેના વંશજો લઘુસજનીય (દશા) થયા. સંવત ૧૪૦૫માં જીર્ણ-દુર્ગના રહેવાસી વીરમશેઠના વંશજો પણ દશા થયા.

દેહિલ ગોત્ર—(શ્રીમાલી)

(આ ગોત્રમાં તથા તેની શાખાઓમાં કયા કયા ગામમાં કોણ કોણ પુરુષો થયા ? તે જાણવા માટે આ ગોત્રનો આંવો (વંશાવલી)

મગાવો. કિ. રૂ. ૪-૦-૦)

(૧૧૧)

વિક્રમ સંવત ૭૯૫ માં શ્રીમાલી જ્ઞાતિનો બૃહસ-
જનીય દેહિલ ગોત્રી જ્ઞવા નામે શેઠ ભિન્નમાલમાં ત્રણ
કોડનો વ્યવહારી વસતો હતો, શ્રીઉદયપ્રભસૂરિ પાસે
તે પ્રતિબોધ પામી જૈની થયો. તેની ગોત્રજા દેહિલી દેવી ચાર
બુજાવાલી હતી. તેનું સ્થાન ગોલાળી સરોવરપર હતું.
તેના કર-જન્મે, મુંડળે, પરળે તથા આસુ અને ચૈત્રની
આઠમે સવા ત્રણ પાલીની લાપસી, અને પુડલા કરે.
શ્રીફલ તથા જમળીનું કપડું ફડને આપે. સંવત ૧૧૧૧
માં ભિન્નમાલનો નાશ થવાથી તે વંશના શેઠ નમા ત્યાંથી
નાશી સંભાતપાસે મલાડા ગામમાં વસ્યા.

આ ગોત્રના વંશજો મલાડા, કુકડા, અઘાર, ગાંફ,
અરઘાલા, તારાપુર તથા કાલાવડ વિગેરે ગામોમાં
રહે છે.

(११२)

महालक्ष्मी गोत्र-(श्रीमाली)

(मुख्य शाखाओ.)

वृद्धसजनीय (वीसा), लघुसजनीय (दशा)

(आ गोत्रमां तथा तेनी शाखाओमां कया
कया गामोमां कोण कोण पुरुषो यया ? ते
जाणवामाटे आ गोत्रनो आंबो (वंशावली)

मगावो. कि. रु. ४-०-०)

विक्रम संवत् ७९५ मां भिन्नमाल नगरमां श्रीमाली
ज्ञातिनो वृद्धसजनीय शाखानो मना नामे शेठ महालक्ष्मी-
ना पाडामां वसतो हतो, ते श्रीउदयप्रभसूरिपासे प्रतिबोध
पामी जैनी थयो. तेनी गोत्रजा महालक्ष्मी देवी हती.
तेना कर—चैत्र तथा आसुनी आठम बलेव तथा महा-
सुद आठमे चोला, चोखा, लापसी, धारडां, वडां, पुडला
तलेली काचरी अने बाकुलानुं नैवेद्य करी जुहारे, तथा
कुटुंबमां लाहे. फडने साडलो तथा कपडुं आपे. जन्मे,
मुंडणे, परणे त्रण सेइना लाडवा कुटुंबमां लाहे तेना
वंशमां थयेला मोहननी स्त्री पद्मापर लक्ष्मीदेवी तुष्टमान

(૧૧૩)

થયેલી હતી, શ્રેષ્ઠી અનાના પુત્ર આમડ ઘણા દ્રવ્યવાન થવાથી શાલિભદ્રનીપેઠે સુખ ભોગવતા, તેને શોઠ સ્ત્રીઓ તથા આડગ્રીસ પુત્રો હતા, અને તેથી તેનો વંશ બહુ વૃદ્ધિ પામ્યો. તેના વંશમાં થયેલા હામા શેઠે મહાલક્ષ્મીના મંદિરમાં ધોતીયું પહેરતાં તે પડી જવાથી નગ્ન થવાને લીધે તેનાપર દેવી ક્રોધાયમાન થયાં. તેથી તે ત્યાંથી નિકળી હારિજમાં આવી વસ્યા, આ વંશમાં થયેલા આમાના પુત્ર ચાંપાશેઠ વનરાજ ચાવડાના અળહિલ્લપુર-પાટણમાં પ્રધાન થયા, આ વંશમાં પાટણમાં થયેલા જોગીશેઠ મહાભાગ્યશાલી તથા દ્રવ્યમાન થયા, જેના નામથી પાટણમાં જોગીવાડો પ્રસિદ્ધ છે.

આ ગોત્રના વંશજો હારિજ, પાટણમાં જોગીવાડે, રાજકાવાડે, સિદ્ધાંતિનેપાડે, હાથીજળપાસે વાડલી ગામમાં પડાવલ, રાધનપુર, જુનાગઢ પાસે ગલોલ, આધાવાહ, વઠા, વોરીઆવી, કપડવંજ પાસે સ્વડાવલ, સલખણપુર ત્રિંગેરે ગામોમાં વસે છે.

આ વંશમાં સલખણપુરમાં વસનારા લસાશેઠના વંશજો પુનર્લગ્ન કરવાથી લઘુસજનીય ઇટલે દશા થયેલા છે. જ્ઞાલાવાડમાં સ્વોડીજેઘરમાં વસનારા સંધાના પુત્ર

(૧૧૪)

વાસાના વંશજો પળ એ રીતે દશા થયા છે. જ્ઞવાશેઠે
 એક લાખ દ્રવ્ય સ્વરચી શત્રુંજયનો સંઘ કહાડ્યો હતો.
 બોરીઆવીના વાસી કુરાશેઠે પળ પુનર્લગ્ન કરવાથી તેના
 વંશજો પળ દશા થયા છે. તેણે પાટણમાં આવી ચોર્યાસી
 ઉપાશ્રયમાં ચોર્યાસી કલ્પસૂત્રો લેવાવીને રચાવ્યાં, તથા
 એક વાવ ચળાવી.

પાપચ (પારાયણ) ગોત્ર-પ્રાગ્વાટ (પોરવાડ)

(પેટા શાખાઓ)

દોશી.

(આ ગોત્રમાં તથા તેની શાખાઓમાં કયા
 કયા ગામોમાં કોણ કોણ પુરુષો થયા ? તે
 જાણવા માટે આ ગોત્રનો આંવો (વંશાવલી)
 મગાવો. કિ. રૂ. ૪-૦-૦)

વિક્રમ સંવત ૭૯૫માં મિલમલ નગરમાં શ્રીમાલી
 જ્ઞાતિનો શ્રદ્ધસજીય શાખાનો પાપચગોત્રી સમધર નામે
 બ્રાહ્મણ શેઠ પાંચ ક્રોડનો વ્યવહારી વસતો હતો. તેની

(११५)

गोत्रजा अंबाई देवी हती. तेनुं स्थान गोलाणी सरोवरपर चंपकवाडीमां हतुं. तेना कर-चैत्र तथा आसुनी पांचमे पांच पुडला करी जुहारीयें. ते समधरशेठना नाना नामना पुत्रना पुत्र कुरजीने सिकोतरी मातानो वरगाड हतो. तेथी ते घणुं कष्ट पामी मरवा पड्यो. ते वखते शंखेश्वर गच्छना श्रीउदयप्रभस्वरि विहार करता भिन्न-मालमां पधार्या. तेमने प्रभाविक जाणी कुरजीना पिता नानाशेठे पोताना पुत्रनुं कष्ट दूर करवा विनंति करी. गुरुए कहुं कै जो तमारो ते पुत्र अमोने वोरारो तो हुं उपाय करी तेनुं कष्ट दूर करूं. शेठने जो कै ते एकनो एकज पुत्र हतो, परंतु पुत्र जीवतो रहेशे एम विचारी साक्षिपूर्वक ते कबूल कर्युं. गुरुना मंत्रजापथी ते सीको-त्तरी सात दिवसो सुधी उंधे मस्तके तेना घर आगळ टींगाई रही, तथा पछी डरीने तेणीए ते कुरजीना शरीरने छोडी दीधुं, तथा तेथी ते सावधान थयो. पछी पोताना बचनने अनुसरी नानाशेठे ते बाळकने गुरुने सोंपी दीधो. गुरुए तेनो डावो कान वींधी तेमां लींबडानी सकी नाखी. ते कुरजीनी उमर तेर वर्षनी हती, अने तेना लग्न ते गामना एक शाहुकारनी पुत्री साथे थयां

(११६)

हतां. ते कन्याने खबर थइ के, मारा भर्तारने आ जतिओ जति करशे. एम जाणी ते बुद्धिवंत तेर वर्षनी बालिका पोताना मातपिताने कह्या विनाज शरम सूकी उपाश्रये आवी गुरुने नमी कहेवा लागी के गुरुजी ! हुं आपनी पासे कइंक मागवा आवी छुं, गुरु तेणीने ओळखता न होवाथी बोलया के मारी पासे जे हशे ते हुं तने आपीश. एवी रीते गुरुने वचनथी बांधीने ते बालिकाए कहुं के आ बाळक मारो भर्तार छे, माटे मने ते आपो ? त्यारे गुरुए विचारमां प डी कहुं के, जो तारा मातापिता सहित तुं मिथ्यात्व छोडीने जैनधर्म स्वीकारे तो हुं तने आ बाळक पाछो आपुं. पछी ते कन्याए घेर आवी ते हकीकत पोताना मातपिताने कही, त्यारे पुत्रीना आग्रहथी तेओए शुद्ध श्रावक धर्म स्वीकार्यो. तेज वखते जूदा जूदा गोत्रवाळा ते शेठना पांच मित्रोए पण मिथ्यात्व छोडी जैनधर्म स्वीकार्यो. तथा तेमने गुरुए पोरवाड ज्ञातिमां भेळव्या, अने एवी रीते नीचे मुजब प्राग्वाड (पोरवाड) ज्ञातिना सर्व मळी सात गोत्रो जैनी थयां.

पापच गोत्री—शेठनाना, पुष्पायनगोत्री—शेठ माधव, कारिस गोत्री—शेठनागड, आग्नेय गोत्री शेठ झूना,

(११७)

वैश्यायन गोत्री शेट रायमल्ल, बत्स गोत्री शेट माणीक, तथा माढर गोत्री शेट अनु. तेमाना पहेला पापच गोत्रीय शेट नानानी गोलजा चामुंडादेवी (बीजुं नाम फलदेवी) थइ. ते आठ भुजाओवाळी, तथा महिषना वाहनवाळी छे. तेना कर-जन्मे, मुंडणे, परणे त्यारे लापसी करी गोत्र जुहारी कुटुंबमां लाहे. बशेर घी, चार फदीयां तथा श्रीफल बे फइने आपे. रुपानुं गोत्रजानुं फरुं हाजर न होय तो पाटलापर कंकुनी सात लींटी करी जुहारे. चैत्र तथा आसुनी दशमे पण उपर मुजब निवेद करी गोत्र जुहारे, अने पुत्रनो एक डावो कान वींधे. संवत ११११मां भिन्नमालनो नाश थवाथी ते वंशना शेट रुपा त्यांथी नाशीने कौलीहारामाना भीलडीगाममां आवी वस्या.

आ गोत्रना वंशजो भीलडी, खंभात, धोळका, वेजलपुर, लोलीयाणा, सुरत, चोडोत्तरी, धोळका, असा-उल, वढवाण पासे साल, डेडाद्रा, लखतर, वीरमगाम, मांडल, अमदावाद, वडोदरा, तथा वढवाण विगेरे गामोमां वसे छे.

आ वंशमां वासण गामना रहीस द्रोणाशेटे श्री-

(૧૧૮)

શાંતિનાથપ્રધુની પ્રતિમા ભરાવી, અને તેની પ્રતિષ્ઠા સંવત ૧૨૮૫માં અંચલગચ્છીય શ્રીઉદયપ્રભસૂરિજીએ કરી. આ વંશમાં વ્રેજલપુરવાસી સુરાશેઠ જૈનધર્મ છોડી મિથ્યાત્વી થયો, પરંતુ તેમ કરતાં રાત્રિએ વ્યાલ્હમાં ગરોલી પડવાથી સમજીને પાછો જૈની થયો, તથા શ્રીમેરુતુંગસૂરિજીના ઉપદેશથી તેણે જિનપ્રતિમા ભરાવી, તે કાપડનો વ્યાપારી હોવાથી તેના વંશજોમાં દોશી અડક થઈ. આસાડલીમાં વસનારો દેવરાજ જ્ઞવેરાતનો વેપાર કરતો, પરંતુ ધુતારા-ઓએ તેનું અઢાર લાખની કિમતનું જ્ઞવેરાત ઠગી લેવાથી તે લાચાર બની ગામ છોડી વઢવાણ પાસે સાહુ ગામમાં આવી વસ્યો. તથા તેનો પુત્ર હાંસો (બીજું નામ ડાયો) વઢવાણના શ્રીધર જોશીની સોબતથી મિથ્યાત્વી થઈ ગયો, અને તેના વંશજો પણ મિથ્યાત્વી થયા.

(૧૧૯)

પુષ્પાયન ગોત્ર-(પોરવાઠ)

(મુખ્ય શાખાઓ)

શુદ્ધસજનીય (વીસા), લઘુસજનીય (દશા)

(પેટા શાખાઓ.)

પારેશ્વ, દ્રોણ, ઝવેરી વિગેરે.

(આ ગોત્રમાં તથા તેની શાખાઓમાં કયા
 કયા ગામમાં કોણ કોણ પુરુષો થયા ? તે
 જાણવા માટે આ ગોત્રનો આંબો (વંશાવલી)
 મગાવો. કિ. રૂ. ૪-૦-૦)

પાપચ ગોત્રમાં જળાવેલા અને સંવત ૭૯૫ માં પ્ર-
 તિબોધ પામી જૈની થયેલા પુષ્પાયન ગોત્રવાળા, અને
 શેઠ નાનાના વેવાઈ શેઠ માધવ, તેની મૂળ ગોત્રજા અંબા-
 દેવીનું મૂળસ્થાન ગિરનાર પર છે. અને પાછલથી સ્ત્રીમજા
 ગોત્રજાનું સ્થાન ભિન્નમાલપાસે સ્ત્રીમજાઈ ડુંગરીપર છે.
 તેના કર—ચૈત્રી તથા આસુની પાંચમે, તથા જન્મે, મું-
 ઢળે, પરળે લાપસી પુડલાથી ગોત્રજા જુહારીયેં, રૂપાની
 મૂર્તિ તૈયાર ન હોય તો પાટલાપર અરધો ગજ રાતું લુ-

(૧૨૦)

ગડું પાથરી તે પર રાખેલા પીપઝના પાનપર ત્રણ લીંટી કંકુની કરી જુહારે, ગિરનારસન્મુખ પાંચશેર ઘી રાલીયેં ફડને યથાશક્તિ આપે. સંવત. ૧૧૧૧ માં ભિન્નમાલનો નાશ થવાથી તે વંશના સંઘાશેઠ ત્યાંથી નાશી પાટણમાં જઈ વસ્યા. ત્યાં તેના વંશમાં થયેલા શેઠ ચેતસીજી સંવત ૧૨૯૬ માં ચેતલવસહી સ્થાપી, અને તેમાં શ્રીઅંચલગ-ચ્છીય શ્રીગુણ્યતિલકસૂરિજીજી પાર્શ્વનાથજીની પ્રતિમા પ્ર-તિષ્ઠિત કરી. તથા તેમનું ચેતસીપારેખ નામ પ્રસિદ્ધ થયું. તેના વંશજોની પારેખ ઓડક છે.

આ ગોત્રના વંશજો પાટણ, ચંપદુર્ગ, કાલુપુર, સાદી, વડોદરા, નીઝરી, વાંકાનેર, સુરતપાસે તલાવ, ગોરખી-આણું, વીરમગામ, જોટાળા, દહથલીયાળા, મહેસાળા, જાં-બૂસર, માંડવી વિગેરે ગામોમાં વસે છે.

આ વંશમાં સલખણપુરપાસેના દહીથલી ગામના રહેવાસી નરસંગ લઘુસજનીયની પુત્રી પરણીને સંવત ૧૨૯૬ માં લઘુસનીય થયા. તથા. તેની સ્ત્રી સોમાજી પોતાના પીયરની સલ નામની ગોત્રજા સ્થાપી. તે ગોત્ર-જાનું સ્વરૂપ ચાર હાથવાળું તથા મહિષના વાહનવાળું હતું. તેના કર-તેની રૂપાની મૂર્તિ આગળ, અથવા તે હા-

(૧૨૧)

જર ન હોય તો પીપલના પાનપર ત્રણ લીંટી કંકુની કરે. ચૈત્ર, આસુ, માહે અને બલેવે, અને જન્મે, મુંડળે પરણે ત્યારે લાપસી અને સ્ત્રીચડીના નૈવયથી જુહારે. શ્રીફલ વે, જમળીનું કપડું અને ચાર ફડીયાં ફડને આપે. એવી રીતે તે નરસંગના વંશજો ગોત્ર જુહારે છે. તે નરસંગના પુત્ર વર્ધમાનની ગર્ભવતી સ્ત્રી માનાણ સ્વપ્નમાં હાથી જોયો, અને તેથી તેણીના પુત્રનું નામ હાથી પાડ્યું. યૌવનવયે તે વાઘેલા મંડલીક રાજાનો મંત્રી થયો. અને તેણે અંચલગચ્છાધીશ શ્રીમહેન્દ્રસુરિજીના ઉપદેશથી દહીંથલીમાં યુગાદિજિનનો માસાદ કરાવ્યો, શત્રુંજયઆદિક તીર્થોના સંઘ કહાડી યાત્રા કરી સર્વ મઝી અઠાર લાખ દ્રવ્ય તેણે વિસલપુરઆદિક ગામોમાં ધર્મ-કાર્યોમાં સ્વરચ્યું. જોટાણાગામમાં વસનારા મળોરસીંહ પાંત્રીસ લાખ દ્રવ્ય સ્વરચીને ઘણાં ધર્મકાર્યો કર્યાં. જાંબૂ-સરમાં વસનારા દ્રોણ શેઠથી દ્રોણશાખા નિકળેલી છે. પાટણમાં વસનારા જયવંતશેઠ જાવેરાતનો વ્યાપાર કરતા, તેથી તેના વંશજો જાવેરી અડકથી પ્રસિદ્ધ થયા.

(१२२)

कारिस गोत्र-(पोरवाड)

(आ गोत्रमां तथा तेनी शाखाओमां कया
कया गाममां कोण कोण पुरुषो थया ? ते
जाणवा माटे आगोत्रनो आंबो (वंशावली)
मगावो. कि. रु. ४-०-०)

पापच गोत्रमां जणावेला कारिसगोत्री शेठ नागडनी
गोत्रजा कालीदेवी हती, अने ते विक्रम संवत ७९५ मां
प्रतिबोध पामी जैनी थया. ते गोत्रजाना कर-जन्मे, प-
रणे सेइना लाडु गोत्रमां लाहे, तथा फइने साडी अने
कापडुं आपे. तेना दरवर्षे कर नथी. संवत ११११ मां
भिन्नमालनो नाश थवाथी ते वंशना शेठ लटकण त्यांथी
नाशी कोलीहारमां आवेला घनेहरा गाममां वस्या.

आ गोत्रना वंशजो घनेरा, फुलाणा, सोजत, अ-
क्षयगढ, वडगाम, कालुआ, पीपली, सेत्रुंजा पासे मांडवी,
सीहोर, खंभातमां सालवीवाडे, जोटाणा, जीवापुर,
सेन्नाधूमा विगेरे गामोमां वसे छे.

(१२३)

कांटीया * (गोखरु) गोत्र-(ओशवाल)

(पेटा शाखा)

लीबडीया, सोनी, झवेरी विगेरे.

(आ गोत्रमां तथा तेनी शाखाओमां कया
 कया गाममां कोण कोण पुरुषो थया ? ते
 जाणवा माटे आ गोत्रनो आंचो (वंशावली)

मगावो. कि. रु. ४-०-०)

विक्रम संवत १०४५मां रणथंभोर पास आछबू
 नामना गाममां डींडु नामे वणिक जातिनो धांधलशेठ
 रहेतो हतो, तेनी उच्छुप्ता नामनी गोत्रदेवी हती. ते
 बखते बल्लभीशाखाना श्रीरत्नसिंहसूरि त्यां पधार्या. ते
 धांधलने त्रण स्त्रीओ हती, परंतु पुत्र नहोतो, त्यारे ते
 रत्नसिंहसूरिने प्रभाविक जाणी ते धांधल तेमनी सेवा
 करवा लाग्यो. एक बखते तेणे पोते हुं संतानरहित छुं
 एम जणावी गुरुने प्रश्न कर्चो. गुरुए कहुं तमो जो मि-
 थ्यात्वनो त्याग करी जैनधर्म स्वीकारशो, तो जरूर

* गोखरु कांटावाळूं होवार्थी कांटीया पण कहेवायछे,

(१२४)

तमोने संतान थशे. धांधलशेठ पण गुरुना वचनपर विश्वास लावी मिथ्यात्व तजी जैनधर्मतुं सेवन करवा लाग्यो. त्यारबाद तेनी गोत्रदेवी उच्छुप्ताए स्वप्नमां धांधल शेठने कथुं के हवे तमोने पुत्र थशे. प्रभाते शेठ पोतानी ते गोत्रदेवीना मंदिरमां ज्यारे आव्या, त्यारे फूलवाळी गोखरुनी एक डाखरी कोइए तेणीना हस्तमां मेलेली दीठी. शेठ ते गोखरुनी डाखरी लइ घेर आव्या. वळी रात्रिए देवीए तेने स्वप्नमां कथुं के तने जे पुत्र थाय. तेनुं गोखरु (कांटीओ) नाम पाडजो, तथा आजथी हुं उच्छुप्तादेवी पण गोखरु नामथी तमारा वंशमां पूजाइश. तेना कर-चैत्री, आसो, महा तथा वैसाखे, तेमज जन्मे, मुंडणे अने परणे त्यारे खीर, लापसी, कुर, मग, वडां, पोळी, पुडला, बाकुला तथा सालणां (रायतुं) ए नव वस्तुना निवेद करवां. जमणीनुं कपडुं फडने देवुं. पुत्री जन्मे अर्ध कर करवा. पळी गुरुए ते धांधलशेठना परिवारने ओशवाल ज्ञातिमां मेळवी दीधा. तेना वंशमां सं. ११६५मां थयेला सोमाशेठने शरीरे पित्तनो विकार थवाथी औषध माटे लींबडाना वृक्षनीचे ते लींबोडी वीणवा बेठो, एवामां घणो पवन वावाथी ते लींबडानुं झाड पडवाथी

(૧૨૬)

તે મરણ પામી વ્યંતર થયો, તથા લીંબડાનો અધિષ્ઠાયક થયો. તેણે તેના પુત્રને સ્વપ્નમાં કહ્યું કે, હવેથી તમો મારા નામથી પળ અસાડ તથા કાર્તિક સુદ પાંચમે દહના લાડવા કરી કુટુંબ જમજો. ત્યારથી તે સોમાના વંશજો લીંબડીયા ઓડકથી પ્રસિદ્ધ થયા. સંવત ૧૩૩૬માં સુલતાન અલાઉદ્દીને રણથંભોરનો નાશ કરવાથી તે વંશના શેઠ માળા ચાંપાનેરમાં આવી વસ્યા. આ વંશમાં અમદાવાદમાં થયેલા નગાશેઠ સોનાનો વ્યાપાર કરતા હોવાથી તેના વંશજો સોનીની અડકથી ઓઠલાવા લાગ્યા. કેટલાક વર્ષોબાદ તેમના વંશમાના દેવસીશેઠ જીવેરાતનો વેપાર કરતા હોવાથી તેના વંશજો જીવેરી ઓડકવાલા થયા.

આ ગોત્રના વંશજો અમદાવાદ, સંભાત, ત્રાણજ, સિંધુવાસ, જાંજીડી, વીકાનેર, જોધપુર, મેહતા, નાગપુર, પાલી નવાનગર વિગેરે ગોમોમાં વસે છે.

આ વંશમાં થયેલા સંવાશેઠે સંવત ૧૬૨૧માં શ્રીઆદિનાથના વિંબની અંચલગચ્છીય શ્રીજયકેસરીસૂરિના ઉપદેશથી પ્રતિષ્ઠા કરી છે. આ વંશમાં થયેલા સંગ્રામ સોનીજ શત્રુંજયપર ચોમુખ જિનપ્રાસાદ વંચાવ્યો છે.

(१२६)

हरिया गोत्र—(ओशवाल)

(मुख्य शाखाओ.)

वृद्धसजनीय (वीसा), लघुसजनीय (दशा)

(पेटा शाखाओ)

सहसगणा, कका, सांइया, ग्रथलीया,

मरुथलीया विगेरे.

(परपेटा शाखाओ)

बीजल, पांचारीया, सरवण, नपाणी, साइया, कयाइया,

दिन्नाणी, कोराणी, वकीयाणी, नकीयाणी, पंचायाणी

माणकाणी, खेतलाणी, सोमगाणी, सधराणी,

कायाणी, हरियाणी, हरगणाणी, पेथडाणी,

सायाणी, पेथाणी, आसराणी, अभ-

राणी, ढासरीया विगेरे.

(आगोत्रमां तथा तेनी शाखाओमां कया

कया गाममां कोण कोण पुरुषो थया ? ते

जाणवा माटे आ गोत्रनो आंबो (वंशावली)

मगावो. कि. रु. ४-०-०)

(૧૨૭)

મારવાડમાં આવેલા જ્ઞાલોર નામના શેહેરપાસે લા-
 સ્વળાખાલણી ગામમાં તાતોલા પરપારવંશના દધિચંદ્રના
 પુત્ર રણમલ્લનો નવો પરણેલો પુત્ર હરિઓ સ્વાટલાપર
 સૂતો હતો. ત્યારે તેની સ્ત્રીને ચોટલેથી ચડેલો સર્પ તેને
 ડંસવાથી તે મૃતકની પેટે મૂર્છિત થઈ પડ્યો. તેને મૃત્યુ
 પામેલો જાણી સ્વજનવર્ગ શ્મશાને લેઈ ચાલ્યા. એવામાં
 અંચલગચ્છીય શ્રીધર્મઘોષસૂરિએ તે માર્ગે આવતાં લોકોનો
 વિલાપસ્વર સાંભળ્યો, તથા કોઈને પૂછવાથી તે હરિયા
 કુમારની હકીકત જાણી. ત્યારે આચાર્યશ્રીએ પોતાના
 શિષ્યને મોકલી તે મૃતકને પાછું બચાવ્યું, તથા હરિયાને
 સ્વાટલાપર સુવાડી ગુરુએ ગારુડી મંત્રજાપ કરવાથી ત્યાં
 પાંચ હજાર સર્પો હાજર થયા. પછી ગુરુની આજ્ઞાથી જે
 સર્પ હરિયાને ડસ્યો હતો, તે સર્પે પોતાનું શ્વેર પાછું ચૂસી
 લીધું, બીજા સર્પ સર્પો ચાલ્યા ગયા. હરીયો કુમાર જાગૃત
 થઈ શુદ્ધિમાં આવ્યો, તથા ગુરુને પગે પડ્યો. ત્યારબાદ
 તે રણમલ્લ વિગેરે સર્વ પરિવારે ગુરુમહારાજના ઉપદેશથી
 જૈનધર્મ અંગીકાર કર્યો. સર્પ પણ ગુરુને નમી પોતાને
 સ્થાનકે ગયો. તે રણમલ્લનું પૂર્વે તાતોલા પરમાર ગોત્ર
 હતું. અને હરીયાના વંશજો હરિયા ગોત્રથી ઓઝણાવા

(१२८)

लाग्या. ते हरीधानी मामल नामनी दीकरीने देदीया गोत्रमां परणावी हती, परंतु कर्मयोगे ते बालरंडा थयेली हती. ते आठम, पाखी विगेरे पर्वोने दिवसे पौषध आदिक घणो तप करती. एक दिवसे ते घरमां काउसगग-ध्यानमां हती, एवामां घरमां आग लागवाथी कुटुंबे कह्या छतां पण ते बहार निकळी नही, जेथी बळी मृत्यु पामीने ते ऋद्धिवाळी व्यंतरी थइ. तेणीए प्रत्यक्ष थइ कहुं के हवेथी मारा सासरीयां तथा पीयरीयांए एटले हरिया तथा देदीया गोत्रवाळाओए मने गोत्रजा स्थापवी, हुं तमारो उदय करीश. पछी ते बन्ने गोत्रवाळाओए ते मामलदेवीने पोतानी गोत्रजा करीने स्थापी. तेना कर-जन्मे, मुंडणे, परणे त्यारे सवा पालीनी लापसी, सवा पालीना लाडवा, सवापालीना खाजां, सवा पालीना तलवटनो पींडो, अने सवापालीना बाकुला, तेमज दीवाळीए सावापालीना लाडवा करी गोत्रजा जुहारीये अवारणीए श्रीफल१ तथा कपडुं एक फइने आपे, तथा अर्ध पालीना लाडवा, अने, पाली एक घउं अथवा चोखा फइने आपे, तथा एक पाली तलनो पिंड करी गोत्रजा जुहारे. आ गोत्रनी सहसगणा, कका, सांइया तथा ग्रथलीया नामनी

(૧૨૯)

ચાર શાખાઓ છે. પછી ગુરુજી જ્ઞાલોર તથા ભિન્નમાલ વિગેરેનો સંઘ એકઠો કરી તે હરીયાના કુટુંબને ઓશવા-
ઝમાં મેઝવી દીધા. વઝી તેઓમાં મરુથલીયા નામની પણ
અડક છે. હરિયાજી ખાલણી ગામમાં શ્રીશાંતિનાથજીનું
મંદિર તથા એક વાવ સંવત ૧૨૯૬માં વંધાવી. વઝી આ
વંશમાં વીજલ, પાંચારીઆ, સરવળ, નપાણી, સાઈયા,
કપાઈયા, દિન્નાણી, કોરાણી, વકીઆણી, નકીઆણી,
પંચાયાણી, માણકાણી, ચેતલાણી, સોમગાણી, સધરાણી,
કાયાણી, હરિયાણી, હરગણાણી, પેથડાણી, સાંયાણી,
પેથાણી, આસરાણી, અમરાણી, ઢાસરીયા વિગેરે અડકો છે.

આ ગોત્રના વંશજો મેમાળા, આરીઆળા, સામ-
રાઈ, ચાંગા, ચેલા, ડમરા, લોંઠીયા, તોગાચી, સામરાઈ,
કપાઈયા, ટીંવડી, અમરકોટ, હાલાપર, કોટડી, દ્રોળીયા,
જાવરા, બેરાજા, હાલાવીસોતરી, ડુમરા, હાપા, રાયધળ-
જર, સ્વજુરડા, પડાળા, સેલડી, વાહરા, જાંજરી, સીળ,
માટલી, ગ્રાંમડી, સુરાની હુંસ, ચેહડ, જાંજર, જોગવડ,
માવતની વીસોતરી, વારહી કચ્છ, સુહડસલ, હાથીની
નાડુરી, ડવાસંગ, વીરમની વીસોતરી, ડુમરા, લટેરડી,
સામરાઈ, ગોધરા, હાપાને ગામ, લાજી, વાંકી, વિદડા,

(૧૩૦)

ગજોડા, દેસલપુર, આસંવીયા, મુજપર, ગજોડ, મુજ, મૂઠાટોડા વિગેરે ગામોમાં વસે છે. આ વંશમાં ઘણી સ્ત્રીઓ સતી થયેલી છે.

આ વંશમાં અમરકોટના રહીસ આસરશાહે આસરવસહી નામનો જિનપ્રાસાદ, તથા એક બાવ બંધાવી. સંવત ૧૭૨૮માં લઠેરડીના રહીસ આસરે સામ-રાઈ અને હુમરા વચ્ચે આસરાઈ તલાવ બંધાયું.

દેઢીયા ગોત્ર—(ઓશવાલ)

(મુખ્ય શાખાઓ)

વૃદ્ધસજનીય (વીસા), લઘુસજનીય (દશા)

(પેટા શાખાઓ.)

કરણાળી, હુંગરાળી, માળકાળી, નોડાળી, પુનરાજાળી, પોમસીયાળી, ગુળપાલાળી, સધ્યાળી, ગાગાળી, તેજ-પાલાળી, મેલાળી, રાળાળી, દેપાલાળી, મેઘાજલાળી દેયાળી.

(૧૨૧)

(આ ગોત્રમાં તથા તેની શાખાઓમાં કયા
કયા ગામમાં કોણ કોણ પુરુષો થયા ? તે
જાણવા માટે આ ગોત્રનો આંબો (વંશાવલી)

મગાવો. કિ. રૂ. ૪-૦-૦)

મારવાડમાં આવેલા જેસલમેરમાં વિક્રમ સંવત
૧૨૫૫માં દેવહ નામના ચાવડા રજપૂતને દેવેન્દ્રસિંહસૂરિય
(પાઠાંતરે-જયદેવસૂરિજીય) અથવા જયસિંહસૂરિય પ્રતિ-
બોધીને જૈની કર્યો, અને તેથી તે બારવ્રતધારી શ્રાવક
થયો, અને તેથી તેને ઓશવાઝઝાતિમાં મેઝવી દીધો.
તે દેવડના પુત્ર જ્ઞામરે જ્ઞાલોર નગરમાં એક લાખ સીતે-
ર હજાર ટંક સ્વરચીને શ્રીઆદિનાથ પ્રભુનો શિસ્તરવદ્ધ
પ્રાસાદ બંધાવ્યો, તથા આખા દેશમાં વસ્ત્રઆદિકની
લહાણી કરી ઘણા બંદીઓને છોડાવ્યા. તેની ગોત્રજા
મામલદેવી નામે હતી. હરિયા તથા દેઢિયા આ બન્નેની
ગોત્રજાના સરખા કર છે. તે જ્ઞામરના દેઢીયા નામે પુત્ર
હતા, અને તેથી તેના વંશજો દેઢીયા ગોત્રથી પ્રસિદ્ધ
થયા. આ વંશમાં થયેલા જેઠાણંદશેઠ ઘણાજ દ્રવ્યવાન
હતા, તેમણે શત્રુંજયનો મહોશો સંઘ કહાડી ત્યાં એકઠા

(૧૩૨)

થયેલા જૂદા જૂદા દેશના વાવન સંઘવીઓમાં અગ્રેસર પદ લેઈ ઘણું દ્રવ્ય ધર્મકાર્યોમાં સ્વરચ્યું આ વંશમાં સંવત ૧૫૧૫માં રાહુથડમાં વસનારા દેઈઆશાહે ઘણું દ્રવ્ય સ્વરચીને અનેક ધર્મકાર્યો કર્યા છે. તે દેઈઆશાહને માંડલ, ઘડીઓ, રાજો, ડાહીયો, નાગઈઓ અને લાલ્હો નામના છ પુત્રો થયા. તેમાંથી માંડળનો પરિવાર ઢવાસંગમાં, ઘડીઆનો સોનારડીમાં, તથા ખાળના ગામમાં, તથા માંદામાં. રાજાનો કજૂરડીઈ, બાલાહીયે તથા મુજપુરમાં. ડાહીઆનો દેવલીઈ તથા મડાળે. નાગઈયાનો સંભાલીયે અને લાલ્હાનો વસઈમાંછે. આ વંશમાં કરણાણી, હુંગરાણી, માળકાણી, નોડાણી, પુનરાજાણી, પોમસીયાણી, શુળપાલાણી, સધ્યાણી, ગાગાણી, તેજપાલાણી, મેલાણી, રાણાણી, દેપાલાણી, મેઘાજલાણી દેયાણી વિગેરે ઘણીઓદકો છે. આ વંશની વૃદ્ધસજનીય (વીસા) તથા લઘુસજનીય (દશા) એમ બે શાખાઓ પળ છે.

આ ગોત્રના વંશજો નાની મોટી સ્વાસ્થર, ફરાદીયા, બીદડા, તણુઆળા, બારોહી, વીસોતરી, કુંદરડી દેદાની, હસરા, ખાડીયા, ગુંદારા, ઢવાસંગ, તિથ (વાગઢ), ચંગા, મડાળા, રાસંગપુર, સામરાઈ, આરિસ્વાળા, મેમાળા

(૧૩૩)

ધુળીયા, પીપરીઆ, લંઠેરડી, બાલાહીઓ, સોનારડી, હુઝડી, મોરાલા, મુંદરા, લાખાપુર, રતાડીઆ, મુજપર, માહીઆ, આસંઘીઆ, કારાઘોઘા, વાઢા, પુનડી, ગેલહા, વડાલા, દેવાને ગામ, ગજળને બેરાજે, ગુંદાલા, કેહરની-નાંડુરી, જેહાને ગામ, સેરડી, માંઢા, રાફુદડ, માટલી, છીકારી, સીહળ, કજુરડા, સુરાની હુંસ, નિમરા, દેવરીયા, ઘેરસલની નાંડુરી, વાગડના બીદડા, કોઢાય, વાગડે સહ, વાગડે વસહી તથા રાયળસુડી વિગેરે ગામોમાં વસે છે.

આ વંશમાં સ્વાસ્વરમાં માળકાળીના વંશમાં થયેલા સંઘવી મીમળશેઠે સં. ૧૪૪૧માં શત્રુંજય તથા ગોડી પાર્શ્વનાથનો સંઘ કહાડી ઘણું દ્રવ્ય સ્વરચ્યું છે, તથા મસિળના પુત્ર માળકથી માળકાળી ઓઢક નિકળી છે. છસરામાં થયેલા રાળાશેઠે સંઘ કહાડી શત્રુંજયની યાત્રા કરી, તથા ગોડીપાર્શ્વનાથની યાત્રા કરી, ઘેર આવી દેશતેહું કરી બ્હાળી કરી ઘણું દ્રવ્ય સ્વરચ્યું, તેના વંશજો રાળાળી ઓઢકવાળા છે. સંવત ૧૬૭૫માં ઢવાસંગના રહીસ મહીયાના પુત્ર કાથડ આદિક ચારે માઈઓ શત્રુંજયની યાત્રા કુટુંબ સહિત કરી ઘણું દ્રવ્ય સ્વરચ્યું, તથા ડજમણું કરી ગામથી ઉત્તર દિશાએ એક વાવ બંધાવી. વરાહીમાં થયેલા

(૧૩૪)

મેલ્હાળી ઓઢકના સહજાશાહે કીઢાણામાં નકટીને કાંઠે
 વાવ બંધાવી છે, તથા સાત જમણવાર કરી. સંવત ૧૭૪૫માં
 મોરાલામાં થયેલા મોળા વિગેરે ત્રણ માઈઓણ પોતાની
 ભારી માતાની શિશ્વરવંધ દેરી કરી દેશતેહું કરી વસો
 મળ ઘૃતનું સ્વરચ કર્યું, તથા સંઘ કહાડી શત્રુંજયની યા-
 ત્રા કરી. દેસલપુરમાં થયેલા દેવને ત્યાં ઉપાશ્રય કરાવ્યો
 છે. સંવત ૧૭૬૮માં દેસલપુરમાં જેતાશાહે શત્રુંજયની
 યાત્રા કરી બેર આવી વાવ બંધાવી છે. યુજપરમાં સાગરના
 પુત્રો જગા તથા કાલાણ દેશતેહું કરી, સજ્જનસારણા કરી
 વાવ બંધાવીને, તથા યાત્રા કરી ઘણું દ્રવ્ય ધર્મકાર્યોમાં
 સ્વરચ્યું. સંવત ૧૭૬૪માં યુજપરમાં હંભાના પુત્ર રણમલ્હે
 ધર્મકાર્યોમાં ઘણું ધન સ્વરચી દેશતેહું કર્યું હતું, તેમાં તેણે
 સાતસો મળ ઘૃત વાપર્યું હતું, તથા તે રણમલ્હેને કચ્છના
 રાઓ શ્રીદેસલજી તરફથી ઘણું સન્માન મળ્યું હતું. સં.
 ૧૬૪૫માં ગજળના બેરાજામાં વસનારા માંગીયાથી લઘુ-
 સજનીયની (દશાની) શાખા નિકળી છે. સં. ૧૬૪૭માં
 મોજાણ બલાહીયાથી માહીની વાટે મોજાવાવ બંધાવી છે.
 સંવત ૧૭૩૭માં દેવન તથા સોજાણ લુઅડીમાં મેલો કરી
 ઘણું દ્રવ્ય ધર્મદામાં સ્વરચ્યું. સંવત ૧૬૭૪માં મળાના

(૧૩૫)

રહીસ હરરાજે ધર્મ માર્ગમાં ઘણું દ્રવ્ય સ્વરચ્યું. આ વંશના માંઢા, ચંગાઆદિક ગામોમાં ઘણા માણસો લઘુસજનીય (દશા) થયેલા છે. તેમજ આ વંશની ઘણી સ્ત્રીઓ પોતાના ભર્તાર અથવા પુત્રસાથે ચિતામાં બઢીને સતીઓ થયેલી છે.

બોરીચા ગોત્ર-(ઓશવાલ)

(મુખ્ય શાખાઓ.)

વૃદ્ધસજનીય (વીસા), લઘુસજનીય (દશા)
(આ ગોત્રમાં તથા તેની શાખાઓમાં કયા
કયા ગામમાં કોણ કોણ પુરુષો થયા ? તે
જાણવા માટે આ ગોત્રનો આંબો(વંશાવલી)

મગાવો. કિ. રૂ. ૪-૦-૦)

વિક્રમ સંવત ૧૨૨૬માં નગરપારકારના રહેવાસી
હ્રદેપાલ ક્ષત્રીયને પુણ્યતિલકસૂરિષ્ઠ પ્રતિબોધી જૈની કર્યા.
તેની ગોત્રજા અંબિકા દેવી છે. તેના કર-માહા, ચૈત્ર,
વૈસાક, તથા કાર્તિકની પુનમે સ્ત્રીચ, પુઢલા તથા ઘૃત
શૌર સવાથી ગોત્રજા જુહારે, તથા જમણીનું કપડું ગજ સવા

(૧૩૬)

અને શ્રીફલ એક ફડને આપે. પુત્રના જન્મે, મુંડળે તથા પરળે ત્યારે ચાર માણાની લાપસી તથા ઘૃત શેર સવા-
ત્રણનું નિવેદ કરી ગોત્રજા જુહારે, પુત્રી જન્મે તો તેથી
અર્ધ કર કરે. નવી સાડી પહેરે ત્યારે નળંદને કાપડું
આપે.

આ ગોત્રના વંશજો નગરપારકર, તેજપુર, તરધરી,
રાણપુર, મજોઢ, અમરકોટ, માલીયા, ફલા, કર્ણપુર,
દેપાહાઠી, બેડ, શાવડી, હાથીની નાંડુરી, શ્વડવા, રામની
નાંડુરી. કાનમેર, વડોજા, વળસોલ, ગેહડી, ડટવાહ,
સેધલ, માલીયા, વતહોઠા, શાશ્વરેચી, થલ, મુલીપાસે રાણ
પુર, સિહપુર, ચોટીલા, જસદળ, શંભાત, સરવા, સિદ્ધસર,
હલવદ, ચિડાસ, સુરત, દાળાવાડ, લશ્વતર, હડાલી,
દસાઢા, વળહિ, લીલાપુર, મોરવી, ચાચવાડી, ગુજડી,
આમરણ, સરધાર, પંચાસી, જોજી, વળથલ, મોરાલા
વિગેરે ગામોમાં વસે છે.

આ વંશમાં પણ દેકાવાડાના રહીસ જમરાજથી
લઘુસજનીયની (દશાની) શાશ્વા નિકળી છે. અને તેના
વંશજો જમલા નાગને પૂજી તેના કર કરે છે.

(૧૩૭)

સયાલ ગોત્ર-(ઓશવાલ)

(પેટા શાખાઓ)

સાયલેલાવહોરા, સયાલ, સચીયા, સાંડ.

(આ ગોત્રમાં તથા તેની શાખાઓમાં કયા
કયા ગામોમાં કોણ કોણ પુરુષો થયા ? તે
જાણવા માટે આ ગોત્રનો આંવો (વંશાવલી)
મગાવો. કિ. રૂ. ૪-૦-૦)

વિક્રમ સંવત ૧૨૫૨માં પૂર્વદેશમાં આવેલા કાંતિ
નામના નગરમાં દહિયા રજપુત જાતિના સ્વેમરાજ અને
હેમરાજ નામે બે ભાઈઓ હતા. તેઓમાંથી હેમરાજ તે
નગરનો રાજા થયો. અને સ્વેમરાજે શાલોશમાં આવી
ત્યાંના રાજા કાન્હડદેની સેહેરવાનીથી સાયલાઆદિક
અડતાલીસ ગામો મેઢવ્યાં. તેના વંશમાં સાયલામાં
રુપચંદના પુત્ર સામતસિંહને રાત્રિએ સર્પ કરડ્યો, જેથી
તે મૂર્છિત થઈ બેધાન થયો. તેને મૃત્યુ પામેલો જાણી
અગ્નિદાહ માટે લેઈ જતા હતા, એવામાં અંચલગચ્છીય
મહારક શ્રીજયકેસરીસૂરિ સામા મઢ્યા, તેમને તે હકી-

(૧૩૮)

કત જળાવતાં મંત્ર પ્રયોગથી ગુરુજી તેને સાજો કર્યો. પછી રૂપચંદે પોતાના તાવાના ચાર ગામો ગુરુને આપવા માંડ્યાં, પણ નિસ્પૃહી ગુરુજી તે ન લેતાં તેમને જૈનધર્મ સ્વીકારવા કહ્યું, તેઓજ પણ ખુશી થઈ કુટુંબસહિત જૈન ધર્મ સ્વીકાર્યો. તેઓ સાયલાના ઠાકોર હોવાથી તે સામતસિંહના વંશજો સ્યાલ ગોત્રથી પ્રસિદ્ધ થયા. ગુરુજી તેમને ઓશવાલ જ્ઞાતિમાં ભેળવી દીધા. ત્યાંથી તેના વંશજો કુંભલમેરમાં જઈ વસ્યા. તેમના વંશમાં મહિપાશેઠ મહાભાગ્યશાલી અને ધનવંત થયા, તથા તેમણે ત્યાં વિશાલ જિનપ્રાસાદ બંધાવ્યો. આ વંશની નીચે મુજબ ચાર ઓડકો થઈ. સાયલેચા વહોરા, સ્યાલ, સચીયા અને સાંડ. આ વંશમાં ધ્રુવેસર ક્ષેત્રપાલનું વડાનું નિવેદ કરે છે. તથા આગાસી નામની ત્રોત્રજા પૂજે છે.

આ ગોત્રના વંશજો ચેરવા, ચુડ, વગડી, પાલી, ગુજવચી, અઠાળા, હિંગોલ, પીલવળી, સોમેસર, નાડોલ, પનોતી, દેસુરી, પદમસરનાગૂઢા, તલાવ, ગુઢલ, ચીપાડા, ચોડ, સોજત, મેવલા, સોજતપાસે રહનડી, સાદરી, મેવાડે પલાસલા, ધાંમલી, મિલસાવાવડી વિગેરે ગામોમાં વસે છે.

(૧૩૯)

સંવત ૧૬૭૪માં મહા વદી ૧૩સે આ વંશમાં ઠાકુ-
રના પુત્ર સ્વરહથ તથા સ્ત્રીમાણ શ્રીઆદિનાથનું વિવરણ-
ધીરના પુન્ય માટે ભરાવ્યું, અને તેની શ્રીભાવસાગરસુરિ-
જીણ પ્રતિષ્ઠા કરી. સંવત ૧૬૮૭માં સ્વેરવામાં થયેલા
ઈશ્વરશેટે દ્રવ્ય સ્વરચીને ઘણાં પુન્યકાર્યો કર્યા છે.

મહાજની ગોત્ર-(શ્રીમાલી)

(પેટા શાખા)

નાત્રેચા, જેસલમેરા, પારકરા.

(આ ગોત્રમાં તથા તેની શાખાઓમાં કયા
કયા ગામમાં કોણ કોણ પુરુષો થયા ? તે
જાણવા માટે આ ગોત્રનો આંવો (વંશાવલી)

મગાવો. કિ. રૂ. ૪-૦-૦)

વિક્રમ સં. ૧૩૮૨માં બાહડમેરમાં પરમાર વંશના ડાંગર
શાખાના સમરથ નામના રજપુતને શ્રીજયાનંદસૂરીણ પ્રતિ-
બોધી જૈની કર્યા. તેની અંબાઈદેવી ગોત્રજા સ્થાપી. તેના
કર-જન્મે, મુંડળે પરળે ત્યારે એક સેડના બાટની લાપસી

(૧૪૦)

કરી જુહારે. દીવાળીઁ ઁક માણાનું ઘડનું દળ કરી જુહારે.

આ ગોત્રના વંશજો ધવા, યુઆદ્ર, ગુઢલા, કુપાડત, માઢળની વસઢી, યુઆદ્રિ, ળાંડપ, વીસલપુર ઢેઢરા, સિણાધરી, ળઢઢ્રહ, ગોધાઢી, બાહઢમેર, પારકરમાં સુરલા, પોટોધી, કાળ, કળળમાં લોઢ્રાણી, માઢ્રેસી, વીલાઢા, વિશાલ, મેહવેળી, કઢરી, વિગેરે ગામોમાં વસે ઢે.

આ વંશમાં સામંતના વંશના મહાજનો નાત્રેળી નામની ગોત્રજાને માને ઢે, તે દેવીનું સ્થાન ઢેવટણપાસે નાથરા ગામમાં ઢે. પ્રથમ તે નાત્રેળી નામની જોગણી હતી, તે સામંત મોહોતાને ઘેર મિશ્ણા માગવા આવી, તે વસતે ઘરમાં કોઈ ન હોવાથી તેણીઁ તે સામંતના બાળક ઢોકરાને મારી આભૂષણ ડતારી લીઢું. તેની ળવર પઢવાથી તે નાત્રેળીને પકઢીને ઢાટમાં પૂરી, ત્યાં મરીને તે વ્યંતરી થઈ. સામંતના કુટુંબને પીઢવા લાગી, અને કહેવા લાગી કે મને ગોત્રજા કરી સ્થાપો, તો હું તમોને સઢાય કરીશ, પછી તેને ગોત્રજા કરી સ્થાપી. અને તેના વંશજો નાત્રેળા કહેવાવા લાગ્યા. તેના કર—જન્મે ળુંઢળે પરળે ત્યારે તથા હોળી અને દીવાળીઁ ઁક પાલી ળડંની લાપસી, શ્રીફલ ઁક, પઢાઈ ઁક તથા ઁક પાલીની ઢુઢરી તથા

(१४१)

छकडी एक सूकी जुहारे. सामंतना पुत्र पूदाके संवत १४६८ मां श्रीशीतलनाथजीनुं तथा पंचतीर्थना विंब भराव्यां, तथा तेनी श्रीअंचलगच्छीय श्रीमेखतुंगसूरिजीए प्रतिष्ठा करी. आ वंशमां पारकरा, जेसलमेरा विगेरे ओढको छे. जेसलमेरा परणे त्यारे डमराना फूल तथा तेलथी खैत्रपालने पण पूजे छे.

महुमीया गोत्र—(श्रीमाली)

(पेटा शाखा)

भंडारी, गांधी.

(आ गोत्रमां तथा तेनी शाखाओमां कया कया गामोमां कोण कोण रह्यो थया? ते जाणवा माटे आ गोत्रनो आं ते (वंशावली)
मगावो. कि. रु. ४-०-०)

विक्रम संवत ७९५ मां भिन्नमाल नगरमां काश्यप-
गोत्री शिवदास नामे श्रीमालज्ञातिनो त्रण क्रोडनो व्य-

(૧૪૨)

વહારી દક્ષિણની પોઠે ચંડીશ્વરના પ્રાસાદ સામે વસતો હતો. તેની ગોત્રજા સ્વિમજાદેવી હતી. તેના કર—આસુ તથા ચૈત્રની આઠમે, તથા જન્મે, પરણે અને જડવાસે પુરસેડના લાડુ કરે, અથવા ત્રણશેર ધીની માત્રા કરી જુહારે. કપડું એક ફડને આપે. પુત્રીના જન્મે એક માણાની લાપસી કરે. સંવત ૧૧૧૮ માં ભિન્નમાલનો નાશ થવાથી તેના વંશના સમરથ શેઠ ત્યાંથી નાશી રત્નપુરમાં જઈ વસ્યા, અને ત્યાંના ઠાકોર વીરમદેવના મંડારી થયા. સં. ૧૨૨૩ માં તેના વંશમાં મંડારી ગોદા મહેસરી ધર્મ પાઠતા હતા. એવામાં ત્યાં અંચલગચ્છાધીશ શ્રીજયસિંહસૂરિ ચતુર્માસ રહ્યા. તે વખતે શ્રીચક્રેશ્વરીદેવી તથા મહાકાલી દેવી સ્ત્રીઓનું રૂપ કરી તેમના વ્યાખ્યાનમાં આવતી. એવી રીતના ગુરુના અતિશય દેખી તે ગોદામેહસરી પ્રતિબોધ પામી જૈની થયા. તેણે તેમના ઉપદેશથી શત્રુંજય અને ગિરનારનો સંઘ કહાડ્યો, તથા ઘણા શેહેરોમાં લ્હાણી કરી સવાલાશ દ્રવ્ય સ્વરચ્ચું, અને સંઘવીની પદવી મેળવી. તેના વંશજો મહુડીમાં વસ્યા, અને તેથી મહુડીયા નામથી પ્રસિદ્ધ થયા. ત્યાં નોડાશેઠે જિનમંદિર બંધાવ્યું. નોડાશેઠના પુત્ર સોમાની વહુની અઘરણી હોવાથી તે સ્વોઠો

(१४३)

भरी आवती हती, एवामां वरसाद वरसवाथी ते काद-
वमां लपसीपडी मरण पामी, तथा व्यंतरी थइ. पछी तेणीए
प्रगट थइ कहुं के तमारा वंशमां हवेथी अघरणी करवी
नही, जेथी आ वंशमां संवत १२६३थी अघरणीनो खोळो
भरता नथी.

आ गोत्रना वंशजो जोधपुर पासे सीलवइ, गुदाउ,
सुराण, भीलासण, सीवाह, लुणोद्री, जोडवाडा, रेवतड,
चाटवाडा, भाडुइ, सीवाड, कोडीभ, भिन्नमाल, धानस,
कावित्र, पोसाण, अमदावाद खानपुरवाडे, पाटण, नुहरि,
राणपुर, डभोइ विगेरे गामोमां वस्या.

आ वंशमां डभोइमां वसनारा वर्धमान शेठथी सं.
१२८५ मां गांधीनी ओडक थइ छे.

(૧૪૪)

સોનગિરા ગોત્ર—(ઓશવાલ

ચહુઆણ ગોત્રની શાખા)

(આ ગોત્રમાં તથા તેની શાખાઓમાં કયા
કયા ગામોમાં કોણ કોણ પુરુષો થયા? તે
જાણવામાટે આ ગોત્રનો આંવો (વંશાવલી)

મગાવો. કિ. રૂ. ૪-૦-૦)

આ ગોત્રમાં સિંવાળી નામની દેવીને જુહારે છે.
તેના કર—પુત્ર જન્મે ત્યારે નવ પાસેરની ગોઠની લા-
પસી કરે. પુત્ર પરણે ત્યારે વહુના પીયરથી આઠ ગજનો
ચંદ્રવો ચડે. નવ ગજની પીડાઈ ગોત્રજાને ચડે. મોકાના
પરિવારવાળા જલહેરી દેવીને જુહારે છે. તેઓ ભાદ્રવા
તથા મહાસુદી ચૌદસે અઢી પાસેરની વી ગોઠની લાપસી
કરીને જુહારે છે. જન્મે અને પરણે ત્યારે આઠ ગજનો
ચંદ્રવો તથા એક ગજની પીડાઈ, અને એક શ્રીફલથી જુ-
હારે છે. વઠી સોનાળાના ક્ષેત્રપાલને પણ અર્ધોશેર તે-
લના વડાં, એક પાલીના વાકુલા તથા એક પાલીના ત-
લવટ, એક ગજની પીડાઈ, તથા એક શ્રીફલથી
જુહારે છે.

(૧૪૫)

આ ગોત્રના વંશજો સાંડેરા, જ્ઞાલાની સાદડી, ધા-
ખેરા, બોડ, પાવા, નાકલી, પાચેટી, ચિત્તોડ વિગેરે
ગામોમાં વસે છે.

કેસવાણેચા ગોત્ર—

(પેટા શાખાઓ)

સદાળી, મુંડાડેચા.

(આ ગોત્રમાં તથા તેની શાખાઓમાં કયા
કયા ગામોમાં કોણ કોણ પુરુષો થયા ? તે
જાણવા માટે આ ગોત્રનો આંબો (વંશાવલી)
મગાવો. કિ. રૂ. ૪-૦-૦)

આ ગોત્રના વંશજો જીલવાડા, શિંદારા રોજડા,
મુંડાડા, નંદાળા, બૂસી, કોટ, ચાણુદ્ર, સાંડેરા, નાસી,
આકુડા, રતલામ, ચંદાળ, સાદરીપાસે રાજહુર, ખાઘરી,
વસ્તુ, સીમેલ, મળીયારી, ચાલાઈ, પાલી, નાંડલાઈ વિગેરે
ગામોમાં વસે છે.

આ ગોત્રના વંશજો સદા નામના પૂર્વજને ધોર પી ગો-
ઝના નિવેદ્યો પૂજે છે. તથા આ વંશનાં મુંડાડેચા નામની
ઓઢક છે.

(૧૪૬)

સીસોદીયા ગોત્ર—(ઓશવાલ)

(આ ગોત્રમાં તથા તેની શાખાઓમાં કયા
કયા ગામોમાં કોણ કોણ પુરુષો થયા ? તે
જાણવા માટે આ ગોત્રનો આંબો (વંશાવલી)

મગાવો. કિ. રૂ. ૪-૦-૦)

આ ગોત્રની અંબાબિ ગોત્રજા છે, તથા તે સાથે તેઓના
પૂર્વજ જિંદો પૂજાય છે. તેના કર-અંધારી અજવાળી દ-
શમે દહીં દૂધ વાપરી નાચે, માગસર સુદ દશમે ગોત્રીઓ
એકઠા થઈ જમે ત્યારે તથા જન્મે, પરણે સવા શેર ઘી
ગોળના નિવેદથી જુહારે. સીમાડાના ક્ષેત્રપાલને સવાશેર
તેલ તથા એક ટાંક સીંદૂર ચડાવે, તથા અઢી પાસેર ઘી
ગોળનું નિવેદ ચડાવે. જિંદા પૂર્વજમાટે પીપ્પલે એક બહેડું
અને એક લોટો પાણી દશ દિવસ સુધી રેડે.

આ ગોત્રના વંશજો સંઘાડ, દાદાવસહી, વણેવડ,
સીમેલ, સીંદુ, સિંચાડી, નાંડલાઈ, રોહડવલ, ચવરડા,
સંઘાડા વિગેરે ગામોમાં વસે છે.

— ૦ —

(૧૪૭)

નિધ્ધુયા ગોત્ર-(પોરવાડ)

(આ ગોત્રમાં તથા તેની શાખાઓમાં કયા
કયા ગામોમાં કોણ કોણ પુરુષો થયા ? તે
જાણવા માટે આ ગોત્રનો આંવો (વંશાવલી)

મગાવો. કિ. રૂ. ૪-૦-૦)

આ ગોત્રની અંબિકાદેવી ગોત્રજા છે. તે સાથે કો-
રટાનો ક્ષેત્રપાલ પણ પૂજાય છે. તેના કર-જન્મે, પરણે
સવાશેર ઘીનું નિવેદ કરે, તથા અઢીપાસેર તેલ અને
સવાટાંક સિંદૂરથી ક્ષેત્રપાલને પૂજે. નવું ધાન્ય આવે ત્યારે
એક પાલી જવારના બાકડા તથા એક પાલીના
તલવટ કરે.

આ ગોત્રના વંશજો નાંડલાઈ, વહેડા, બીજાપુર,
વિગેરે ગામોમાં વસે છે.

(१४८)

काश्यप गोत्र (प्राग्वाट)-(पोरवारु)

(आ गोत्रमां तथा तेनी शाखाओमां कया
 कया गाममां कोण कोण पुरुषो थया ? ते
 जाणवा माटेआ गोत्रनो आंबो (वंशावली)
 मगावो. कि. रु. ४-०-०)

विक्रम संवत ७९५ मां श्री भिनमाल नगरमां
 प्रग्वाट ज्ञातिनो वृद्धसजनीय शाखानो नरसिंह नामे का-
 श्यप गोत्री वार कोडनो व्यवहारी शेठ गढनी अंदर र-
 हेतो हतो. तेना घरपासे कालिकादेवीनो प्रासाद हतो.
 एक दिवसे ते नरसिंह शेठे ते कालिकाना प्रासादमां
 बेसीने हजामत करावी. तेथी ते देखीए कोपायमान थइ
 तेने कुष्टी कर्यो. पछी जेम जेम ते पोताना रोगानी चि-
 कित्सा करे, तेम तेम ते रोग वृद्धि पामवा लाग्यो. ए-
 वामां शंखेश्वर गच्छना नायक श्रीउदयप्रभसूरि त्यां
 पधार्या, तेमने प्रभाविक जाणी ते शेठे पोतानो ते रोग
 मटवामाटे उपाय सूचववानी विनंति करी. पछी गुरुए

(૧૪૯)

દેવીનું આરાધન કરી સંતુષ્ટ કરી, જેથી તેણીએ તે નર-
 સિંહશેઠને રોગરહિત કર્યાં. અને ત્યારથી તે નરસિંહશેઠે
 જૈનધર્મ સ્વીકાર્યો. તેની ગોત્રજા અંબિકા, તેના કર-દ્ર
 વર્ષે ચૈત્રી, આસુ, બલેવ તથા માહીપૂર્ણિમાએ ઘૃત શેર
 દશના મીઠા પુડલા, કરંબો, ધારડાં, વાકુલા તથા ચો-
 ળા ચોखાનું નિવેદ કરી જુહારે, ફડને આઠ ફદીયાં
 શ્રીફલ ચાર, ઘડં અથવા ચોખા માળા ચાર, અને જમણીનું
 કપડું આપે. જન્મે, મુંડળે, નિશાલગ્રહણે તથા પાણિગ્ર-
 હણે પણ તેજ કર છે. અથવા ટુંકામાં સવાશેર ઘીની પુ-
 ઢલા વિગેરે વસ્તુઓ કરી ગોત્રજા જુહારે. ગોત્રજા ચાર
 ખુજાવાળી સુવર્ણની હોય છે, તે હાજર ન હોય તો પાટ-
 લાપર કંકુની લીંટી કરી પૂર્વ અથવા ઉત્તરસન્મુખ બેસી
 જુહારે. તે નરસિંહ શેઠનો પુત્ર નાનગ કર્મયોગે દ્રવ્યહીન
 થવાથી તથા ગોત્રજા દેવીએ સ્વપ્નમાં આવી કહેવાથી ગુ-
 જરાતમાં ગાંધુ નગરમાં આવી વસ્યો. ત્યાં ભૂમિ ખોદતાં
 નિધાન મળવાથી તે કોટીશ્વર થયો. એવામાં સંવત ૮૦૨
 માં વનરાજ ચાવડાએ અણહિલપુર પાટણ વસાવ્યું, અને
 તે નાનગ શેઠને દંડનાયકની પદવી આપી. તે નાનગના
 પુત્ર લહિરને વનરાજે હાથીઓની સ્વરીદીમાટે સિંહલદ્વીપે

(૧૫૦)

મોકલ્યો, ત્યાંથી તે સાતસો હાથી સ્વરીદી લાવ્યો, જેથી વનરાજે ખુશી થઈને સાંઢથલુઆદિક ચોવીસ ગામો તેને બક્ષીસ આપ્યાં. તે લહિર શેઠે પોતાની માતાના નામથી નારંગપુર નામે ગામ વસાવ્યું, તથા ત્યાં શંખેશ્વરગચ્છીય શ્રી ધર્મચંદ્રસૂરિજીના ઉપદેશથી સંવત ૮૩૬ માં તેણે શ્રી પાર્શ્વનાથજીનું જિનમંદિર બંધાવ્યું. તેના વંશમાં કેટલીક પહેડીઓ ગયાબાદ વીરચંદ શેઠની બીજી સ્ત્રી વીરમતીને સ્વપ્નમાં દેવતા પાસેથી કમલ મળ્યાં, અને તે કમલોવડે તેણીએ શ્રીવિમલનાથ પ્રભુને પૂજ્યા. ત્યારબાદ તેણીએ કેટલેક મહીને એક ઉત્તમ લક્ષણવાળા પુત્રને જન્મ આપ્યો, અને શેઠ વીરચંદ મંત્રીએ સ્વપ્નને અનુસારે તેનું વિમલ નામ પાડ્યું. પછી જ્યારે તે સાત વર્ષનો થયો, ત્યારે વીરમંત્રીશ્વરે પોતાનું આયુ ફક્ત છ માસનું જાણી પાટણના રાજાની આજ્ઞા લેઈ સંઘસહિત શત્રુંજય ગયા, તથા ત્યાં ઘણું દ્રવ્ય ધર્મકાર્યોમાં સ્વરચી સંથારાદીક્ષા લેઈ સ્વર્ગે ગયા, અને તેના પેહેલી સ્ત્રીના વડા પુત્ર દશરથ સંઘ લેઈ ઘેર આવ્યા, હવે તે વિમલના મામા ત્યાં કુટુંબમાં કલેશ થવાની શંકાથી પોતાની બેહન તથા વિમલને લેઈને વાગડમાં આવેલા પોતાના ગેહડી નામના ગામમાં

(૧૫૧)

આવ્યા ત્યાં તે વિમલનો મામો खेती કરે છે, અને વિમલ તેના ઢોર ચારે છે. એવી રીતે અનુક્રમે વિમલ ત્યાં શ્લેઝ વર્ષનો થયો. તે જે વનમાં ઢોર ચારતો હતો, ત્યાં અંબા-માતાનું મંદિર હતું. તેળીણે એક વચ્ચે તે વિમલની પરીક્ષા માટે સુંદર સ્ત્રીનું રૂપ કરી ભોગ માટે પ્રાર્થના કરી, પરંતુ વિમલ જરા પણ ચલાયમાન ન થયો. ત્યારે તેળીણે પ્રસન્ન થઈ તેને નિધાન દેવાડ્યું, તથા પાંચ ગાઉ સુધી જાય એવી બાળકલા દીધી, અશ્વલક્ષણનું જ્ઞાન આપ્યું, સ્ત્રીપુરુષના લક્ષણનું જ્ઞાન આપ્યું, અને અદ્ભુત અક્ષરકલા આપી, તથા હમેશાં સાન્નિધ્ય કરવાનું વચન આપ્યું. પછી અનુક્રમે તેના લગ્ન થયાવાદ તે ગુજરાતના રાજા ભીમનો મંત્રી (સેનાપતિ) થયો, ત્યારવાદ તે રાજા સાથે ઘણે કાળે અળવનાવ થતાં તે ચંદ્રાવતીમાં આવી વસ્યો, અને વાર રાજાઓને જીતી તે ત્યાંનો રાજા થયો. પછી આબુપર્વતપર તેણે અપાર દ્રવ્ય સ્વરચીને શ્રીઆદિનાથજીનો અદ્ભુત પ્રાસાદ બંધાવ્યો, અને ત્યાં અઢારભાર સુવર્ણમિશ્રિત પ્રભુની પ્રતિમા સ્થાપી, અને તેની પ્રતિષ્ઠા વલ્લભીય શાલાના શ્રી સોમપ્રભસૂરિજીને કરી, આ વિમલમંત્રીશ્વરે આરાસણા, કુંભારીયાઆદિક ગામોમાં ઘણાં અદ્ભુત જિનમંદિરો બં-

(૧૫૨)

ધાવ્યાં છે. * આ વિમલમંત્રીને પુત્ર નહોતો, પરંતુ તેના
 ઓરમાન માહ દશરથના પુત્રો નેઢા અને વેઢા પાટણના
 રાજા કરણના મંત્રીઓ થયા. તેઓએ આરાસણ ચંદ્રાવતી
 આદિકમાં ઘણાં જિનમંદિરો બંધાવ્યાં, અને જૈન ધર્મનો
 મહિમા વધાર્યો, તેઓએ વઢી વિમલવસઢી પાસે (આબુ-
 પરના વિમલશાહના દેઢરાં પાસે) હસ્તિશાલા કરાવી
 તેમાં દશ હસ્તીઓ કરાવ્યા, તથા તે પર વિમલના માતા-
 પિતાઆદિક દશ પૂર્વજોની મૂર્તિઓ સ્થાપન કરી, તથા
 ઘોઢાપર વિમલની મૂર્તિ કરાવીને બેસાડી, કાલાંતરે મરઢી
 આદિકના ઉપદ્રવથી ચંદ્રાવતી નગરી ડઝઢ થઈ.

* વિમલમંત્રિનું વિશેષ વૃત્તાંત તેના ચરિત્ર તથા
 રાસપરથી જાણી લેવું.

(१५३)

मांडल कोटा गोत्र—(पोरवाड)

(आ गोत्रमां तथा तेनी शाखाओमां कया
कया गामोमां कोण कोण पुरुषो थया ? ते
जाणवा माटे आ गोत्रनो आंबो (वंशावली)

मगावो कि. रु. ४-०-०)

आ गोत्रमां जन्मे, परणे त्वारे वरकाणा पार्श्वना-
थजीनी स्नात्र भणावे.

आ गोत्रना वंशजो नांडलाइ, बाहडवसही तथा
सांडेरा विगेरे गामोमां वसे छे.

—:०:—

(૧૫૪)

કાલા પરમાર ગોત્ર—(શ્રોશવાલ)

(પેટા શાખા)

આસાદીયા, બુરડ, રાયપુરીયા,

(આ ગોત્રમાં તથા તેની શાખાઓમાં કયા
કયા ગામોમાં કોણ કોણ પુરુષો થયા ? તે
જાણવા માટે આ ગોત્રનો આંબો (વંશાવલી)

મગાવો કિ. રૂ. ૪-૦-૦)

આ ગોત્રના વંશજો નાગોર, નાંડલાઈ, રાયપુર,
થોમડા, વીકાનેર, પાલણપુર, નાગપુર, રાધનપુર, ચિ-
ત્તોડ વિગેરે ગામોમાં રહે છે.

(૧૬૫)

લાલણ ગોલ-(ઓશવાલ)

(પેટા શાખા)

પાવેચા,

(આ ગોત્રમાં તથા તેની શાખાઓમાં કયા
 કયા ગામોમાં કોણ કોણ પુરુષો થયા ? તે
 જાણવા માટે આ ગોત્રનો આંવો (વંશાવલી)
 મળાવો કિ. રૂ. ૪-૦-૦)

વિક્રમ સંવત ૭૧૩ માં જ્ઞાલોર નગરમાં સોનગીરા
 સોઢા વંશના કાન્હડદે નામના સોલંકી રજપૂત રાજ્ય ક-
 રતા હતા, તે વચ્ચે તેના પધારેલા સ્વાતિ આચાર્યનો ઉ-
 પદેશ સાંધળી પોતાના પુત્ર રાયધન સહિત કાન્હડદે વા-
 ર વ્રતધારી શ્રાવક થયા, તથા તેમણે જ્ઞાલોરમાં ચંદ્રપ્રભ-
 સ્વામિનું જિનમંદિર વંધાવ્યું. ત્યારબાદ તેમની પ્રથમની
 સચાવદેવી નામની કુલદેવી પોતાને પાડાઆદિક જીવોનું
 બલિદાન ન મળવાથી તેમના કુટુંબને પીડા કરવા લાગી
 ત્યારે ગુરુમહારાજે ચક્રેશ્વરી દેવીનું આરાધન કરી તે સ-
 ચાવદેવીને સમ્યક્ત્વધારી કરી, અને જીવવધનું બલિદાન

(૧૫૬)

બંધ કર્યું. તેમના વંશમાં કેટલીક પહેડીઓ ગયાવાદ તેના વંશજો પાછલથી જૈનધર્મ છોડીને પાછા મિથ્યાત્વી થઈ ગયા. વિક્રમ સંવત ૧૧૭૩માં તેમના વંશમાં પારકરમાં આવેલા પીલુડા ગામમાં રાવજી નામે ઠાકોર થયા. તેમની સ્ત્રી રૂપાંદેવીની કુષિણ લાલણ તથા લક્ષ્મીર નામના બે પુત્રોનો જન્મ થયો. તેમના લાલણને શરીરે કોઢનો રોગ થયો. જ્ઞામાં અંચલગચ્છાધીશ શ્રીજયસિંહસૂરિ ત્યાં પધાર્યા. રાવજીનો કારભારી દેવસી નામનો ઓશવાળ પરમજૈની હતો. તેણે રાવજીઠાકોરના કહેવાથી લાલણનો કોઢ મટાડવા માટે શ્રીજયસિંહસૂરિજીને કોઈક ઉપાય સૂચવવાની વિનંતી કરી. તે પ્રભાવિક આચાર્યશ્રીએ ભાવિ-લાભ જાણીને જૈનધર્મની ઉન્નતિ માટે તેમની પાસે મહાકાલીનું આરાધન કરાવી તેનો તે રોગ દૂર કર્યો. ત્યારપછી લાલણે પોતાના માતપિતા સહિત વિક્રમ સંવત ૧૨૨૯માં મિથ્યાત્વનો ત્યાગ કરી જૈનધર્મ સ્વીકાર્યો, અને પોતાની ગોત્રદેવી તરીકે મહાકાલી (અંબાઈ) દેવીનો સ્વીકાર કરી તેનું સ્થાપન કર્યું, તથા પીલુડામાં આચાર્યશ્રીના ઉપદેશથી શ્રીશાંતિનાથજીની દેરી કરાવી. તેના બીજા ભાઈ લક્ષ્મીરે જૈનધર્મ સ્વીકાર્યો નહીં. આચાર્યશ્રીએ લાલણને

(૧૬૭)

તેના માતાપિતા સહિત દેવસીની સહાયથી ઓશ્વાલજ્ઞા-
 તિમાં મેઝવી દીધા. છેવટ લાલણને પિતાના કારણ વચ્ચે
 ભાઈઓ સાથે તકરાર થવાથી તે રીસાઈને પોતાની માતા
 તથા કુટુંબસહિત કચ્છમાં આવેલા ડોળ ગામમાં પોતાને
 મોશાઝ આવ્યા, તથા તેમના મામાને સંતાન ન હોવાથી
 પોતાનો સવળો મરાંસ તેમણે લાલણને આપ્યો. ત્યાં લા-
 લણે પોતાની માતા રૂપાંદેના સ્વર્ગગમનબાદ તેમના અગ્નિ-
 દાહને સ્થાનકે તેમની મૂર્તિસહિત દેરી બંધાવી, તથા પા-
 છઝથી તેમના ઘનાશ્વરા વંશજો પણ પોતપોતાની માતાની
 દેરીઓ ત્યાંજ બંધાવતા ગયા, જે હાલમાં તે આઈયુંના
 સ્થાન તરીકે ઓળખાય છે, લાલણના વંશજોની વરક-
 ન્યાની છેડાછેડી હાલ પણ ત્યાંજ છૂટે છે. ત્યારબાદ એક
 દિવસે પોતાની ગોવ્રજા સ્થાપવાના હેતુથી લાલણે મહા-
 કાલી દેવીનું અઢમના તપપૂર્વક આરાધન કર્યું, ત્યારે તે
 દેવી પોતાનું ભયંકર વિકાઝ રૂપ કરીને સહિષ્ણના આસ-
 નપર સ્વારી કરીને પ્રત્યક્ષ થઈ, તેમનું શસ્ત્રધારી વિકાઝ
 રૂપ જોઈ લાલણ ભય પામીને ત્રણ પગલાં પાછા હટી ગયા
 એવી રીતે પોતાના સેવકને ભયભીત થયેલા જાણીને તે
 દેવીએ પોતાનું તે ભયંકર સ્વરૂપ સંહરીને અતિશય શાંત

(१५८)

तथा मनोहर एवं कमलासन लक्ष्मीदेवीनुं स्वरूप कर्तुं, तयारे लालणे पण भयरहित थइ तेमनी स्तुति करी, अने मागणी करी के हवेथी तमो मारा वंशजोनी कुलदेवी थजो, तथा मारा वंशजोने सर्व प्रकारनो वैभव आपवामां सहाय करजो, देवीए कबुं के, हे वत्स! प्रथम तुं मारां भयंकर स्वरूपथी डरीने त्रण पगलां पाछळ हठी गयो, तेथी हुं तारा वंशजोमां त्रीजी पहेडीए लक्ष्मीरूपे सहाय करीश, तथा मारुं आराधन करनारने हुं तुष्टमान थइश, तथा तारा वंशजोनी शाखाओ आंवाना वृक्षनीपेठे विस्तार पामशे. एटलुं कही ते देवी अदृश्य थयां. एवी रीते विक्रम संवत् १२२९मां लालणे लक्ष्मीदेवीनुं (अंबाइमातानुं) स्वरूप धारण करनारी एवी ते कहाकाली देवीने पोतानी गोत्रजा तरीके स्थापी, अने तयारथी तेना वंशजो “लालण” नामथी प्रसिद्ध थया. एवी रीते आ लालण वंशना स्थापनारा ते लालण शेठ श्रीजयसिंहसूरिना उपदेशथी बार व्रतधारी शुद्ध श्रावक थया.

मूल रजपुत वखतनी गोत्रजा सचावदेवीनुं स्थान झालोरमां छे. तथा बीजुं स्थान भिन्नवाल नगरमां खीमजा डुंगरीपर गाजणाटुंके छे.

(૧૫૯)

જૈની થયા પછી ગોત્રજા દેવી મહાકાલીનું સ્થાન પાવાગઢ ઉપર છે, તથા અંવાઈ માતાનું સ્થાન ગિરનાર પર છે. કર—જન્મે, મુંડળે, પરળે પારકર દેવની ૧૮ પાલી ઘડંનો દલ કરી તેના મોદક કુટુંબમાં લાવા, ફ-ઈને શ્રીફલ એક તથા કપડું ગજ એક દેવું. મેંસને પાડી આવે ત્યારે બે પાલીની લાપસીનું નિવેદ કરવું, પાડો આવે, અથવા ગાય વીંઆય ત્યારે પાલી એકનું નિવેદ કરવું. કાંકળ છોડે ત્યારે ઘડં ટોકડીયા આઠ, શાંડ શેર બે અને ઘૃત શેર બેનું મગદ કરવું, તથા શ્રીફલ એક અને જમળીનું કપડું ગજ એક એ પ્રમાણે નવો કર છે.

કુકડેસરવાલાં સેત્રપાઝનો કર—પડસુદી શેર સાત, શાંડ શેર સાતનું ઘૃતમાંહેં મગદ કરવું, શ્રીફલ એક વધારવું; જમળી ગજ એક અને તેલ શેર પાંચ સેત્રપાઝને ચડાવવું.

જુના કર—પરળે, મુંડળે, ચન્મે પોળી સડના મગદ, શ્રીફલ એક તથા જમળી ગજ એક ઘૃત શેર એક તથા તેલ શેર અરધથી પાવાગઢવાલી ગોત્રજા જુહારવી.

આ લાલણ ગોત્રના વંશજો મુંદ્રા, નવાનગર, અંજાર, નગરપારકર, હાલા, ધુજ, અમરકોટ, કોઠારા, મોપઈ,

(૧૬૦)

સિદ્ધપુર (સિંધ), જેસલમેર, બડોદ્રા (સોરઠ), માંડવી, લુઅડી (પારકર), મલસારણ, રાડદ્રહા, વાટા, ટાકી, કોટડોયા, પંચાલીયા, રાધનપુર, મીયાણી, સુરાચંદે, ખાદરેસા, નસરપુર, લોદ્રાણી, મહેવેચી, કેરવાડા, સેઓ, વાડમેર. સાચોરા, કોટડા, વીરાવાવ, રામનીઓ, પીલુડા તથા આઘી વિગેરે ગામોમાં વસે છે.

આ લાલણના વંશમાં નગરપારકરમાં થયેલા વેલા-જીના પુત્ર વરજાંગ તથા જેસાજીએ પાસ્ટીને દિવસે આઠ પહોરનો પોસહ કર્યો હતો, તે દિવસે સંધ્યાકાળે લક્ષ્મી-દેવી સ્ત્રીનું રૂપ કરીને તથા શ્વેત વસ્ત્ર પહેરીને તેને ઘેર આવી, તથા જેસાજીની સ્ત્રીને કહ્યું કે મને રાતવાસો રહેવાને સ્થાન આપો, જેસાજીની સ્ત્રીએ ઘણા આદરમાન-પૂર્વક તેણીના પગ ધોઈ ઘરમાં વિહાનાપર સુવાડી, પ્રભાતે જેસાજી પોસહ પારી ઘેર આવ્યા, પછી દેવપૂજા તથા ગુરુભક્તિ કરીને પારણું કરવા બેઠા, ત્યારે તેની સ્ત્રીએ કહ્યું કે આપણે ત્યાં રાત્રે ગ્રાહુણી સ્ત્રી આવ્યાં છે, તે હજુ ઉઠ્યાં નથી, ઘાટે તેને પગ ઉઠાડીને જમવા બેસાડીયેં. જેસાજીએ કહ્યું કોણ સ્ત્રી આવી છે ? અને તે ક્યાં છે ? ત્યારે તેણીએ રાત્રિનો વૃત્તાંત કહ્યો. શેઠે કહ્યું ત્યારે તો

(૧૬૧)

તેને ઉઠાડીને તુરત જમવા બેસાડો, ત્યારે જે ઓરડામાં તેણીને સુવાડી હતી, તે ઉઘાડી જોયું તો ત્યાં કોઈ પણ સ્ત્રી નજરે પડી નહીં, જને તેથી સર્વને આશ્ચર્ય થયું. પછી રાત્રિએ જેસાને સ્વપ્નમાં આવી લક્ષ્મીદેવીએ કહ્યું કે તારા પુણ્યથી લેંચાઈને હું આજથી તારે ઘેર રહી છું, તારી સ્ત્રીએ મને ઘણું આદરમાન દીધું છે. પછી તે જેસાજીના ઘરમાં ઘણું દ્રવ્ય થયું, અને તેથી તેણે ગુજરાતમાં આવી પાટણ, અમવાવાદ, લંબાત તથા વીરમગામ આદિક આઠા ગુજરાતમાં, તથા ચિત્તોડ નાગોર, જોધપુર, સીરોહી, નાડલાઈ, જેસલમેર, બાડમેર, કોટડા, અમરકોટ, પારકર, સાચોર, ભિન્નમાલ વિગેરે મારવાડ તથા મેવાડમાં સર્વ જગોએ સંઘમાં સ્વાંડની તથા ત્યાં ત્યાંના સિકાઓની લાણી કરી, અને અમરકોટમાં શિખરવંધ જૈનમંદિર વંધાવ્યું, તથા ચતુર્વિધ સંઘની ઘણી ભક્તિ કરી. એવી રીતે તે જેસાજી અંચલગચ્છમાં ઘણાજ પ્રભાવિક શ્રાવક થયા છે, વળી તેણે પીલુડામાં પણ જિનમંદિર વંધાવ્યું, અને “ જેસો જગદાતાર ” એવું બિરુદ ધરાવ્યું.

વિક્રમ સંવત ૧૫૫૭માં ફાગણ સુદ ૮મે પીલુડા ગામમાં આ વંશમાં થયેલા શેઠ ભોજા શાહે જિનમંદિર

(१६२)

बंधाव्युं, अने अंचलगच्छना आचार्य श्रीसिद्धांतसागर-
सूरिजीए तेनी प्रतिष्ठा करी. संवत १७८८मां नवानगरमां
थयेला जामसाहेबना कारभारी शेठ तलकशी जेसाणीए
पूर्वे सुसलमानोना जोरथी बंध रहेलां शेठ वर्धमानशाहना
देरासरने फरीथी समरावी श्रावण वद सातमे सर्व भिंबोनी
फरीथी प्रतिष्ठा करावी.

॥ वर्धमानशाह तथा पद्मसिंहशाहनं वृत्तांत. ॥

आ लालणना विस्तारवाळा वंशमां अनुक्रमे पंदर
पहेडीओ गयाबाद कच्छमां सुथरी पासे आवेला आरी-
खाणा नामना गाममां विक्रम संवत १६३०नी लगभगमां
अमरसिंह नामना शेठ वसता होता. तेमनी वैजयंती ना-
मनी सर्वगुणसंपन्न स्त्री होती. एक वखते रात्रिए स्वप्नमां
तेणीए वृद्धि पामती एवी समुद्रनी वेळा पोधी. त्यारबाद
संपूर्ण समये तेणीए एक महाभाग्यशाळी पुत्रने जन्म आ-
प्यो, तथा स्वप्नने अनुसारे अमरसिंह शेठे ते पुत्रनुं “वर्ध-
मान” नाम पाळ्युं. त्यारबाद फेटलेक काळे तेणीए पद्म-
स्वप्नथी सूचित थयेला एक बीजा पुत्रने जन्म आप्यो,
तथा तेनुं पण स्वप्नने अनुसारे “पद्मसिंह” नाम राख्युं,

(१६३)

अनुक्रमे बन्नेने परणाव्याचाद अमरसिंह धर्माराधनपूर्वक स्वर्ग गया.

हवे एक समये ते वर्धमानशाह पोताना लघु बंधु पद्मसिंह सहित प्रभातमां पोताना घरना ओटलापर बेसी दातण करता हता, तेवामां एक योगीए तेमनी पासे आवी भोजन माग्युं. त्यारे ते बन्ने दयाळु भाइओए तेने घृतमिश्रित उत्तम भोजन आप्युं, अने तेथी ते जोगी त्यांज तेमनी डेलीना ओटलापर बेसी भोजन करवा लाग्यो. ते बन्ने भाइओ पण स्नान करी जिन पूजा माटे पोताना घरदेरासरमां गया. एटलामां ते योगी पोतानुं एक तुंबडुं ते डेलीना आडसरमां उंचे दोरीथी बांधीने चाल्यो गयो. जिनपूजन करी ते बन्ने भाइओ ज्यारे डेलीमां आव्या त्यारे तेओए त्यां ते योगीने जोयो नही, तेथी तेओए घरना माणसोने ते संवंधि पूळतां तेओए कडुं के, अमोए तेने अहीं भोजन करतो बेटेलो जोयो हतो, परंतु पछी ते क्यारे अने कयां गयो? तेजी अमोने खबर नथी. त्यारे ते बन्ने भाइओए विचार्युं के भोजनयी संतोष पामीने ते कयांक पोताने स्थानके चाल्यो गयो हशे, एम विचारी तेओ पोतपोताने कामे लाग्या. हवे

(૧૬૪)

તે આડસરમાં ડંચે ટાંગેલું તુંબડું છમાસ સુધી કોઈને દ્રષ્ટિ પડ્યું નહીં, તેમતે યોગીના આવવાની વાત પણ સર્વ કોઈ વિસરી ગયા.

एवामां एक दिवसे रात्रि ए ते तુંबडांने बांधेलो दोरो जीर्णताने लेइ अकस्मात् चुटी जवाथी ते तુંबडुं डेलीमां नीचे खाली पडेली-त्रांबांनी कडाइमां जइ पड्युं, अने ते तુંबडुं फुटी जवाथी तेमां रहेलो सिद्धरस ते त्रांबानी कडाइमां फैलाइ जवाथी ते कडाइ स्वर्णमय थइ गइ. हवे प्रभाते ते बन्ने भाइओए ते त्रांबानी कडाइने स्वर्णमय थयेली जोइ, ते तુંबडांना टुकडा आसपास विश्वरायेला जोया. ते जोइ तेओने याद आव्युं कै, खरेखर छमास पेहेलां आवेला ते योगिना हाथमां तુંबडुं हतुं, अने खरेखर ते तુંबडामां आ सिद्धरस भरेलो होवो जोइये. पछी कडाइमां जे कंडं बाकी वधारानो रस पडयो रह्यो हतो, बे रसवडे करीने तेओए बीजां त्रांबांना वासणने लेपन करवाथी ते पण स्वर्णमय थयुं.

ત્યારબાદ તે સુવર્ણના વેંચાણથી તેઓને એક લાખ કોરી ઉત્પન્ન થઈ. પછી તે ધન લેઈને તે બન્ને ભાઈઓ કુલ્લસહિત ભદ્રાવતી નગરીમાં આવી વસ્યા. તે સમયે

(१६५)

आ भद्रावती नगरी कच्छ देशनुं एक महोदुं बंदर हतुं, अने तेथी चीन, मलबार आदिक देशोमांथी त्यां घणां वहाणो आवजा करतां हतां, अने रेशम, साकर, सोपारी एलची आदिक वस्तुओनो त्यां बहोळो व्यापार चालतो हतो. ते जोइ पन्नसिंहे पोताना वडिलबंधु वर्धमानशाहने कहुं के, जो आपनी आज्ञा होय तो हुं अहींथी अनाज-आदिक वहाणमां भरी व्यापार माटे चीन जाउं. एवी रीते व्यापार माटे तेने उत्साहित जोइने वर्धमानशाहे पण तेम करवानी तेने सम्मति आपी. पछी ते एक महोटा वहाणमां अनाजआदिक अर्ध लाख कोरीनी किमतनो माल भरी त्यांथी चीनतरफ रवाना थया, अने कुशलक्षेमे चीनना कंतान नामना बंदरमां उतर्या.

अहीं भद्रावतीमां वर्धमानशाहे पण एक वहाण ख-रीदीने मलबारआदिक देशोसाथे अनेक जातना करीया-णाओनो व्यापार करवा मांड्यो, तेमज तेमणो भद्रावतीना समुद्र किनारापर एक कोठार बंधाव्यो. तेमनी उत्तम प्रकारनी नीति जोइने मलबारआदिकना घणा व्यापा-रीओ हकशीथी वेचवामाटे तेमनापर सोपारी, एलची, भरी, चंदनआदिक घणो माल मोकलवा लाग्या, तथा

(१६३)

अनुक्रमे ते वर्धमानशाहनी कीर्ति तथा लक्ष्मी वृद्धि
पामवा लागी.

पद्मसिंहे पण चीनदेशना कंतानबंदरमां जइ पोतानो
माल बेची घणो नफो मेळव्यो. त्यां तेने त्यांना युलन-
चंग नामना एक करोडपति चीना व्यापारी साथे मित्राइ
थइ. पछी पद्मसिंहे पण त्यांथी रेशम, साकर विगेरे वस्तु-
ओ खरीदी पोताना वहाणमां भरी भद्रावतीतरफ जवानी
तैयारी करी, त्यारे ते युलनचंग पण हिंदुस्तानना व्या-
पारथी वाक्रेफ थवा माटे पद्मसिंह साथे तेज वहाणमां
चड्यो. एवी रीते ते पद्मसिंह छ मासवाद ते मित्रसहित
भद्रावतीमां कुशलक्षेमे आवी पहोंच्यो, तथा वहाणमांथी
सर्व माल उतारी वखारोमां भर्यो, अने धीमे धीमे नफो
मळवाथी ते माल तेओए बेची नाख्यो. युलनचंग पण
एक माससुधी तेओने त्यां परोणातरीके रह्यो, अने ते
बन्ने भाइओनी नीति तथा प्रतिष्ठा जोइ घणो खुशी थयो.

छी तेणे पोताना देशतरफ जती वेळाये ते बन्ने भाइ-
ओने कहुं के, हवेथी हुं मारो घणो माल तमोने वेचवा
माटे चीनथी मोकलावीश, ते तमारे हकशीथी बेची आ-
पवो. एम कही तेणे पोताना देशमां जइ तेओने लाखोनी

(१६७)

किमतनो माल वेचवामाटे भद्रावतीमां वहाणो मारफते
मोकली आप्यो, अने तेनी हकशीथी ते बन्ने भाइओ पासे
लाखो गमे द्रव्य थयुं.

एवामां श्री अंवलगच्छाधीश श्रीकल्याणसागरसूरि
विहार करताथका भद्रावतीमां पधार्या, त्यारे आ बन्ने
भाइओए घणा महोत्सवपूर्वक तेमनो नगरमां प्रवेश क-
राव्यो. आचार्यश्रीए पण उपाश्रयमां पधारी श्रोताजनोनी
सभामां श्रीशत्रुंजय तीर्थना अनुपम माहात्म्यनो उपदेश
कयों. ते सांभळी ते बन्ने भाइओए शत्रुंजय तीर्थनो संघ
कहाडी यात्रा करवानो मनोरथ कयों, तथा पोतानो ते
मनोरथ आचार्यश्रीने निवेदन कयों. आचार्यश्रीए पण
अनुमोदन आपी वर्धमानशाहना मस्तकपर संघपतिपणानो
वासक्षेप नाख्यो. पछी पोताना वडिल बंधुनी आज्ञाथी
पद्मसिंहशाहे उभा थइ सर्व संघने तीर्थाधिगजनी यात्रा
माटे आववाने निमंत्रण कयुं, तथा कहुंके मार्गमां वाहन,
तथा भोजनआदिक सर्व स्वर्च सर्व यात्रालुओने अमारा
तरफथी मळशे. आचार्य श्रीकल्याणसागरसूरिजीने पण
परिवारसहित संघसाथे पधारवामाटे विनंति करी कहुं
के, अमो अहींथी वहाणोमारफते नागनावंदरे जइयुं,

(१६८)

माटे आप पण रणने मार्गे त्यां तुरत पधारवा कृपा करशो.

पछी आचार्यश्रीने वंदन करी ते बने भाइओए घेर आत्री कुंकुम पत्रिकाओ लखी देशावरोमां यात्रार्थी माण-सोने निमंत्रण कर्या, तथा पोताना लालणगोत्रीओने संघमां पधारवाने विनंति करवामाटे कासदो मोकल्या. वर्धमानशाहना पुत्र वीरपाल, वज्रपाल तथा भारमल्ल तथा जगदु अने पद्मसिंहशाहना पुत्र श्रीपाल, कुरपाल तथा रणमल्ले मळीने संघमाटे बहाणो, अनाज, घृत, तंबूओ विगेरेनी व्यवस्था करी. पछी शुभ दिवसे सर्व यात्रिको तथा कुटुंब सहित भद्रावतीथी बहाणोमारफते प्रयाण करी तेओ नागना बंदरे आव्या. त्यां बंदरना किनारापर सेंकडोगमे रंगबेरंगी तंबूओ उभा कर्या, अने तेमां सर्व यात्रिकोए उतारो कर्यो.

हवे ते समये ते नागना बंदर नवानगरना राजा श्रीजशवतसिंहजीना ताबानुं हतुं. पछी ते वर्धमानशाहे पोताना भाइ पद्मसिंहसहित त्यांना ते राजाने मळीने ते-मने सोनामोहोरोथी भरेलो थाळ भेट कर्यो. त्या रे रा-जाए पण खुशी थइने तेमने कहुं के, अमारा सरखं जे

(६९)

कंड कार्य होय ते कहो ? त्यारे वर्धमानशाहे कहुं के हुं
 अहींथी संघसहित शत्रुंजय तीर्थाधिराजनी यात्राये जउं
 छुं, माटे मार्गमा संघना रक्षणमाटे एकसो हथीयारबंध
 माणसो आपवानी मेहेरवानी करो ? त्यारे महाराजाए
 पण पोताना एकसो हथीयारबंध सुभटो तेमने सोंप्या.
 पछी पोताना मंत्रीनी प्रेरणाथी महाराजाए ते बन्ने भा-
 आइओने कहुं के, यात्रायेथी पाछा आव्याबाद तमो जो
 अहीं नवानगरमां निवास करी व्यापार करशो तो हुं
 तमारा मालती कच्छना राज्यथी अरधी जगात लेइश,
 तेथी तमोने अने मने पण लाभ थशे, तेमज तमोने अहिं
 सर्व प्रकारनी सगवड करी अपावीश. त्यारे ते बन्ने भा-
 इओए परस्पर विचार करी महाराजानी ते मागणी स्वी-
 कारी. माहाराजाए पण खुशी थइ तेओने वस्त्र आभू-
 षणो विगेरेनो किमती शिरपाव आप्यो, पछी महाराजाना
 हुकमथी सर्व राजद्वारी माणसोए पण संघनी सामग्रीमाटे
 घणी किमती मदद करी, अने ते बन्ने भाइओए पण ते
 सघळा राजद्वारी माणसोने पोषाक सन्मान विगेरेथी
 खुशी कर्या.

एवी रीते सर्व प्रकारनी सामग्री सहित संघे ज्यारे

(१७०)

नवानगरथी प्रयाण कर्युं, त्यारे तेमां नीचे मुजब सामग्री हती.

५०० रथ	५०० उंट
७०० गाडां	१००० खचर
९०० घोडा	२०० रसोइया
९ हाथी	१०० कंदोइ
१०० वाणंद	२०० साधुओ
५० नाटकीया	३०० साध्वीओ
२० बाजांवाळा	१०० चारण
१५० तंबु खोडनारा	

ए रीतनी सामग्री हती, तेमज सर्व मळी ते संघमां पंदर हजार माणसो हतां, रणमार्गे आचार्य श्री कल्याण-सागरजीं पण पोतना शिष्यपरिवारसहित त्यां पधार्या तथा संघनी सामग्री जोइ घणाज खुशी थया एक सु-शोभित रथमां सर्व विघ्न निवारनारी विराजमान थयेली श्री शांतिनाथजीनी मूर्ति पण साथे हती. मार्गमां जे जे गाममां जिनमंदिर आवतुं, त्यां पूजा भणावी ध्वजारोपण करवामां आवतुं हतुं, तथा साधर्मिकोनुं स्वामिवात्सल्य

(१७१)

पण करता हता. एवी रीते प्रयाण करीने अनुक्रमे सर्व संघ शत्रुंजय तीर्थनी नजीक आवी पहुँच्यो. त्यां शत्रुंजयी नदीना किनारापर तंबूओ खडा करवामां आव्या, तथा सर्व यात्रिकोए तेमां सुकाम कर्यो.

पछी प्रभाते श्रीकल्याणसागरजी महाराजना आदे-शमुजव संघपति एवा ते वने भाइओए विधिपूर्वक गिरि-पूजन कर्युं, तथा याचकोने घणुं दान आप्युं. पछी ते वने भाइओए संघसहित गिरिराजपर चडी आचार्यश्रीए बतावेली विधिमुजव श्रीऋषभदेवप्रभुनुं पूजन कर्युं, तथा ते वखते विविध प्रकारना वाजित्रीना नादोवडे सर्व पर्वत गाजी रह्यो हतो. एवी रीते घणाज आडंबरथी प्रभुनी पूजा करी संघपतिए याचकोने घणुं द्रव्य आपी संतुष्ट कर्या. पंदर दिवसो सुधी संघ सहित त्यां रही गिरिराजनी प्रदक्षिणा विगेरे करी तेमणे त्यां नाना प्रकारना महोत्सवो कर्या. पछी त्यांथी प्रयाण करी संघसहित तेओ नवानगर पासे ज्यारे आवी पहुँच्या, त्यारे महाराजा जसवंतसिंहजीए महोटा आडंबरपूर्वक सामैयुं करी तेओने नगरमां प्रवेश कराव्यो, ते वखते नगरने रंगबेरंगी ध्वजापताकाओवडे शणमारवामां आव्युं हतुं.

(१७२)

ते वखते संघपति वर्धमानशाह तथा पद्मसिंहशाहे पांच हजार सोनामोहोरोनो भरेलो थाल महाराजाने भेट कर्यो. तथा महाराजाए पण घणा आदरमानथी तेमने वस्त्राभूषणो भेट कर्यो. वळी ते वखते महाराजाए फरीने तेओने नवानगरमांज निवास करवा माटे कहेवाथी तेओए पण संघने पेहेरामणी आपी विसर्जन करी कुटुंबसहित नवानगरमां निवास कर्यो, तथा तेमनी साथे संघमां आवेला पांच हजार ओशवाळोए पण पोतानी आजीविका माटे त्यांज निवास कर्यो.

आचार्यश्री कल्याणसागरजी पण त्यांथी बिहार करी अन्य स्थानके पधायी.

अहीं अनुक्रमे तेओनो व्यापार घणोज वृद्धि पाम्यो, तथा तेथी महाराजाने पण घणो लाभ थयो, अने महाराजानी तेमना साथे घणी ग्रीति थइ.

पद्मसिंहशाहनी स्त्री कमलादेवी घणीज बुद्धिवान होवाथी एक दहाडो तेणीए पोताना जेठ वर्धमानशाह तथा पोताना स्वामी पद्मसिंहशाहने विनंति करी के, लक्ष्मीनो स्वभाव हमेशां चंचल छे, माटे बुद्धिवानोए तेने

(૧૭૩)

ધર્મકાર્યોમાં જોડી તેનું સાર્થક કરવું ઉચિત છે. તે સાં-
 મઠી તેઓએ પણ નવાનગરમાં એક વિશાલ જિનમંદિર
 બંધાવવાનો નિશ્ચય કર્યો. ત્યારવાદ તે જિનમંદિરનું સ્વાત
 મુહૂર્ત જોવરાવવા માટે તેઓએ તુરત વિનંતિ લક્ષ્મીને શ્રી-
 કલ્યાણસાગરસુરિજીને બોલાવ્યા. આચાર્યશ્રી પણ ધાર્મિક
 ઉન્નતિ જાણીને તુરત ત્યાં પધાર્યા, અને ઘણાજ આડંબર-
 પૂર્વક તેમનો નગરમાં પ્રવેશ કરાવ્યો. આચાર્યશ્રીએ પણ
 ઉત્તમ મુહૂર્ત જિનમંદિર માટે જોઈ આવવાથી તેઓએ દશ
 હજાર સોનામોઢોરો મહારાજા જામશ્રીને આપી તે માટે
 જમીન સ્વરીદી તથા વિક્રમ સંવત ૧૬૬૮ના શ્રાવણ સુદ
 પાંચમને દિવસે ઘણા મહોત્સવપૂર્વક તેઓએ તે મહાન્
 જિનમંદિરનું સ્વાતમુહૂર્ત કર્યું, તથા તે વચ્ચે તેઓએ યાચ-
 કોને ઘણું દ્રવ્ય આપ્યું. તે જિનમંદિર બાંધવા માટે કચ્છ
 દેશમાંથી બોલાવેલા એકસો સલાટો તથા પાંચસો બીજા
 માણસો, એમ સર્વ મઠી છસો માણસો કામે લાગ્યા હતા.
 વર્ધમાનશાહની સ્ત્રી નવરંગદેવી તથા પદ્મસિંહશાહની સ્ત્રી
 કમલાદેવી વારંવાર તે સર્વ કારીગરોને વસ્ત્રો, દ્રવ્ય તથા
 વાસણોઆદિકના ઇનામો આપીને ઉત્સાહિત કરતી હતી.
 એવી રીતે આઠ વર્ષો સુધીમાં તે જિનમંદિરનું ઘણુંસ્વરૂં

(१७४)

कार्य संपूर्ण थइ गयुं, तथा भमतीनी वन्नै चोमखोपरनी शिखरो अने तेना उपरना भागना रंगमंडपो तथा झरु-खाओ जेटळुंज कार्य बाकी रहुं, त्यारे तेओए उमदा पाषाणआदिकनी पांचसो एक प्रतिमाओनी आचार्य महा-राज श्रीकल्याणसागरजी पासे अंजनशलाका करावी. मूळगंभारामां एकसरखा प्रमाणवाळी श्रीशांतिनाथजीनी त्रण प्रतिमाओनी विक्रम संवत १६७६ना वैसाख सुद ३ बुधवारे पहेली प्रतिष्ठा, तथा संवत १६७८ना वैसाख सुद ५ शुक्रवारे भमती विगेरेमां बीजी प्रतिष्ठा श्रीकल्या-णसागरसूरिजीना हाथथी करावी. ते वखते तेओए घणुं द्रव्यदान करी बहु पुण्य उपार्जन कर्तुं. त्यारबाद तेओए शत्रुंजयपर, मोडपरमां, तथा छीकारीमां जिनमंदिरो बंधावी जिनप्रतिमाओनी प्रतिष्ठा करावी.

वळी तेओए नीचेमुजब रत्नोनी जिनप्रतिमाओ पण भरवी.

वर्धमानशाहे नवहजार मुद्रिका खरचीने रिष्टरत्ननी श्रोनेमिनाथ प्रभुनी एक प्रतिमा करावी.

पद्मसिंहशाहे नवहजार मुद्रिका खरचीने माणेकर-त्ननी श्रीवासुपूज्यस्वामिनी एक प्रतिमा करावी.

(૧૭૨)

વર્ધમાનશાહની સ્ત્રી નવરંગદેવીએ દશહજાર મુદ્રિકા સ્વરચીને શ્રીપાર્શ્વનાથજીની નીલમની એક પ્રતિમા કરાવી.

પદ્મસિંહશાહની સ્ત્રી કમલાદેવીએ દશહજાર મુદ્રિકા સ્વરચીને નીલમની શ્રી મલ્હિનાથજીની એક પ્રતિમા કરાવી.

એવી રીતે તેઓના કુટુંબના સર્વ માણસોએ કસોટી આદિક ઉમદા પાષાણોની જિન પ્રતિમાઓ કરાવી.

એવી રીતે તે સમયે તે બન્ને ભાઈઓએ શુભ માર્ગમાં ઘણું દ્રવ્ય સ્વરચી અતિશય પુણ્ય ઉપાર્જન કર્યું.

હવે તે વસતે નવાનગરના મહારાજા જસવતસિંહજીનો હૃદયમત ઠકર નામનો લુહાણા જ્ઞાતિનો એક સ્વજાનની હતો. મહારાજાની વર્ધમાનશાહ તથા પદ્મસિંહશાહ પર ઘણી પ્રીતિ જોડીને તેના હૃદયમાં ઈર્ષા ઉત્પન્ન થઈ, તેથી તેણે લાગ જોડીને એક વસતે મહારાજા જામસાહેબને અરજ કરી કે, આજે અમુક રાજ્ય કાર્ય માટે નવહજાર સોનામોહોરોનો સ્વપ છે, અને આ સમયે આપણા સ્વજાનામાં તેટલી શીલક નથી, માટે જો આપ હુકમ કરો તો હું તેટલી સોનામોહોરો હાલ વર્ધમાનશાહ પાસેથી ઉછીની લાવું, અને સ્વજાનામાં આવ્યેથી તેમને હું પાછી ભરી આ-

(१७६)

पीश, त्यारे जामसाहेबे तेम करवानो तेने हुकम कर्यो,
 एगळे तेणे नव हजार कोरीनी वर्धमानशाह उपरे चीठी
 लखीने ते नीचे जामसाहेबनी सही करावी लीधी.
 पछी ते दुष्ट खजानचीए घेर आवी ते नव हजारना
 आंकपर बे मींडा चडावीने नवलाख कोरीनी ते
 चीठी करी, पछी तेणे पाळले पहोरे वर्धमानशाह पासे
 आवीने ते नवलाख कोरीनी चीठी बतावी ते वांची आ
 श्रय्य पामी वर्धमानशाहे पोताना भाइ पद्मसिंहने बोलवी
 ते चीठी बतावी. ते वांच्याबाद बन्ने भाइओए विचार्यु
 के खरेखर महाराजासाहेब आपणापर कोपायमान थया
 होय तेम संभवे छे. पछी पद्मसिंहे पोताना बडीलबंधुने
 कबुं के, तमो आ हडमत ठकरने आपणी वखारे तेडी
 जाओ, हुं थोडीवारमांज त्यां आवी सवळी रकममाटे
 बंदोबस्त करुं छुं. पछी वर्धमानशाह ते हडमत ठकरने
 साथे लेइ पोतानी वखारे आव्या अने पद्मसिंहशाह ते ची-
 ठीनी हकीकतथी वाक्रेफ थवामाटे महाराजा जामसाहेबनी
 मुलाकाते गया, परंतु महाराजासाहेब ते वखते जनानखा-
 नामां होवाथी तेने तेमनो मेलाप थयो नही, तेथी
 निराश थइ त्यांथी पोतानी वखार तरफ चाली निकल्या.

(१७७)

एवामां मार्गमां बजारमां तेओने एक अतिशय बूढो योगिराज मळ्यो, अने तेणे ते पद्मसिंहशाहपासे भोजन माग्युं. पद्मसिंहशाहे पण तेने कोइ कंदोइनी दुकानपरथी मनगमतुं भोजन अपाव्युं, तथा तेनी आकृतिविगेरे जोइने तेने याद आव्युं के, जे योगिराज आरिखाणमां अमारा घरनी डेलीना आडसरमां सिद्धरसनुं तुंवडुं लटकावी गयो हतो, तेज खरेखर आ योगिराज छे. एवामां ते योगिराजेज पद्मसिंहशाहने पूछ्युं के, हे वत्स ! आजे तुं उदास केम देखाय छे ? त्यारे पद्मसिंहशाहे तेमने टुंकामां ते चीट्टीनी हकीकत कही जणाव्युं के, आ वखते अपारी पासे वखारनी पेटीमां फक्त नवहजार सोनामोहोरोज शीलकमां छे. ते सांभळी ते योगिराजे पोतानी विशाल जटामांथी एक जडी कहाडीने पद्मसिंहशाहना हाथमां आपी, तथा पोते कंइ पण बोल्या चाल्याविना एकदम अदृश्य थइ गयो. पद्मसिंहशाहे आमतम बजारमां तेने घणी जगोए शोध्यो, परंतु ते कोइपण जगोए दृष्टिए पड्यो नही.

हवे ते जडी लेइने पद्मसिंह पोतानी वखारे आव्या, तथा पोताना वडिलबंधुने एकांतमां सर्व वृत्तांत कहीने, योगिनो मेलाप, तथा ते जडीनी हकीकत कही संभळा-

(१७८)

वीने ते जडी तेमना हाथमां आपी. ते जोइ वर्धमानशाहे विचार्युं के, खरेखर योगिनुं रूप धारण करनारी ते आपणी गोत्रदेवीएज तने दर्शन आपीने आ अणीने बखते चित्रावेलनी जडी आपीने आपणने सहाय करी छे. हवे आ जडीने आपणे आपणी नव हजार सोनामोहोरोनी थेलीमां राखीने आ हडमत ठकरने नवलाख सोनामोहोरो तोली आपीये, केमके हवे आ चित्रावेलनी जडीना प्रभावथी तेमांयो लाखोगमे सोनामोहोरो कहाडतां पण नव हजारनी मूल रकम तेमां बालासज रहंशे. पछी तेओए नवलाख सोनामोहोरो तेने तोली आपी, ते पण आश्चर्य पामी भयथी कंपतोथको ते सोनामोहोरोनी थेलीओनुं गाडुं भरी त्यांथी चाल्यो गयो, अने त्यारथी ते वर्धमानशाहनी वखारनुं नाम नवलाखाना नामथी प्रसिद्ध थयुं, के जे नामथी आजे पण ते मकान ओळखाय छे.

त्यारबाद ते बने भाइओए घेर आवी विचार कयों के, हवे आ शेहेरमां रहेवुं लाभकारक नथी. एम विचारी तेओए प्रभातमां पोतानो किमती माल वहाणमां भरी नागनाबंदरथी कुटुंबसहित भद्रावती तरफ प्रयाण कर्युं.

(१७९)

तेओनी साथे तेमनी नोकरी विगेरेना आश्रयवाळा तथा स्नेही संबंधिओ विगेरे मळीने चार हजार ओशवाळ-ज्ञातिना माणसोए पण नवानगर छोडी भद्रावती तरफ प्रयाण कर्युं. त्यारबाद महाराजा जामसाहेबने आ हकी-कतनी खबर मळवाथी तेमणे ते. लुहाणा हडमत ठकरने मारी नाख्यो, तथा वर्धमानशाहने पाछा बोलाववा माटे पोताना हजुरीओने मोकल्या, परंतु तेओ पाछा आव्या नही. भद्रावतीमां पहीचतांज कच्छना महाराओ श्रीभार-मल्लजीए ते बन्ने भाइओने घणुंज सन्मान आप्युं, अने तेथी तेओ कुटुंब सहित भद्रावतीमां रही चित्रावेलनी जडीना प्रभावथी पोतानो व्यापार करवा लाग्या. तथा भाविभावना प्रबलपणाथी तेओए नवानगरमां बंधावेळां ते श्रीशांतिनाथजीना जिनमंदिरनुं उपर जणावेळुं बाकीनुं कार्य अपूर्ण रही गयुं.

एवामां आचार्य महाराज श्रीकल्याणसागरजी पण विहार करताथका भद्रावतीमां पधार्या, त्यारे ते बन्ने भा-इओए महोत्सवपूर्वक तेमनो नगरीमां प्रवेश कराव्यो. त्यारबाद एक वखते आचार्यश्रीना पूछवाथी तेओए न-वानगरनो सर्व दृतांत कही संभळाव्यो, तथा ते साथे

(१८०)

योगी पासेथी मळेली चित्तावेलनी जडीनी हकीकत पण कहीने पूछयुं के, हे भगवन् ! ते योगी कोण हतो ? अने शामाटे तेणे अमोने बे वखत सहाय करी ? ते संबंधि कंह हकीकत आपसाहेबना ध्यानमां होय, तो अमोने निवेदन करो ? त्यारे महाकालीना वरदानवाळा आचार्य-श्रीए पण ते महाकालीनुं आराधन कर्गु. तेथी महाकालीए प्रत्यक्ष थइ आचार्यश्रीने तेमना पूर्वज लालण संबंधि सर्व वृत्तांत कही संभळाव्यो, अने कहुं के मारां वचनथी बंधायेली हुं लालण वंशना मारा भक्त एवा त्रीजी पहे-डीना दरेक पुरुषने सहाय करुं छुं, अने तेथी योगी-रूपे में ते बन्ने भाइओने बे वखत सहायता करी छे. पछी आचार्यश्रीए पण ते हकीकत ते बन्ने भाइओने जणावी, ते सांभळी तेओ बन्नेए अत्यंत आनंद पामी आचार्यश्रीने पूछयुं के, अमारी ते गोत्रमातानुं स्थान क्यां छे ? अमोने तेमनां दर्शन करवानी घणीज अभिलाषा छे. आचार्यश्रीए कहुं के ते महाकाली देवीनुं स्थान गुजरातमां आवेला पावागढपर छे.

त्यारवाद प्रभातमांज तेओ कुटुंबसहित त्यांथी प्रयाण करी स्थलमार्गे पावागढपर गया. त्यां तेमणे पो-

(१८१)

तानी गोत्रदेवीनी मूर्तिनां दर्शन करी स्तुति करी. पछी रात्रिए ते देवीए पण पोताना अत्यंत शांत, अने महा-तेजस्वी स्वरूप सहित तेओ बन्ने भाइओने प्रत्यक्ष दर्शन आपीने कहुं के, तमारा पूर्वज लालणनी भक्तिथी वचन-बडे बंधायेली एवी में तमोने योगी स्वरूपथी बे बाखत सहाय आपी छे, एम कही तेणीए पोतानी एक स्फटिकनी मूर्ति तेओने आपी पोते अदृश्य थयां. पछी ते बन्ने भाइओए पोतानी ते गोत्रजादेवीना मंदिरनो त्यां जीर्णोद्धार कराव्यो, तथा तेमने नमीने कुटुंबसहित पाछा तेओ भद्रावतीमां आव्या.

त्यारबाद श्री कल्याणसागरस्वरिजीना उपदेशथी वर्धमानशाहनी स्त्री नवरंगदेवीए सिद्धचक्रना आराधन रूप तप करीने, बे लाख मुद्रिका खरची तेनुं उजमणुं कर्युं. तेमज पद्मसिंहशाहनी स्त्री कमलादेवीए ज्ञानपंचमीनो तप करी बे लाख मुद्रिका खरची ज्ञानपंचमीनुं उजमणुं कर्युं, तथा घणा आगमग्रंथो विगेरे लखाव्यां. वर्धमान-शाहे पोताना सर्वथी लघु पुत्र जगडुना विवाह प्रसंगे जण लाख मुद्रिका खरचीने याचकचारणोने चार हजार उंड बक्षीस आप्या, पद्मसिंहशाहे पण पोताना पुत्र रणम-

(૧૮૨)

હુનો વિવાહ ત્રણ લાખ મુદ્રિકા સ્વરચીને કર્યો. આ વર્ધમાનશાહનું સંસ્કૃત ચારિત્ર રચનાર મહાકવિ શ્રી અમર-સાગરસૂરિજીને આચાર્યપદવી આપવામાં તે બન્ને ભાઈઓએ બેલાખ મુદ્રિકાનું સ્વર્ચ કર્યું. પોતાના સાધર્મિઓના ઉદ્ધાર માટે શ્રીકલ્યાણસાગરસૂરિજીના ઉપદેશથી તે બન્ને ભાઈઓએ સર્વ મઠી સાત લાખ મુદ્રિકા સ્વરચી.

એક વખતે શ્રી કલ્યાણસાગરજી મહારાજે તે બન્ને ભાઈઓને કહ્યું કે, આ મદ્રાવતી નગરી બહુ પ્રાચીન છે, પ્રથમ તેનું કોશાંબી નગરી નામ હતું, તથા અહિં આ શ્રી-મહાવીર પ્રમુખ પ્રાચીન જિનમંદિર સંપતિરાજાનું બંધાવેલું છે, તે જિનમંદિરનો પ્રથમ ઘણી વખત જીર્ણોદ્ધાર થયેલો છે, અને હાલ પણ તેના જીર્ણોદ્ધારની જરૂર છે. તે સાં-મઠી આ બન્ને ભાગ્યશાલી ભાઈઓએ દોઢ લાખ મુદ્રિકા સ્વરચીને તેનો જીર્ણોદ્ધાર કરાવ્યો.

ત્યારબાદ તેઓએ બંધાવેલા નવાનગરના શ્રીશાંતિનાથજીના દેરાસરનું અપૂર્ણ રહેલું કાર્ય સંપૂર્ણ કરવામાટે ત્યાં રહેતા પોતાના ત્રીજા ભાઈ ચાંપસીશાહને બે લાખ મુદ્રિકા મોકલાવી, પરંતુ ભાવિપ્રાબલ્યતાથી તે કાર્ય સંપૂર્ણ થયું નહીં. તેમજ તેઓએ તે વિશાળ જિનમંદિરના હમેશ માટેના

(१८३)

खर्च सारुं पोतानी नव वाडीओ, चार खेतरो, तथा एकावन हाटोनी पंक्ति समर्पण करी.

त्यारबाद एक दिवसे श्रीकल्याणसागरसुरिजीना उपदेशथी तेओए सर्व तीर्थोनी कुटुंबसहित यात्रा करवानो निश्चय कर्यो. तेथी तेओए प्रथम गिरनारपर जइ त्यांनी यात्रा करी बे लाख मुद्रिका खरचीने त्यांना श्रीनेमिनाथ प्रभुना जिनमंदरनो जीर्णोद्धार कर्यो. पछी तेओए शत्रुंजयतीर्थनी यात्रा करी त्यां बे लाख मुद्रिका खरचीने ध्वजारोपण कर्युं. त्यारबाद तारंगे आबीने तेओए अढीलाख मुद्रिका खरचीने त्यांना श्रीअजितनाथजीना जिनमंदिरनो जीर्णोद्धार कराव्यो. पछी आबुपर्वतपर जइ त्यांनी यात्रा करी विमलशाह तथा वस्तुपालनां मळी बन्ने जिनमंदिरोनो पांच लाख मुद्रिका खरचीने तेओए जीर्णोद्धार कराव्यो, तथा ते जिनमंदिरोनी कारिगिरि जोइ तेओ अत्यंत आनंद पाમ्या. पछी सम्मेतशिखरपर जइ त्यांनी यात्रा करीने अढीलाख मुद्रिका खरचीने त्यां पावडीओ बंधावी. त्यारबाद तेओए वैभार, चंपा, काकंदी, पावापुरी, राजगृही, वाणारसी, हस्तिनापुर विगेरे तीर्थभूमिओनी यात्रा करीने त्यां घणुं द्रव्य खरच्युं

(१८४)

एवी रीते अनेक प्रकारनां सुकृतोवडे पोताना आ-
त्माने पवित्र करी श्रीवर्धमानशाह शेठ पोतानुं ब्यासी
वर्षोनुं आयुष्य संपूर्ण करी आराधनापूर्वक भद्रावतीमां
स्वर्गे गया. तेमना अग्निसंस्कारनी जगोए तेमना भक्ति-
वंत लधुबंधु पद्मसिंहशाहे त्रण लाख मुद्रिका खरचीने एक
अतिकारिगिरीवाळी विशाळ वाव बंधावी, के जे वाव
हालमां महोटी सेलरवावना नामथी ओळखाय छे, तथा
ते वावना किनारापर एक शांतिनाथ प्रभुनी देहेरी बं-
धावी, तथा तेमना कारजमां बार लाख मुद्रिका खरचीने
समस्त कच्छ तथा हालारने मिष्टान्न भोजन कराव्युं.

त्यारबाद पद्मसिंहशाहे पण पोतानो अंतसमये पोताना
वडिलबंधु वर्धमानशाहना वीरपाल, विजपाल, भारमल्ल
तथा जगडु नामना चार पुत्रोने, तथा पोताना श्रीपाल,
कुरपाल तथा रणमल्ल नामना त्रण पुत्रोने पोतानी पासे
बोलावी द्रव्यआदिकना भागोमाटे तेओनो अभिप्राय
पूछयो. त्यारे तेओए कहुं के, अमो सर्वने हवे जूदा थवानी
इच्छा छे, माटे द्रव्यनो भाग वहेंची आपो ? ते सांभळी
पद्मसिंहशाहना हृदयमां जरा खेद तो थयो, परंतु तेओनी
इच्छा विभक्त थवानी होवाथी चित्रावेलनी जडीयुक्त

(१८५)

सोनामोहोरोनी थेलीवाळी तेणे पेटी उघाडी, पछी ते थेलीमांथी सात लाख मुद्रिकाओ ज्यारे ते गणी रह्या, त्यारे तेज समये ते जडी दैविक प्रभावथी अदृश्य थइ गइ, तथा थेलीमांनी मुद्रिकाओ पण खलास थइ. ते जोइ पञ्चसिंहशाहे विचार्युं के, खरेखर आ लोकोना भाग्यमां हवे ते चित्रावेलनी जडी नथी. पछी तेणे ते साते पुत्रोने सरखे भागे ते एकेक लाख सोनामोहोरो आपी दीथी तथा तेओने कुलदेवीनी प्रसन्नताआदिक पोतानुं सर्व वृत्तांत आदिथी कही संभळाव्युं. महाकालीए आपेली पोतानी स्फटिकनी मूर्ति वर्धमानशाहना वृद्ध पुत्र वीरपालने सोंपी, अने कहुं के आनुं पूजन करवाथी सर्व प्रकारनां विघ्नोनी विनाश थशे, तथा कष्ट पड्ये अहमना तपपूर्वक ते कुलदेवीनुं सम्यक् प्रकारे आराधन करवाथी ते प्रत्यक्ष थइ तमाश कुटुंबनां कष्टोने दूर करशे. त्यारबाद ते पञ्चसिंहशाह अरिहंतआदिकना शरणपूर्वक आराधनासहित पोतानुं सीतोतेर वर्षोनुं आयु संपूर्ण करी शांत चित्तथी स्वर्गे गया. पछी तेमना श्रीपाल आदिक पुत्रोए मळीने समयानुसार तेमनां कारजविगेरे कर्या.

वर्धमानशाह तथा पञ्चसिंहशाहनी स्त्रीओ पोताना

(૧૮૬)

પતિના સ્વર્ગગમન પહેલાંજ શુભ ધ્યાનથી કાઠ કરી સ્વર્ગે ગઈ હતી. ત્યારબાદ કેટલોક સમય વીત્યાબાદ તે જાહોજલાલીવાળી પ્રાચીન મદ્રાવતી* નગરીમાં દૈવયોગે મહામારીનો ઉપદ્રવ થયો, અને તેથી ત્યાં ઘણા માણસો મૃત્યુ પામવાથી ધીમેધીમે તે નગરી ઉજ્જડ થઈ ગઈ. તે વખતે સર્વ લોકો તે નગરી છોડીને જૂડીજૂડી જગોઈ જઈ વસ્યા. વર્ધમાનશાહના વીરપાલ આદિક ચારે પુત્રો કુટુંબ સહિત ત્યાંથી નિકળી ભુજમાં જઈ વસ્યા, તથા પદ્મસિંહ-શાહના ત્રણે પુત્ર પોતાના કુટુંબસહિત ત્યાંથી નિકળી માંડવીમાં જઈ વસ્યા. વર્ધમાનશાહના સર્વથી નાના પુત્ર જગદુશાહ મહાબુદ્ધિવાન તથા ઘણા ઉદાર દિલના હતા, તેમણે વૃદ્ધાવસ્થાએ પહોંચેલા એવા શ્રીકલ્યાણસાગરસૂરિ-જીને આમંત્રણ કરી મહોત્સવપૂર્વક ભુજનગરમાં પધરાવ્યા, અને તેમની અત્યંત ભક્તિ કરી. ગુરુમહારાજે પણ તેમના પિતા શ્રીવર્ધમાનશાહનું સર્વ વૃત્તાંત તેની પાસે કહી સંભ-લાવ્યું. તે સાંભળી અત્યંત ખુશી થયેલા જગદુશાહે પિતૃ-ભક્તિ માટે તેમનું ચરિત્ર સંસ્કૃત ભાષામાં કાવ્યબદ્ધ રચ-વા માટે આચાર્યશ્રીને વિનંતિ કરી. જેથી આચાર્યશ્રીએ

* હાલમાં તે મદ્રેસર (વસહી) કહેવાય છે.

(१८७)

पण पोताना महाकवि शिष्य अमरसागरसूरिजीने चरित्र रचवा माटे आदेश कर्षो. अने तेथी ते महाकवि श्रीअमरसागरसूरिजीए विक्रम संवत् १६९१ना श्रावण सुद्ध सातमने दिवसे श्रीवर्धमानपद्मसिंहचरित्र नामनो संस्कृत काव्यबद्ध ग्रंथ रचीने संपूर्ण कर्षो. ते चारित्रनो भावार्थ लेइने आ सर्व वृत्तांत* छापी प्रसिद्ध कर्षो छे. ते माटे ते चरित्रने अंते श्रीअमरसागरसूरि लखे छे के—

तनुजो वर्धमानस्य । जगद्गुः सर्व तोलघुः ॥

औदार्यधैर्यगांभीर्या—द्यनेकगुणमंडितः ॥ १ ॥

आह्वयामास सूरींद्रान् । वृद्धान् कल्याणसागरान् ॥

भुजोरुनगरे भक्त्या । महोत्सवपुरस्सरं ॥२॥ युग्मं ॥

चक्रे तेन महाभक्ति—गुरुणां विनयोज्ज्वला ॥

गुरुभिर्गदितं तस्य । पितुर्वृत्तं समं ततः ॥ ३ ॥

तत् श्रुत्वा जगद्गुस्तूर्ण—ममदं मुदमुद्रहन् ॥

पितृपितृव्यसद्भक्ति—परः कीर्त्यभिलाषुकः ॥ ४ ॥

* अमारा तरफथी प्रथम छपाई बहार पडेल श्रीविजयानंदाभ्युदय महाकाव्यमां शेठ वर्धमानशाहनुं जे संक्षिप्त वृत्तांत लखेलुं छे, ते दंतकथाने आधारे लखायेलुं छे, परंतु त्यारबाद तेमनुं संस्कृत चरित्र मळवाथी आ वृत्तांत ते चरित्रनो सार लेइ संक्षेपथी आपेलुं छे.

(१८८)

प्रार्थयामास सूरिंद्रान् । श्रीमत्कल्याणसागरान् ॥
चरित्ररचनयैष । एतयोर्भव्यबोधये ॥ ५ ॥ युग्मं ॥
सूरयोऽप्यथ संतुष्टा-स्तस्य वांछाप्रपूर्तये ॥
जगडोर्गुरुतातोरु-भक्तिं च प्रविलोक्य ते ॥ ६ ॥

आदिशन्नमरसागरं कविं ।

तच्चरित्ररचनाय सादरं ॥

स्वीयपट्टकवरोदयाचले ।

भास्वरद्युतिभरोरु भास्करं ॥ ७ ॥ युग्मं ॥

एवं प्रेरणयैष तस्य जगडोर्ग्रथोऽथ संवत्सरे ।
एकांकर्तुशशांकसंपरिमिते ह्यादेशतः सूरितः ॥
शुक्ले श्रावणसप्तमीशुभदिने सूरेश्वरैर्भावितः ।
श्रीमद्भिरमराग्रसागरवरैः संपूर्णतां प्रापितः ॥ ८ ॥
औदार्यं च निरीक्ष्य यस्य जगडोरर्थित्रजप्रीणनं ।
दुष्कालोद्धरणप्रसिद्धजगडोः पूर्वश्रुतस्थाय तत् ॥
नामापीह जगज्जनस्मृतिपथं नागादतीव श्रुतं ।
जीयादेष जनप्रियश्च जगद्गुः श्रीवर्धमानांगजः ॥ ९ ॥
लालणाद्योशगोत्रिणां । सर्वेषां सुखकारकं ॥
धनदं ह्यपरं चैनं । जगदुं जगदुर्वुधाः ॥ १० ॥

(૧૮૯)

ન ચ કોઽપિ ગતો હ્યર્થી । દૂનસ્તસ્ય ગૃહાંગનાત્ ॥

જગડોર્મોજનાદીનાં । દાનં ચ દદતોઽનિશં ॥ ૧૧ ॥

જગડોરસ્ય કીર્તિશ્ચ । વિસ્તૃતા ભારતેઽશિલે ॥

ચારણૈઃ કવિભિર્ગીય-માના નિત્યં પદે પદે ॥ ૧૨ ॥

જગદુર્જગદુરેવ । વર્ધમાનાંગસંભવઃ ॥

અપરો ધનદો જીયાત્ । સર્વદાંકવિભિઃ સ્તુતઃ ॥ ૧૩ ॥

તસ્ય ગેહાંગણં નિત્ય-મર્થિસાર્થસમાકુલં ॥

વિલોક્ય જગદુર્લોકોં । જગડોઃ શ્રીનિકેતનં ॥ ૧૪ ॥

વિક્રમના અઢારમા સૈકામાં કચ્છ માંડવીમાં આ જગદુશાહના પુત્ર ગોધાશાહના પુત્ર વલમજીશાહ મહા-ભાગ્યશાલી પુરુષ થયા, તથા તેઓ કચ્છના રાજાના કારભારી હતા. તેમના પુત્ર નેમિદાસ એક પ્રતાપી પુરુષ થયા છે, અને તેથી માંડવી પાસેના ગુંદીયારી ગામમાં તેમની દેરી કરેલી છે, અને તેમાં તેમની ઘોડેસ્વાર થયેલી મૂર્તિ સ્થાપન કરી છે, અને તેમના વંશજો ત્યાં જઈ વર-કન્યાથી છેડાછેડી છોડે છે. વઝી આ જગદુશાહના વંશમાં નવાનગરમાં થયેલા શેઠ જેઠાશાહ તથા તેમના પુત્ર શામજીશાહ ભાગ્યશાલી પુરુષો થયા છે, તથા તેઓ

(૧૯૦)

ઘણાં ઘણાં ધાર્મિક કાર્યો કરેલાં છે. તે શામજીશાહનાં ધર્મપત્ની વીરુબાઈ એક મહાસતી તરિકે પ્રસિદ્ધ થયેલાં છે. તેમનો જન્મ કચ્છ અંજારના એક પ્રસિદ્ધ અને ધન-વાન ગૃહસ્થ શેઠ વેળીદાસ ઉકેડાને ઘેર થયો હતો. તેમનું સગપણ શામજીશાહ સાથે થયાબાદ શામજીશાહ કોઈ પૂર્વકર્મના સંયોગથી બન્ને આંખે અપંગ થયા હતા. તેથી વીરુબાઈના માતાપિતાએ પોતાની તે પુત્રીનું થયેલું સગપણ તોડાવવાનો વિચાર કર્યો, પરંતુ તે મહાસતી વીરુબાઈએ પોતાના તે અપંગ પતિસાથેજ લગ્ન કરવાની પ્રતિજ્ઞા કરી, જેથી છેવટે તેમનાં શામજીશાહ સાથેજ લગ્ન કરવામાં આવ્યાં, તે સતી સરસ્વાં વીરુબાઈ મહાભાગ્યશાલી થયાં છે. તથા તેમના પુત્ર હંસરાજભાઈ જૈનશાસ્ત્રોના તત્ત્વજ્ઞાની તરીકે પ્રસિદ્ધ થયેલા હાલમાં નવાનગરમાં (જામનગરમાં) વિદ્યમાન છે. તેમના પુત્ર પંડિત શ્રાવક હીરાલાલે આ પુસ્તક જન સમુદાયના હિત માટે સંગ્રહ કરી છાપી પ્રસિદ્ધ કર્યું છે. ॥ શ્રીરસ્તુ ॥

॥ સમાપ્તં ચેદં પુસ્તકં ગુરુશ્રીમત્
ચારિત્રવિજયસુપ્રસાદાત્ ॥

(१९१)

सूचना.

आ पुस्तकमां जणावेला दरेक गोत्रना
आंवाओ तेना पूरता ग्राहको थयेथी बहार
पाडवामां आवशे.

दरेक गोत्रना एक एक आंबानी

अगाउथी किंमत रु. ३)

पाछलथी किंमत रु. ४)

ली. प्रसिद्ध कर्ता

पंडित हीरादादा हंसराज दाखन

(जामनगरवाला)

जामनगर.

(काठीयावाड)

(૧૯૨)

 જુનું અને જાણીતું

શ્રી જૈનજ્ઞાસ્કરોદય પ્રિન્ટિંગ પ્રેસ. (છાપખાનું)

અમારા છાપખાનામાં દરેક જાતનું છાપવાનું સંસ્કૃત, મરાઠી, ઇંગ્લીશ, તથા બુકવર્ક, કાર્ડ, કંકોત્રી, હેન્ડવીલ, પહોંચબુક, આંકડાબુક વિગેરે છાપખાનાને લગતું તમામ કામ સારું સફાઈદાર મુદતસર અને કિંફાયતથી કરી આપવામાં આવે છે. સ્થાનિક તેમજ બહારગામના કામ ઉપર પુરતું લક્ષ આપવામાં આવે છે.

દરેક જાતના કાગલો પળ સ્ટોકમાં રાખવામાં આવે છે.

મુફ પળ અમે પોતે વાંચીએ છીએ તેથી છપાવનારને વધુ સગવડ છે.

એક વખત કામ કરાવી સ્વાત્રી કરવા મલામળ કરવામાં આવે છે.

મેનેજર.